

[2011]

Διερεύνηση των συστημάτων διαχείρισης μάθησης ως εργαλείο των φοιτητών του τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης και το αντίκτυπο που έχει στην απόδοσή τους

ΛΕΙΜΟΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

A.M 033/04

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα συστήματα διαχείρισης μάθησης αποτελούν αντικείμενο μελέτης εδώ και δεκαετίες. Η ταχύτερη ανάπτυξή τους, όμως, έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον ακαδημαϊκών και ερευνητών, μελετώντας ιδιαίτερα τους παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση των φοιτητών από αυτά. Τα τελευταία δέκα χρόνια σχεδόν, τα συστήματα αυτά έχουν εξαπλωθεί ουσιαστικά σε αρκετούς τομείς της εκπαίδευσης, ενώ σε παγκόσμια κλίμακα έχουν καταφέρει να μειώσουν σημαντικά τον βαθμό δυσκολίας των φοιτητών στην απόκτηση γνώσης, με αυτόν τον τρόπο.

Πριν από μια δεκαετία στην Ελλάδα υπήρχε μία υποτυπώδης μορφή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σήμερα, όμως, η εικόνα αυτή έχει αλλάξει σημαντικά λόγω και της ανάπτυξης της τεχνολογίας αλλά και της δυνατότητας γρήγορων συνδέσεων διαδικτύου.

Στην εργασία αυτή εξετάζονται, μέσω βιβλιογραφικής επισκόπησης, τα θέματα που θεωρούνται σημαντικά για την ανάλυση της συμπεριφοράς των φοιτητών, απέναντι στα συστήματα διαχείρισης μάθησης. Καταρχήν, εξετάζεται και αναλύεται διεξοδικά η έννοια της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς επίσης και η ιστορική εξέλιξη αυτής. Ύστερα αναλύονται τα κυριότερα συστήματα διαχείρισης μάθησης. Τέλος, παρατίθενται περιλήψεις ερευνών όπου διακρίνονται στα αποτελέσματα αυτών την ευεργετική χρήση της συνδυασμένης εκπαίδευσης(παραδοσιακή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση μαζί.)

Βασικός σκοπός της έρευνας είναι να περιγραφούν οι γνώσεις, οι αντιλήψεις και οι στάσεις των φοιτητών του ΑΤΕΙΘ σχολή ΣΔΟ τμήμα Εμπορίας & Διαφήμισης, για το σύστημα διαχείρισης μάθησης Blackboard. Αλλά και να εξεταστούν οι παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν τον βαθμό εξοικείωσης με αυτό το σύστημα. Εξετάζεται, επίσης, η σχέση του φύλου με τον βαθμό γνώσης χειρισμού διαδικτύου και ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου, το οποίο περιλαμβάνει 16 ερωτήσεις Συγκεκριμένα, υπάρχουν 10 ερωτήσεις όπου ο ερωτώμενος μπορούσε να απαντήσει με μία μόνο απάντηση. Μία ερώτηση πολλαπλής επιλογής όπου ο ερωτώμενος είχε δικαίωμα να απαντήσει μέχρι 3 απαντήσεις. Τέλος, υπήρχαν έξι ερωτήσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν κλίμακες. Δύο από αυτές είχαν την κλίμακα Likert και οι υπόλοιπες τέσσερις χρησιμοποιούσαν κλίμακες τεσσάρων τάξεων.

Στα συμπεράσματα της έρευνας επαληθεύονται εν μέρει τα όσα έχουν ειπωθεί μέχρι στιγμής για το θέμα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ειδικότερα των συστημάτων διαχείρισης μάθησης, αλλά προκύπτουν κι ορισμένα καινούργια στοιχεία που μπορούν να μας βοηθήσουν να εξάγουμε τα απαραίτητα συμπεράσματα για το μέλλον. Όπως φαίνεται κι από τα αποτελέσματα της έρευνας, ο φοιτητής το βρίσκει εύκολο στην χρήση του και είναι δεκτικός στο να χρησιμοποιηθεί αυτός ο τρόπος διδασκαλίας και σε άλλα μαθήματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κατάλογος πινάκων-----	ΣΕΛ 06	
Κατάλογος διαγραμμάτων-----	ΣΕΛ 07	
Πρόλογος-----	ΣΕΛ 08	
Εισαγωγή-----	ΣΕΛ 09	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ		
1.1 Ορισμός εξ αποστάσεως εκπαίδευσης-----	ΣΕΛ 11	
1.1.2 Διεθνείς Ορισμοί-----	ΣΕΛ 13	
1.2 Θεσμικό Πλαίσιο-----	ΣΕΛ 14	
1.3 Ιστορική αναδρομή-----	ΣΕΛ 17	
1.3.1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα-----	ΣΕΛ 20	
1.4 Μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης-----	ΣΕΛ 23	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ (ΣΔΜ)--		ΣΕΛ 25
2.1 Κατηγοριοποίηση των ΣΔΜ με βάση την χρήση τους-----	ΣΕΛ 26	
2.2 Λειτουργίες των ΣΔΜ-----	ΣΕΛ 28	
2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της χρήσης των ηλεκτρονικών πλατφορμών-----	ΣΕΛ 29	
2.4 Blackboard-----	ΣΕΛ 31	
2.4.1 Βασικά στοιχεία του Blackboard-----	ΣΕΛ 31	
2.4.2 Περιγραφή συστήματος-----	ΣΕΛ 35	
2.4.3 Εξέταση λειτουργιών ενός online μαθήματος-----	ΣΕΛ 36	
2.4.4 Κρίσεις-----	ΣΕΛ 38	
2.5 eClass-----	ΣΕΛ 40	
2.5.1 Βασικά στοιχεία του eClass -----	ΣΕΛ 40	
2.5.2 Περιγραφή συστήματος-----	ΣΕΛ 43	
2.5.3 Κρίσεις-----	ΣΕΛ 49	

2.6 Moodle -----	ΣΕΛ 51
2.6.1 Βασικά στοιχεία του Moodle -----	ΣΕΛ 51
2.6.2 Περιγραφή συστήματος-----	ΣΕΛ 57
2.6.3 Κρίσεις-----	ΣΕΛ 60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΙΣΗ

3.1 Blackboard research -----	ΣΕΛ 63
3.2 Η ηλεκτρονική υποστήριξη με το σύστημα eClass της παραδοσιακής διδασκαλίας στο τμήμα πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας -----	ΣΕΛ 65
3.3 Η ηλεκτρονική υποστήριξη με το σύστημα eClass της παραδοσιακής διδασκαλίας σε φοιτητές φυσικής αγωγής -----	ΣΕΛ 67
3.4 Moodle για ενήλικες -----	ΣΕΛ 68
3.5 Moodle vs Blackboard σε πανεπιστήμιο της Πορτογαλίας -----	ΣΕΛ 70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Ερέθισμα -----	ΣΕΛ 72
4.2 Καθορισμός Προβλήματος -----	ΣΕΛ 72
4.3 καθορισμός του προβλήματος της έρευνας MARKETING -----	ΣΕΛ 72
4.4 Μεθοδολογία της έρευνας -----	ΣΕΛ 72
4.5 Κωδικοποίηση Μεταβλητών -----	ΣΕΛ 75
4.6 Στόχοι -----	ΣΕΛ 77
4.7 Ευρήματα έρευνας -----	ΣΕΛ 78
4.8 Αποτελέσματα έρευνας -----	ΣΕΛ 106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ----- **ΣΕΛ 105** |

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ----- **ΣΕΛ 107** |

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ----- **ΣΕΛ 111** |

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

- Πίνακας 1 :** ΦΥΛΟ
- Πίνακας 2:** ΗΛΙΚΙΑ
- Πίνακας 3:** ΣΕ ΠΟΙΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ
- Πίνακας 4:** ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ
- Πίνακας 5:** ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
- Πίνακας 6:** ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)
- Πίνακας 7:** ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)
- Πίνακας 8:** ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)
- Πίνακας 9:** ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet - chat)
- Πίνακας 10:** ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)
- Πίνακας 11:** ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)
- Πίνακας 12:** ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (email)
- Πίνακας 13:** ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)
- Πίνακας 14:** ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)
- Πίνακας 15:** ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)
- Πίνακας 16:** ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)
- Πίνακας 17:** ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)
- Πίνακας 18:** ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ
- Πίνακας 19:** ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD
- Πίνακας 20:** ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΟ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD
- Πίνακας 21:** ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΑΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ
- Πίνακας 22:** ΠΟΣΟ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD
- Πίνακας 23:** ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD
- Πίνακας 24:** ΤΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD
- Πίνακας 25:** ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
- Πίνακας 26:** ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ INTERNET ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ
- Πίνακας 27:** ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
- Πίνακας 28:** ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1 : ΦΥΛΟ

Διάγραμμα 2: ΗΛΙΚΙΑ

Διάγραμμα 3: ΣΕ ΠΟΙΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ

Διάγραμμα 4: ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ

Διάγραμμα 5: ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Διάγραμμα 6: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Διάγραμμα 7: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Διάγραμμα 8: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

Διάγραμμα 9: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet - chat)

Διάγραμμα 10: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Διάγραμμα 11: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Διάγραμμα 12: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (email)

Διάγραμμα 13: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

Διάγραμμα 14: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Διάγραμμα 15: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Διάγραμμα 16: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

Διάγραμμα 17: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

Διάγραμμα 18: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

Διάγραμμα 19: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

Διάγραμμα 20: ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΟ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

Διάγραμμα 21: ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΑΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ

Διάγραμμα 22: ΠΟΣΟ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Διάγραμμα 23: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Διάγραμμα 24: ΤΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Διάγραμμα 25: ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2010 – 2011 και ολοκληρώθηκε κατά το εαρινό εξάμηνο 2010 – 2011, για την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο τμήμα **Εμπορίας και Διαφήμισης (Marketing)** στη σχολή *Διοίκησης και Οικονομίας* του *Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης*.

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας αφορά την διερεύνηση του κατά πόσο συντελεί η χρήση εκπαιδευτικού υλικού μέσω διαδικτύου στη βελτίωση της μάθησης των φοιτητών. Εξετάζεται, επίσης, το ενδεχόμενο να είχε αντίκτυπο στην απόδοση των φοιτητών στις εξετάσεις του μαθήματος, στην περίπτωση που αυτοί είχαν καλές γνώσεις χρήσης Η/Υ και διαδικτύου και χρησιμοποιούσαν πιο συχνά αυτό το υλικό. Τέλος, διερευνάται και η στάση των φοιτητών στον συγκεκριμένο τρόπο εκμάθησης. Η επιλογή του θέματος έγινε λόγω της συνεχούς ανάπτυξης των μεθόδων διδασκαλίας και συγκεκριμένα των διάφορων συστημάτων εκπαίδευσης μάθησης. Η σχετική έρευνα βοηθά τους ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητές αλληλεπιδρούν με αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας. Έτσι τα ενδιαφερόμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα μπορέσουν να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους στα νέα δεδομένα και να προσθέσουν αλλά και να συνδυάσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον ήδη υπάρχοντα τρόπο της παραδοσιακής διδασκαλίας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή της πτυχιακής μου εργασίας Δρ. Θεόδωρο Καργίδη, καθηγητή του τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης, καθώς και την Βαλασίδου Αρετή καθηγήτρια του τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης (*Marketing*), για τη διάθεσή τους να προσφέρουν τη βοήθειά τους όσον αφορά στην κατανόηση του θέματος και στον τρόπο διεξαγωγής της παρούσας εργασίας, καθώς επίσης για τις αναλυτικές οδηγίες κατά την εκπόνηση αυτής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκπαίδευση βρίσκεται στη φάση ραγδαίας αλλαγής εξαιτίας κοινωνικό-οικονομικών και τεχνολογικών εξελίξεων επιταχυνόμενων, καθώς επίσης κι εξαιτίας της ανάπτυξης της πληροφορικής και των δικτύων υπολογιστών. Υπάρχουν ισχυρές πιέσεις για αναβάθμιση και διαρκή συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση όλο και περισσότερων ανθρώπων. Οι εκπαιδευτικές απαιτήσεις των πολιτών αλλά και των επιχειρήσεων αυξάνουν τόσο σε ποιότητα όσο και σε ποσότητα και εξειδίκευση. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον το οποίο συνεχώς μεταβάλλεται και ανανεώνεται, διαφαίνεται η ανάγκη μιας συνεχούς και δια βίου εκπαίδευσης. Αυτή θα πρέπει να κυμαίνεται από την κάθε είδους ενημέρωση στις νέες εξελίξεις μέχρι την επανεκπαίδευση ή και αλλαγή της επαγγελματικής ταυτότητας του εργαζομένου με ανάλογη εξειδίκευση.

Επιπλέον, στη διάρκεια της εργασιακής ζωής του, ο εργαζόμενος θα περνάει από πολλές και διαφορετικές εργασίες. Συνεπώς θα χρειάζεται συνεχή επανεκπαίδευση για να μπορεί να αντεπεξέρχεται στις διαρκώς εξελισσόμενες εργασιακές απαιτήσεις. (Οικονομίδης, Α, Α, 1997)

Υπάρχει δε έντονη πίεση για εξειδικευμένη εκπαίδευση άμεσα εφαρμόσιμη στην εργασία του. Τέτοιου είδους, όμως, επιμόρφωση που παρέχει τεχνικές και δεξιότητες δεν έχει μεγάλη διάρκεια ζωής. Αποτελεί κοινή πρακτική στις αναπτυγμένες χώρες, οι επιχειρήσεις να επανεκπαιδεύουν το προσωπικό τους μόλις προσληφθεί αλλά κι αργότερα σε τακτά χρονικά διαστήματα σε νέες τεχνικές και δεξιότητες. Έτσι ξοδεύουν δισεκατομμύρια δολάρια για επιμόρφωση. Αυτό το κόστος περιλαμβάνει τόσο το κόστος διδασκαλίας όσο και το κόστος των μετακινήσεων (εισιτήρια, ξενοδοχεία κτλ.). Άνθρωποι κάθε ηλικίας αντιλαμβάνονται πλέον την σπουδαιότητα της εκπαίδευσης για την προσωπική τους ανάπτυξη (πνευματική, κοινωνική, οικονομική κτλ.) κι έτσι όλο και περισσότερο ποσοστό του πληθυσμού αναζητά ανώτατη εκπαίδευση κι επιμόρφωση. (Λιοναράκης et al, 2010)

Στην σημερινή εποχή η εκπαίδευση και η επιμόρφωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την τεχνολογία. Με τον όρο τεχνολογία, γίνεται μνεία σε μια πλειάδα τεχνολογικών εξελίξεων σε επίπεδο προγραμμάτων και υλικού, με τα πρώτα να ακολουθούν ασθμαίνοντας την εξέλιξη του δεύτερου σε μια ιλιγγιώδη εξελικτική πορεία που τα ανασχηματίζει ριζικά κάθε δεκαοκτώ μήνες. Σ' αυτές τις τεχνολογίες περιλαμβάνονται η διαχείριση και παρουσίαση της πληροφορίας κάθε μορφής (υπερμέσα), η μεταφορά της (δίκτυα) και η ανταλλαγή – ερώτηση και απάντηση – πληροφοριών που προσφέρει η αλληλεπίδραση μέσω Internet. Με τον τρόπο αυτό, διαμορφώνεται ένα νέο ψηφιακό περιβάλλον ανατροφοδοτούμενο και εξελισσόμενο

συνεχώς, του οποίου θα διερευνηθούν οι δυνατότητες χρησιμοποίησής του στην εκπαιδευτική διαδικασία. (Γιαγλή et al, 2010)

Για τα άτομα που κατοικούν μέσα ή γύρω από τα αστικά κέντρα, οι δυνατότητες εκπαίδευσης ή και συνεχούς επιμόρφωσης ήταν πάντα αυξημένες. Πρόβλημα υπάρχει σε εκείνες τις περιοχές που είναι γεωγραφικά απομονωμένες ή η διασπορά τους είναι εκτεταμένη (π.χ. Νησιώτικες) οι κάτοικοι των οποίων πρέπει να μετακινούνται προς το κέντρο για να σπουδάσουν ή να επιμορφωθούν. Πράγματι, ακόμα και στη περίπτωση αυτή, της επιμόρφωσης δηλαδή υπαλλήλων ή στελεχών επιχειρήσεων, είναι απαραίτητη η μετακίνησή τους στα πλησιέστερα στην περιοχή τους κέντρα. Αποτέλεσμα αυτού είναι η σπατάλη χρόνου, χρημάτων και ταλαιπωρία των εκπαιδευόμενων, γεγονός που υποβαθμίζει περισσότερο τη διαμονή τους στους τόπους αυτούς. Σήμερα δε, η παραμονή στην περιφέρεια γίνεται ακόμη περισσότερο απαραίτητη, αφού η ζωή στις μεγαλουπόλεις, από κάθε άποψη (περιβαλλοντική, κοινωνική) έχει γίνει πια εξοντωτική και μπορεί μελλοντικά να αναπτυχθεί μια τάση επιστροφής των κατοίκων των πόλεων στις περιοχές αυτές. Γι' αυτούς τους λόγους για να καλυφθεί η ανάγκη της εκπαίδευσης ή και επιμόρφωσης στους τόπους διαμονής (ή στο χώρο εργασίας) με σημαντική εξοικονόμηση πόρων, αναπτύχθηκε η εκπαίδευση από απόσταση. (Βεργίδης, 1999)

Γενικά, η εκπαίδευση από απόσταση προϋποθέτει το φυσικό διαχωρισμό μεταξύ εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, η επικοινωνία των οποίων μπορεί να γίνεται με την βοήθεια μέσων επικοινωνίας (όπως το ταχυδρομείο, η τηλεόραση, το τηλέφωνο, οι δικτυωμένοι υπολογιστές). Σαν βοηθήματα χρησιμοποιούνται πόροι που παρέχονται με τα διάφορα συνοδευτικά πακέτα. Βέβαια, ο όρος δεν αποκλείει την παρουσία καθοδηγητή μεταξύ των εκπαιδευομένων. Αρκετά από τα μοντέλα της εκπαίδευσης από απόσταση περιλαμβάνουν και στάδια φυσικής παρουσίας εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων σε προκαθορισμένους χώρους. Παρόλα αυτά, για να θεωρηθεί μια διαδικασία ως «εκπαίδευση από απόσταση», ένα μεγάλο μέρος της παιδαγωγικής εργασίας πρέπει να πραγματοποιείται από εκπαιδευτές (συγγραφείς, αναλυτές εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.λπ.) οι οποίοι να μην συνυπάρχουν με τους εκπαιδευόμενους στον ίδιο χώρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ο όρος *εξ αποστάσεως εκπαίδευση (distance learning /education)* ή αλλιώς *τηλε-εκπαίδευση (telelearning)* αναφέρεται στον τρόπο διδασκαλίας/εκμάθησης, κατά τον οποίο ο εκπαιδευτής και ο εκπαιδευόμενος βρίσκονται σε απόσταση και χρησιμοποιούν ειδικά διδακτικά υλικά. Παρά τον διαχωρισμό που προκαλεί η απόσταση και ενδεχομένως ο χρόνος, οι εκπαιδευόμενοι συνεχίζουν να καθοδηγούνται από τον εκπαιδευτή τους. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση χωρίζεται σε δύο κατηγορίες όσον αφορά στον χρόνο πραγματοποίησης:

Σύγχρονη: Εκπαιδευτής και εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν σε διαφορετικό χώρο αλλά στον ίδιο χρόνο. Η σύγχρονη εκπαίδευση μπορεί να περιλαμβάνει εφαρμογές πολυμέσων, όπως ομάδες συζητήσεων (group chats), διαδικτυακά σεμινάρια και τηλεδιάσκεψη με ήχο και/ή βίντεο. Προτιμάται σε περιπτώσεις όπου είναι επιθυμητή η άμεση επικοινωνία και αλληλεπίδραση.

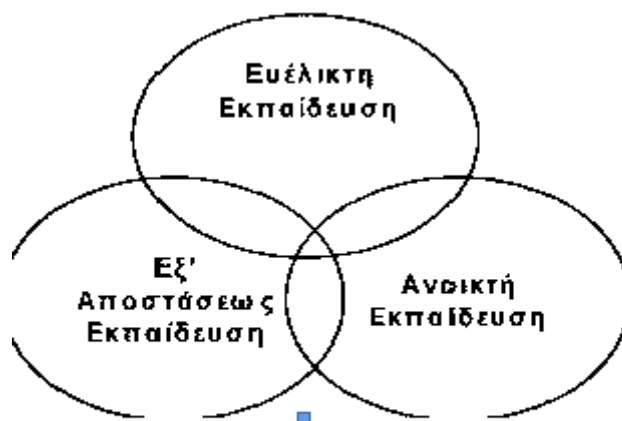
Ασύγχρονη: Εκπαιδευτής και εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν σε διαφορετικό χώρο και χρόνο. Η ασύγχρονη εκπαίδευση μπορεί να περιλαμβάνει επικοινωνία μέσω (ηλεκτρονικής) αλληλογραφίας, πίνακες ανακοινώσεων και μαγνητοσκοπημένα ή ηχογραφημένα μηνύματα. Προτιμάται σε περιπτώσεις εκπαιδευόμενων που έχουν πολλές υποχρεώσεις και θέλουν να ορίσουν οι ίδιοι τον χρόνο εκπαίδευσης. (edrase.,2011)

Πολλές φορές ο όρος *εξ' αποστάσεως εκπαίδευση* συγχέεται εσφαλμένα με τον όρο **ανοιχτή εκπαίδευση** (open learning). Η ανοιχτή εκπαίδευση αφορά άτομα που σε μεγάλο βαθμό είναι αυτοδίδακτα και ολοκληρώνουν μαθήματα που έχουν δομηθεί γύρω από ειδικά σχεδιασμένο έντυπο εκπαιδευτικό υλικό. Επίσης, περιλαμβάνει δια ζώσης (face-to-face) συνεδρίες και εξετάσεις. Συνεπώς, μοιράζεται ορισμένα κοινά στοιχεία με την *εξ αποστάσεως εκπαίδευση*, έχει ωστόσο και σημαντικές διαφορές. Πέραν του ότι μέσω της χρήσης της κάθε φορά διαθέσιμης τεχνολογίας (έντυπο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, υπολογιστής, τηλεματική κλπ) δίνεται η δυνατότητα για απομονωμένες κοινωνίες να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικές διαδικασίες, παράλληλα δίνεται η αντίστοιχη δυνατότητα σε ανθρώπους με ειδικές ανάγκες ή άλλα ιδιαίτερα προβλήματα να συμμετάσχουν σε αυτές. Άρα και υπό αυτή την έννοια, η ιδιότητα του «ανοικτού» είναι πιο έντονη στην *εξ αποστάσεως εκπαίδευση* σε σχέση με άλλες παραδοσιακές μορφές εκπαίδευσης. Η έννοια του ανοικτού της εκπαίδευσης, πολλές φορές αποτελεί μια θεωρητική ή τυπική

προσέγγιση της πραγματικότητας που λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών και διαφορετικότητας των υποψηφίων μαθητών και των δυνατοτήτων τους, καταλήγει σε μια ψευδεπίγραφη αναφορά.

Ένας αρκετά ευρύς ορισμός της Ανοικτής Εκπαίδευσης (Open Learning / Education), αναφέρεται στη δυνατότητα του να μαθαίνει ο εκπαιδευόμενος στο δικό του χρόνο, ρυθμό και τόπο, αυξάνοντας με αυτό το τρόπο τις επιλογές του και τη δυνατότητα πρόσβασης. Πιο συγκεκριμένα, ο όρος Ανοικτή Εκπαίδευση περιγράφει μια ποικιλία ρυθμίσεων που συμβάλουν στην άρση των εμποδίων στην πρόσβαση και δίνουν μεγαλύτερη υπευθυνότητα στον εκπαιδευόμενο σε όλα τα σχετικά με την εκπαίδευση θέματα. Κατά άλλους βεβαίως ερευνητές, οι δύο προηγούμενοι όροι (δυνατότητες πρόσβασης και εστιασμένη στον εκπαιδευόμενο διαδικασία) δεν συντρέχουν αυτόματα και ταυτόχρονα, αλλά αντιθέτως μπορεί να υπάρχουν λόγοι συγκρούσεων στην επίτευξη των δύο αυτών επιδιώξεων. Ακόμα περισσότερο μάλιστα, όσο πιο μεγάλης κλίμακας είναι ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, (με αποτέλεσμα να απευθύνεται σε μεγάλες μάζες εκπαιδευομένων), τόσο πιο σποραδική και αποσπασματική κινδυνεύει να γίνει η άμεση επικοινωνία με το διδάσκοντα και τους συμμαθητές, με δυσμενή αποτελέσματα στην ποιότητα της εκπαίδευσης. (Kirkup et al,1996)

Με βάση όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι έννοιες εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ανοικτή εκπαίδευση δεν μπορούν να υποκαταστήσουν η μία την άλλη και πολλά προγράμματα της πρώτης κατηγορίας δεν έχουν τα χαρακτηριστικά της δεύτερης. Η σχέση τελικά των εννοιών αυτών με την Ευέλικτη Εκπαίδευση είναι αυτή των τριών μερικώς επικαλυπτόμενων σχημάτων που παρουσιάζεται παρακάτω. (Calder et al, 1998)

1.1.2 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σύμφωνα με τους Bingham, Davis & Moore (1996) πρόκειται για την «παροχή εκπαίδευσης σε κατάλληλες ομάδες ατόμων σε οποιαδήποτε περιοχή την κατάλληλη χρονική στιγμή. Εκπαιδευτής και μαθητής μπορεί να χωρίζονται είτε από την απόσταση είτε από το χρόνο είτε και από τα δύο».

Η U.S. Distance Learning Association (1998), από την άλλη, ορίζει ως εκπαίδευση από απόσταση «την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων με έμμεση πληροφόρηση και καθοδήγηση που περιλαμβάνει όλες τις τεχνολογίες και άλλες μορφές μάθησης από απόσταση».

Σύμφωνα με τον Muirgridge (1991) πρόκειται για «μορφή εκπαίδευσης όπου υπάρχει ένας διαχωρισμός μεταξύ του καθηγητή και των εκπαιδευόμενων και όπου άλλα μέσα (όπως το έντυπο και ο γραπτός λόγος, το τηλέφωνο, οι υπολογιστές και οι τηλεδιασκέψεις, κ.λπ.) χρησιμοποιούνται για να γεφυρώσουν το φυσικό χάσμα»

Η υπηρεσία U.S. Office of Technology Assessment την περιγράφει ως «σύνδεση καθηγητή και μαθητών μέσω της τεχνολογίας σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές με δυνατότητες διαδραστικής επικοινωνίας» (αναφέρεται στο Bingham, Davis & Moore, 1991)

Επίσης η Αμερικανική Distance Learning Association περιγράφει την εκπαίδευση από απόσταση ως την «εφαρμογή ηλεκτρονικών μέσων σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης: K-12, ανώτερη εκπαίδευση, συνεχή εκπαίδευση, κατάρτιση εργαζομένων μέσα από συνεργασία, κατάρτιση των εργαζομένων στις υπηρεσίες του στρατού και της κυβέρνησης δια βίου εκπαίδευση» (αναφέρεται στο Bingham, Davis & Moore, 1991).

Τέλος, οι Moore & Kearsley (1996) θεωρούν πως πρόκειται για τη «μάθηση που συμβαίνει σε διαφορετικό τόπο από τη διδασκαλία και γι' αυτό απαιτεί ειδικές τεχνικές σχεδίασης του μαθήματος, ειδικές διδακτικές μεθόδους, ειδικές μεθόδους επικοινωνίας με υποστήριξη ηλεκτρονικής τεχνολογίας καθώς και οργανωτικές και διοικητικές ρυθμίσεις». (Charzigiannakoglou Pavlos σ15)

1.2 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σχετικά με τη ενσωμάτωση στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δημιουργούνται θέματα σχετικά με την ύπαρξη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου. Κατωτέρω παρατίθενται βασικά στοιχεία του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τα οποία αναφέρονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (Δημοτική, Μέση, Ανώτατη και Δια Βίου Εκπαίδευση).

Όσον αφορά την Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση οι προβληματισμοί είναι αρκετοί. Στα τέλη του 1997 και με τον νόμο 2552 που αφορά στη λειτουργία του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) γίνεται η πρώτη επίσημη προσπάθεια από Ελληνικού κράτους για την καθιέρωση της εξ αποστάσεως μαθήσεως ορίζοντας ως αποστολή του παραπάνω ιδρύματος «*την εξ αποστάσεως παροχή προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, με την ανάπτυξη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού μεθόδων διδασκαλίας*» (ΦΕΚ/Α/266,1997). Αυτό που όμως εξακολουθεί να είναι ατυχές ακόμα και σήμερα, παρά το γεγονός ότι η απαρχή της λειτουργίας του ΕΑΠ συνέπεσε χρονικά με την ωριμότητα των τεχνολογιών Διαδικτύου στην αγορά, είναι ότι ή λειτουργία του βασίζεται ελάχιστα στο Διαδίκτυο και το εκπαιδευτικό υλικό όχι μόνο δεν είναι ψηφιοποιημένο, αλλά καλύπτεται, τόσο αυτό, όσο και οι μέθοδοι διδασκαλίας από ένα πέπλο σύγχυσης. Φυσικά το ΕΑΠ είναι ένα από τα τριάντα τέσσερα (34) ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Χρήστος Βαλής κ.α.).

Σε αυτήν την δυσκολία ένταξης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας μας στις καινοτόμες τεχνολογίες σε επίπεδο ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης προστίθεται και η ανεπάρκεια της ελληνικής νομοθεσίας όσον αφορά στα πνευματικά δικαιώματα, για τη σωστή υλοποίηση των ηλεκτρονικών μαθημάτων. Πολύ συνοπτικά η ελληνική νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με τη δημιουργία ηλεκτρονικών μαθημάτων έχει ως ακολούθως: Τα πνευματικά δικαιώματα περιλαμβάνουν το δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα προστασίας του προσωπικού δεσμού του πνευματικού δημιουργού με το έργο του (ηθικό δικαίωμα).

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του νόμου 2121 του 1993, περί αναπαραγωγής και διδασκαλίας της πνευματικής ιδιοκτησίας: *Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων συντόμου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται*

αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή. Τον παραπάνω νόμο έχουν συμπληρώσει εναρμονίσεις με τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2001 και το 2002, οι οποίες παραχωρούν περισσότερες εξουσίες (δικαιώματα) στους πνευματικούς δημιουργούς, αλλά οι οποίες ευτυχώς αναγνωρίζουν ακόμα ως εξαίρεση την αναπαραγωγή για διδασκαλία.

Για τη διαχείριση και την προστασία του περιουσιακού δικαιώματος έχουν συσταθεί Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης και Προστασίας, που έχουν αποκλειστικά αυτόν τον σκοπό. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν με οποιαδήποτε εταιρική μορφή. Ένας τέτοιος οργανισμός είναι ο ΟΣΔΕΛ - Οργανισμός Συλλογικών Δικαιωμάτων Ελλήνων Λογοτεχνών. Για την εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την εφαρμογή του ισχύοντος νόμου (περί πνευματικής ιδιοκτησίας) και των συναφών διεθνών συμβάσεων, τη νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και γενικά την εκπροσώπηση της Ελλάδας σε όλους τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, έχει ιδρυθεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα, με την επωνυμία: Ο.Π.Ι. - Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

Παρατηρείται ότι επιτρέπεται η αναπαραγωγή «αποκλειστικά για διδασκαλία ή εξετάσεις», και όχι για «εκπαίδευση», γεγονός που είναι αρκετά περιοριστικό του πραγματικού ρόλου της διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Βέβαια η υποστήριξη από τις περισσότερες πλατφόρμες «κλειστών μαθημάτων» (μαθημάτων δηλαδή που έχουν πρόσβαση με κωδικό μόνο οι φοιτητές που το διδάσκονται), εξασφαλίζει τον διδακτικό χαρακτήρα που απαιτεί ο νόμος. Όμως το περιεχόμενο εκφράσεων όπως «η δικαιολόγηση από τον επιδιωκόμενο σκοπό», «ο ορισμός των χρηστών ηθών» και «η παρεμπόδιση ή όχι της κανονικής εκμετάλλευσης», είναι μεταβλητό και καθορίζεται κάθε φορά από την ευφυΐα ή ευφράδεια των νομικών εκπροσώπων.

Μέσα σε αυτό το μάλλον ασαφές νομικό πλαίσιο, το άγνωστο στο ευρύ διδακτικό προσωπικό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας μας, καλούνται οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες να υλοποιήσουν ή να υποστηρίξουν τη διαδικτυακή εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ο ρόλος τους είναι διπλός: αφενός μεν, λόγω εμπειρίας σε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων, να ενημερώνουν το διδακτικό προσωπικό, αφετέρου δε να επαγρυπνούν για την σωστή διαχείριση των πνευματικών δικαιωμάτων του εκπαιδευτικού υλικού των ηλεκτρονικών μαθημάτων, έτσι ώστε να

διαφυλαχτεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των εκπαιδευτικών μας ιδρυμάτων τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Όμως η διασφάλιση των πνευματικών δικαιωμάτων στα ηλεκτρονικά μαθήματα είναι αμφίδρομη και περιλαμβάνει όχι μόνο την ενημέρωση των διδασκόντων για τη σωστή χρήση του έργου κάποιου τρίτου, αλλά και την προστασία του πρωτότυπου έργου που δημιουργούν οι ίδιοι. Σχετικά με τα προβλήματα πιστοποίησης, στη Σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, αναγνωρίστηκε σε ανώτατο επίπεδο ότι η ανταγωνιστικότητα στο μέλλον θα εξαρτηθεί από την εισαγωγή στην εκπαίδευση της μάθησης από υπολογιστή (teletraining, e-learning) και της επαγγελματικής κατάρτισης σε όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσονται εθνικές πολιτικές με στόχο να εξοικειώσουν μεγάλα τμήματα των πληθυσμών των κρατών με τη χρήση των νέων τεχνολογιών ούτως ώστε να είναι ικανοί να χρησιμοποιούν τον υπολογιστή, να εκπαιδεύονται μέσω αυτού σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους και να παρακολουθούν τις αλλαγές που οι τεχνολογίες επιφέρουν στην οργάνωση της εργασίας τους.

Έτσι, καλούνται τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης τη χρήση νέων τεχνολογιών, να ενθαρρύνουν το ανθρώπινο δυναμικό των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης να κατανοήσει τις δυνατότητες που τους παρέχουν αυτές, να ενισχυθεί η έρευνα σε αντίστοιχα παιδαγωγικά εργαλεία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να ενταχθούν αυτά στην εκπαιδευτική πράξη και γενικότερα να αναπτυχθούν συνολικές δράσεις στην κατεύθυνση αυτή. Κατ' αντιστοιχία αναπτύσσεται προβληματισμός σχετικός με την πιστοποίηση των γνώσεων που αποκτά κανείς είτε παραδοσιακά είτε μέσα από προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τη χρήση διαδικασιών εξ αποστάσεως πιστοποίησης. Θα λέγαμε ότι πρόκειται για ένα γόνιμο προβληματισμό ο οποίος αναζητά τα σημεία τομής ή/και ταύτισης με τα παραδοσιακά (όσο δόκιμος και αν είναι αυτός ο όρος) συστήματα πιστοποίησης αλλά και τα σημεία διαφοροποίησης. Η χρήση της δυνατότητας πιστοποίησης προσόντων εξ αποστάσεως βρίσκεται ακόμη σε «πειραματικό στάδιο» και δεν έχει θεσμοθετηθεί ούτε σε άλλα σε κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (edul11.gr,2011)

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ξεκίνησε εστιάζοντας στην ανάγκη προσέγγισης μαθητών που δεν μπορούσαν να παρακολουθήσουν συμβατικές τάξεις. Τη δεκαετία του 1830 στη Σουηδία και λίγο αργότερα το 1840 στην Αγγλία, έγιναν οι πρώτες προσπάθειες που ουσιαστικά στηρίχθηκαν στη μέσω αλληλογραφίας παράδοση μαθημάτων για άτομα που ζούσαν σε απομακρυσμένες και απομονωμένες περιοχές της χώρας). Από τη δεκαετία του 1850 το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου άρχισε να αξιοποιεί την εξ αποστάσεως εκπαίδευση για την προσφορά μαθημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ αντίστοιχες προσπάθειες έλαβαν χώρα στο Οντάριο το 1870 και περί τα τέλη του αιώνα στο Σικάγο και στο Queensland της Αυστραλίας. Στα τέλη του 1920, η τότε Σοβιετική Ένωση χρησιμοποίησε αντίστοιχες μορφές εκπαίδευσης προκειμένου να αυξήσει τις εκροές του εκπαιδευτικού της συστήματος, ξεπερνώντας με αυτό τον τρόπο την έλλειψη σε εκπαιδευτικούς κάθε βαθμίδος. Τα σχετικά προγράμματα μάλιστα δεν περιορίστηκαν στην εκπαίδευση μαθητών απομονωμένων περιοχών, ενώ μέχρι το 1929, η χρήση εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είχε γίνει βασικό συστατικό του εκπαιδευτικού συστήματος, (π.χ. υπήρχαν 15 Πολυτεχνικές Σχολές και Ινστιτούτα που προσέφεραν μαθήματα μερικής απασχόλησης και μαθήματα δια αλληλογραφίας). (Keegan, 1996)

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1920, ξεκίνησε η χρήση ραδιοφωνικών εκπομπών ως υποβοηθητικό μέσο διδασκαλίας στα σχολεία. Στις αρχές του '30 στη Βρετανία δημιουργήθηκαν οι πρώτες ομάδες ακροατών που λάμβαναν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και στη συνέχεια να συζητούν σε οργανωμένες ομάδες. Αντίστοιχα, στον Καναδά και στη συνέχεια στην Ινδία και την Αφρική δημιουργήθηκαν αγροτικές ομάδες (forums) ακρόασης εκπαιδευτικών ραδιοφωνικών προγραμμάτων. Στη Μ. Βρετανία, 10.000 σχολεία είχαν ραδιόφωνο το 1939 και στη Νέα Ζηλανδία από το 1937 λειτούργησαν ραδιοφωνικά προγράμματα σε συνδυασμό με μαθήματα δια αλληλογραφίας. Η πολιτική αυτή ακολουθήθηκε και από άλλες χώρες (Η.Π.Α., Βρετανία, Γαλλία, Ο.Δ.Γ.) από τα μέσα του '60 και μετά, οπότε και αναπτύχθηκαν προγράμματα που συνδύαζαν τρία βασικά εργαλεία: εκπομπή προγραμμάτων, αλληλογραφία και πρόσωπο-με-πρόσωπο διδασκαλία.

Την ίδια δεκαετία, ξεκίνησε και το ενδιαφέρον σε χώρες του τρίτου κόσμου για την εφαρμογή αντίστοιχων προγραμμάτων με βασικό γνώμονα την έλλειψη οικονομικών πόρων για την οικοδόμηση ενός κλασσικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ο τρόπος προσέγγισής τους ήταν παρεμφερής αυτού της Σοβιετικής Ένωσης και όχι του αντίστοιχου των δυτικών ανεπτυγμένων χωρών (δηλαδή χρήση της εξ

αποστάσεως εκπαίδευσης με στόχο τη μαζική χρήση της και όχι ως εναλλακτικό τρόπο εκπαίδευσης μικρών απομονωμένων κοινωνικών ομάδων).

Στη δεκαετία του '70 η αυξημένη ζήτηση για ανώτερη εκπαίδευση και η έλλειψη αντίστοιχων ευκαιριών οδήγησε στην ανάπτυξη του British Open University που ενώ στην αρχή αντιμετώπισε μια γενικότερη αμφισβήτηση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των σπουδών που προσέφερε, γρήγορα απέκτησε τη φήμη και αξιοπιστία που σήμερα διαθέτει. Περί τα τέλη της δεκαετίας του '70 κι έπειτα, πολλές αναπτυσσόμενες χώρες επέλεξαν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση προκειμένου να καλύψουν την απόσταση που τις χώριζε, τόσο από το επίπεδο εκπαίδευσης των ανεπτυγμένων χωρών όσο και από τη ζήτηση που δημιούργησαν οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες (το 50% του πληθυσμού τους είναι κάτω των 20 ετών). Έτσι, χώρες όπως η Ινδία, η Ινδονησία, το Πακιστάν, η Κίνα, ή άλλες χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής (Βραζιλία, Μεξικό, κλπ), πραγματοποίησαν τα δικά τους συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με χρήση δικτυακών, ακόμα και δορυφορικών τεχνολογιών. (Distance-Educator.com, 2001)

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, ιδιαίτερα στις ανεπτυγμένες χώρες, συνυπάρχουν αντιφατικά οικονομικά και κοινωνικά φαινόμενα (σμίκρυνση των επιχειρήσεων και πλάτυνση των οργανωτικών δομών τους, επανασχεδιασμός δομών και συστημάτων, απολύσεις εργαζομένων, περικοπές στους προϋπολογισμούς για κτίρια και υποδομές, κλπ), που οδηγούν στην αύξηση της ζήτησης για ανώτερη εκπαίδευση, επανεκπαίδευση, κατάρτιση, κ.ο.κ. Σε όλες αυτές τις δεκαετίες που μεσολάβησαν, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση γνώρισε ραγδαία εξάπλωση διεθνώς και χρησιμοποιήθηκε σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με μεγαλύτερη ωστόσο κλίμακα εφαρμογής στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση και στην επιμόρφωση ενηλίκων, (δημόσια ή ιδιωτική, όσον αφορά το φορέα υλοποίησης). Το 1996 το σύνολο των εγγραφών σε ιδρύματα και προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που οδηγούσαν σε παροχή πιστοποιημένης γνώσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανερχόταν περίπου στις 1.890.000, εκ των οποίων οι 890.000 αφορούσαν το δημόσιο τομέα ενώ οι υπόλοιπες εγγραφές ήταν για προγράμματα ιδιωτικών φορέων. (Keegan, 1996)

Σήμερα, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε πολλές χώρες και βεβαίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση (E.E.) έχει αποκτήσει κατάλληλο νομικό πλαίσιο, αφού με ειδικές ρυθμίσεις ήδη από τη δεκαετία του '70, επιχειρείται να διασφαλιστεί τόσο η ποιότητα της παρεχόμενης γνώσης και υπηρεσιών γενικότερα, (ιδιαίτερα όσον αφορά ιδιωτικούς φορείς εκπαίδευσης), όσο και η προστασία του «καταναλωτή» - χρήση αυτών των υπηρεσιών. Υπό αυτή την έννοια, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν αντιμετωπίζεται ως μια ακόμα επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά ως θεσμός με

πολιτισμικές, ηθικές, πολιτικές αλλά και οικονομικές διαστάσεις. Τα κοινά στοιχεία στη σχετική νομοθεσία των διαφόρων κρατών μελών της Ε.Ε., είναι οι ορισμοί και διευθετήσεις, οι ρυθμίσεις περί πληρωμής δικαιωμάτων και αδειών, η διαφήμιση και προώθηση των υπηρεσιών, κλπ. (Remien, 1996)

Κυρίως λόγω τεχνολογικών μεταβολών, διαχρονικά υπάρχει μια διαφοροποίηση στις μορφές διανομής που υποστηρίζουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Αν και δεν υπάρχει πλήρη ταύτιση των φάσεων ή γενιών που περιγράφει κάθε μελετητής στην προσπάθεια σχηματοποίησης της ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Πάντα οι αναφορές αφορούν τρεις φάσεις στην εξέλιξη αυτή. Πρώτος ο Soren Nirper (1989) έκανε λόγο για γενιές ή μοντέλα στην ανάπτυξη αυτής της μορφής εκπαίδευσης, όπου διέκρινε:

(α) τη γενιά που χρησιμοποιεί απλά μέσα στην εκπαίδευση ή διαμέσου αλληλογραφίας/ εξ αποστάσεως εκπαίδευση,

(β) τη γενιά των ηλεκτρονικών πολυμέσων (multimedia)

(γ) τη γενιά των τεχνολογιών της πληροφορικής και της τηλε-εκπαίδευσης.

Η πρώτη γενιά χαρακτηρίζεται από τη μικρή, από πλευράς του μέσου προσφερόμενη διαδραστικότητα - αλληλεπίδραση, χαρακτηριστικό που μεταβάλλεται προοδευτικά όσο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση εξελίσσεται προς την τρίτη γενιά. Η αμφίδρομη επικοινωνία επιτυγχάνονταν στα συστήματα πρώτης γενιάς μέσω του tutor του προγράμματος, παρόλο που τα μέσα που χρησιμοποιούνταν (έντυπο υλικό, κασέτες, τηλέφωνο αργότερα, κλπ) ήταν μονής κατεύθυνσης (Bates, 1991).

Το Open University στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ίσως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας τέτοιας προσέγγισης. Η χρήση τηλεφώνου, ραδιοφώνου και κατ' επέκταση τηλεόρασης, καθώς και στοιχείων πολυμέσων αφορούν τη δεύτερη φάση ανάπτυξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Κύριο στοιχείο αυτής της φάσης είναι η ολοκληρωμένη προσέγγιση από παιδαγωγικής πλευράς της χρήσης των μέσων και η εισαγωγή της ομαδικότητας στη δράση των συμμετεχόντων. Όσον αφορά τη δεύτερη γενιά, το κόστος ανάπτυξης ενός μίγματος ειδικά σχεδιασμένων εφαρμογών μέσων και εργαλείων, ήταν δικαιολογημένο μόνο στην περίπτωση μεγάλου πλήθους εκπαιδευομένων. Η τρίτη γενιά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (η οποία είναι και αυτή που διανύουμε) στηρίζεται στη χρήση των ΤΠΕ (Η/Υ, τηλεδιάσκεψη όλων των μορφών, δικτυακές τεχνολογίες κλπ), όπου παρόλο που τα σχετικά κόστη είναι μικρότερα από αυτά της δεύτερης γενιάς, οι οικονομίες κλίμακας που επιτυγχάνονται δεν είναι εξίσου σημαντικές με αποτέλεσμα το ανά εκπαιδευόμενο κόστος να εμφανίζεται υψηλότερο. (Bates, 1991).

Μια παρεμφερής προσέγγιση των τριών γενιών έγινε από τον Καναδό ερευνητή του χώρου R. Garrison.. Η πρώτη γενιά αφορά τον παραδοσιακό κορμό

εφαρμογών και μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που δεν παύει να προσφέρεται αλλά συνυπάρχει με τις επόμενες γενιές. Η δεύτερη γενιά αφορά πιο πολύ τη χρήση διαφόρων μορφών εικονοδιάσκεψης, που σύμφωνα με τον ερευνητή δημιουργεί μια νέα κατάσταση (paradigm) στο χώρο, αφού ο προσανατολισμός της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο μαζικό και εκτεταμένο τρόπο προσέγγισης μιας μεγάλης βάσης εκπαιδευόμενων αντικαθίσταται από μια πιο ποιοτική προσέγγιση μικρών ομάδων δημιουργώντας εικονικά περιβάλλοντα επικοινωνίας πρόσωπο-με-πρόσωπο. Η τρίτη γενιά αφορά την ενσωμάτωση των δυνατοτήτων που προσφέρει η χρήση των προσωπικών υπολογιστών και που αποτελεί μια ολοκλήρωση και ενσωμάτωση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι δύο προηγούμενες γενιές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης:

(α) μαζική υποστήριξη της αυτοδιδασκαλίας και ατομικής ενεργής μάθησης των απομακρυσμένων εκπαιδευόμενων (μέσω π.χ. πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό)

(β) υποστήριξη μορφών διαπροσωπικής επικοινωνίας

Βασικό στοιχείο στην ανάπτυξη των μορφών της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και των αντίστοιχων μέσων διανομής (διδασκαλίας και μάθησης) που αξιοποιούν είναι η επίλυση της αντίφασης μεταξύ της εκτεταμένης ανάπτυξης των προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και του μαζικού χαρακτήρα που τείνουν να πάρουν (μέσω της παροχής ευρείας πρόσβασης σε μεγάλο πλήθος εκπαιδευόμενων) και της απαίτησης για ποιοτική, προσαρμοσμένη στις ατομικές ανάγκες και απαιτήσεις παροχή εκπαίδευσης, όπου ανάμεσα στα άλλα απαιτείται η διατήρηση της διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων. Μάλιστα, διεθνώς οι διαφοροποιήσεις στο σχεδιασμό αφορούν κυρίως την ισορροπία μεταξύ των δύο αυτών στόχων και αντίστοιχα του «μίγματος» μέσων και μεθόδων επικοινωνίας που κάθε φορά επιλέγονται. (Peters 1998)

1.3.1 ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η έρευνα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα ξεκινά στην ουσία με την ίδρυση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Συγχρόνως, η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών στην Ελλάδα οδήγησε και στην ανάπτυξη προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τμήματα - κυρίως Πληροφορικής - συμβατικών Πανεπιστημίων. Από τα τμήματα αυτά ξεκίνησαν ερευνητικές προσπάθειες, οι οποίες επικεντρώθηκαν κυρίως στην αξιοποίηση των μέσων και των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση (Παντάνου-Ρόκκου, 2000, Καρούλης, 2001). Οι ερευνητικές αυτές προσπάθειες συνέβαλλαν στην εξάπλωση και ανάπτυξη του ερευνητικού πεδίου της εκπαίδευσης από απόσταση, καθώς η

σύγχρονη τεχνολογία συμβαδίζει και αναπτύσσεται παράλληλα με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. (Λιοναράκης, 2006)

Μεταξύ των πρώτων επιστημονικών εργασιών που εκπονήθηκαν στην Ελλάδα στο πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν αυτές που επιχείρησαν να επεξεργαστούν θεωρητικά την έννοια της πολυμορφικότητας. Με την ίδρυση του ΕΑΠ δημιουργήθηκε θεματική ενότητα στο αντικείμενο της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, στο πλαίσιο της οποίας εκπονούνται διπλωματικές εργασίες σε ποικίλα ερευνητικά πεδία της από απόσταση εκπαίδευσης. Τα πεδία αυτά αφορούν κυρίως την παραγωγή και αξιολόγηση έντυπου ή πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού (σε ποσοστό άνω του 60%), καθώς και την εφαρμογή μοντέλων ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (σε διάφορα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισης), τις στάσεις και τις αντιλήψεις των εκπαιδευόμενων, το ζήτημα της επικοινωνίας και υποστήριξης των εκπαιδευόμενων, τον ρόλο των διδασκόντων, τα οικονομικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κ.ά.

Από το 2001 διοργανώνεται ανά διετία συνέδριο αποκλειστικά στο αντικείμενο της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Λιοναράκης, 2001) επικεντρώθηκε σε θεωρητικά ζητήματα, όπως ο προσδιορισμός του επιστημονικού πεδίου της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και οι φιλοσοφικές προσεγγίσεις του, η εφαρμογή εξ αποστάσεως συστημάτων εκπαίδευσης στο εξωτερικό και στην Ελλάδα (ΕΑΠ), καθώς και τα συστατικά στοιχεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας όπως αυτά διαμορφώνονται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (σπουδαστές, διδακτικό υλικό, διδασκαλία και επικοινωνία). Παρόμοια ζητήματα απασχόλησαν και το 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, (Λιοναράκης, 2003) του οποίου όμως η θεματολογία μετατοπίστηκε και προς θέματα που αφορούσαν τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, τον ρόλο του διδάσκοντα, την αξιολόγηση, την οργάνωση και διαχείριση εκπαιδευτικών σχημάτων ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και την αξιοποίησή της για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Καθώς το αντικείμενο της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης άρχισε πλέον να εδραιώνεται και στην Ελλάδα, το συνέδριο αναβαθμίστηκε σε διεθνές. Η θεματολογία του 3ου Συνεδρίου (Λιοναράκης, 2005) επικεντρώθηκε σε ζητήματα παιδαγωγικών και τεχνολογικών εφαρμογών. Οι κατευθύνσεις των ερευνητικών εργασιών του συνεδρίου αφορούσαν κυρίως τις εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές προϋποθέσεις για την χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση από απόσταση, τη χρήση ευέλικτων διδακτικών μεθοδολογιών, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την υλοποίηση της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από το

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Το 2007 πραγματοποιήθηκε το 4ο Διεθνές Συνέδριο, με έμφαση στις μορφές δημοκρατίας στην εκπαίδευση σε σχέση με την ανοικτή πρόσβαση και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Στο Συνέδριο αυτό αναδείχθηκε η μεγαλύτερη πλέον σύγκλιση της έρευνας στην Ελλάδα με τις ερευνητικές δράσεις σε διεθνές επίπεδο. Το συνέδριο επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, σε θέματα ανοικτής πρόσβασης και δημοκρατίας στην εκπαίδευση, ανταλλαγής εμπειριών για τις μορφές ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που υλοποιούνται σε διαφορετικές χώρες, καθώς και στην διερεύνηση νέων τρόπων αξιοποίησης των τεχνολογιών στην εκπαίδευση, όπως, εφαρμογές διαδικτύου, τηλεδιασκέψεις με χρήση προηγμένων τεχνολογιών, blogs, wikis κ.ά. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 σε συνέδρια που διοργανώνονται με θεματολογία που αφορά την εκπαίδευση ή και τις νέες τεχνολογίες, παρουσιάζονται όλο και περισσότερες ερευνητικές εργασίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Αναστασιάδης, 2004, Μακράκης, 2001, Τσολακίδης, 1999, 2001).

Τέλος, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως ερευνητικού πεδίου στην Ελλάδα συνέβαλλε και η ίδρυση το 2003 της επιστημονικής εταιρείας «Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΔΑΕ)», στους σκοπούς της οποίας εντάσσεται και η συνεισφορά στην ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, στο αντικείμενο της ανοικτής και από απόσταση εκπαίδευσης (ΕΔΑΕ, 2008). Στο πλαίσιο αυτό, από το 2005, εκδίδεται από το ΕΔΑΕ το επιστημονικό περιοδικό Open Education για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εκπαιδευτική τεχνολογία. (Open Educational,2011)

1.4 ΜΕΣΑ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στην σημερινή εποχή όπου η εξέλιξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι αλματώδης, ο κάθε χρήστης έχει την δυνατότητα να έχει πρόσβαση σε έναν μεγάλο όγκο πληροφοριών και εργαλείων ώστε να μπορεί να λάβει τις απαιτούμενες πληροφορίες που αναζητά. Αυτή η μεθοδολογία αυτόματα διαφοροποιεί την μορφή από της προγενέστερες μορφές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Τα μέσα που έχουν χρησιμοποιηθεί και χρησιμοποιούνται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι τα εξής:

- Κινούμενη εικόνα
- Ηλεκτρονικές συλλογές υλικού που διαχειρίζονται χρήστες ή εκπαιδευτές
- Ηλεκτρονικό σύστημα υποστήριξης της απόδοσης όπου είναι το πρόγραμμα που διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες
- Προσωπικοί υπολογιστές παλάμης (PDA)
- Συσκευές αναπαραγωγής αρχείων ήχου με υποστήριξη πολυμέσων
- Εκπαιδευτικό υλικό βασισμένο στις τεχνολογίες του διαδικτύου
- Ψηφιακοί δίσκοι πολυμέσων
- Ιστοσελίδες και κοινότητες
- Ηλεκτρονικοί χώροι ασύγχρονης συζήτησης
- Λογισμικό υποστήριξης συνεργασίας
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Ημερολόγια διαδικτύου
- Εγκυκλοπαίδειες διαχειριζόμενες από τους χρήστες
- Σύγχρονη συζήτηση με κείμενο
- Αξιολόγηση υποβοηθούμενη από υπολογιστή
- Εκπαιδευτικό κινούμενο σχέδιο
- Εξομοιωτές
- Παιχνίδια
- Σύστημα διαχείρισης μάθησης (LMS) ή Εικονικό Περιβάλλον Εκπαίδευσης
- Ηλεκτρονικά συστήματα ψηφοφορίας
- Διανομή συλλογών ψηφιακών αρχείων σε πολλούς παραλήπτες με υπηρεσίες του διαδικτύου

Αν και τα μέσα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι πάρα πολλά και το καθένα μπορεί να αποτελείται από διαφορετικά προγράμματα που συνεργάζονται, το πιο διαδεδομένο σύστημα που χρησιμοποιείται για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην ανώτατη εκπαίδευση είναι το Σύστημα Διαχείρισης της Μάθησης ή Εικονικό Περιβάλλον Εκπαίδευσης. Οι όροι χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν το λογισμικό που σχεδιάστηκε για τη διαχείριση των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης. Εξέλιξη τους είναι το Σύστημα Διαχείρισης Εκπαιδευτικού Περιεχομένου (LCMS) που προσθέτει τη λειτουργικότητα της επαναχρησιμοποίησης του υλικού ή μέρους του. Οι λειτουργίες που μπορεί να εμπεριέχουν εκτός φυσικά από την παροχή του μαθήματος της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι:

- Εγγραφή χρήστη
- Ημερολόγιο μαθημάτων
- Ροή κατάρτισης
- Διαχείριση χρηστών
- Αξιολόγηση εκπαιδευομένων
- Υπηρεσίες τηλεδιάσκεψης
- Συνεργατική μάθηση (συζητήσεις και ανταλλαγή αρχείων) (wikipedia. 2011)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Τα Συστήματα Διαχείρισης της Μάθησης (ΣΔΜ) (Learning Management Systems) είναι λογισμικά συστήματα, που στηρίζονται στις τεχνολογίες Διαδικτύου για να υποστηρίξουν το παράδειγμα της ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με εύχρηστο, οικονομικά αποδοτικό και παιδαγωγικά ορθό τρόπο. Τα ΣΔΜ χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση, όχι μόνο επειδή έχουν διαφημιστεί ως η πλέον προηγμένη μαθησιακή τεχνολογία αλλά και επειδή έχουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα να προσφέρουν. Πιο συγκεκριμένα, τα ΣΔΜ αίρουν τους χωρο-χρονικούς περιορισμούς, προσφέρουν εξαιρετικό βαθμό ελευθερίας όσον αφορά στον τρόπο μάθησης, υποστηρίζουν εκτεταμένη αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών και των καθηγητών, και επιτρέπουν τη γρήγορη και ανέξοδη συντήρηση των μαθησιακών πόρων.

Τα ΣΔΜ αποτελούν σήμερα το μεγαλύτερο τμήμα της τεχνολογικής υποδομής των συστημάτων λογισμικού, με προσανατολισμό την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Το υπερσύνολο των συστημάτων αυτών είναι γνωστό με τον όρο Συστήματα Μαθησιακής Τεχνολογίας. Παραδείγματα τέτοιων συστημάτων είναι τα Συστήματα Κατάρτισης μέσω Η/Υ (Computer-based Training Systems), τα Έξυπνα Εκπαιδευτικά Συστήματα (Intelligent Tutoring Systems), κ.ά.

Τα ΣΔΜ μπορεί να είναι είτε εμπορικά (π.χ. WebCT, Blackboard, Intralearn) είτε κατά παραγγελία κατασκευασμένα, για να υπηρετήσουν τους εκπαιδευτικούς σκοπούς συγκεκριμένων οργανισμών, ή ανοιχτού κώδικα (open source), δηλαδή, συστημάτων που διατίθενται δωρεάν. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται προτίμηση προς τη δεύτερη κατηγορία, δηλαδή οι περισσότεροι οργανισμοί ή εταιρείες έχουν την τάση να αναπτύξουν το δικό τους ΣΔΜ, για τις δικές τους συγκεκριμένες εκπαιδευτικές ανάγκες. Τα ΣΔΜ παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες όπως η δημιουργία και η διανομή μαθησιακού υλικού, η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων μερών, η διαχείριση των εκπαιδευτικών οργανισμών κ.λπ. Τα συστήματα αυτά προσφέρουν ενιαία και ομοιόμορφη διεπαφή (interface) πρόσβασης στους μαθητές, στους διδάσκοντες, στους συγγραφείς μαθησιακού υλικού, στους σχεδιαστές και διαχειριστές εκπαιδευτικών συστημάτων. Η μεγάλη διάδοση των ΣΔΜ τα τελευταία χρόνια οδήγησε στην τάση, τα συστήματα αυτά να προσφέρουν μεταφερισιμότητα (portability) των μαθησιακών πόρων και διαλειτουργισιμότητα (interoperability) μεταξύ τους, κάνοντας χρήση ειδικών προτύπων. (Ψαθά, 2009, σ12)

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΔΜ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

Τα ΣΔΜ καλούνται να ικανοποιήσουν διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις αναφορικά με μαθησιακές θεωρίες, μεθόδους ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να προσφέρουν και διαφορετικού είδους υπηρεσίες και δυνατότητες, όσον αφορά στην οργάνωση και διανομή του μαθησιακού υλικού, στη διαχείριση των μαθημάτων, στην αξιολόγηση των μαθητών, στα εργαλεία επικοινωνίας και συνεργασίας, στη διαχείριση των εκπαιδευτικών οργανισμών κ.λπ.

Κατά συνέπεια, οι σχεδιαστές και οι διαχειριστές εκπαιδευτικών συστημάτων, που καλούνται να λύσουν συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προβλήματα με σαφείς ανάγκες και απαιτήσεις, π.χ., τριτοβάθμια εκπαίδευση, κατάρτιση ανέργων, κατάρτιση των υπαλλήλων μιας εταιρείας κ.λπ., πρέπει να επιλέξουν ένα ΣΔΜ που αντιμετωπίζει καλύτερα τα προβλήματα αυτά. Πιο συγκεκριμένα, μπορούμε να πούμε ότι οι άνθρωποι εκείνοι που εμπλέκονται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, οι οποίες έχουν χαρακτήρα εκπαιδευτικού σχεδιασμού και οργάνωσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, χρησιμοποιούν ένα ΣΔΜ προκειμένου:

- να δημιουργούν και να διαχειρίζονται μια σειρά μαθημάτων, καθώς και του μαθησιακού υλικού γι αυτά
- να υποστηριχθεί η συνεργασία μεταξύ των σπουδαστών με σύγχρονα και ασύγχρονα μέσα, και να χορηγηθούν κίνητρα και πόροι για τη συνεργατική μάθηση μέσω ομάδων εργασίας.
- να δημιουργούν και να διαχειρίζονται δραστηριότητες αξιολόγησης όπως η παράδοση ασκήσεων, οι ερωτήσεις και τα διαγωνίσματα για την αξιολόγηση των σπουδαστών, κ.ά.
- να οργανώνουν το εκπαιδευτικό και το ανθρώπινο δυναμικό όπως η κατανομή σε ομάδες εργασίας, η ανάθεση ρόλων σε σχεδιαστές και βοηθούς του μαθήματος, κ.ά.
- να διαχειρίζονται εικονικές και γεωγραφικά κατανεμημένες τάξεις όπου οι συμμετέχοντες (εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενοι, τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό) είναι γεωγραφικά διεσπαρμένοι και επικοινωνούν-συνδιαλέγονται κυρίως ζωντανά μέσω του Διαδικτύου.

Τα παραπάνω αποτελούν διαφορετικά σενάρια χρήσης των ΣΔΜ και αναλογούν, στην πραγματικότητα, σε διαφορετικές κατηγορίες Συστημάτων Διαχείρισης της Μάθησης, οι οποίες αντίστοιχα είναι:

- Συστήματα Διαχείρισης Μαθησιακού Περιεχομένου (Learning Content Management Systems), τα οποία ασχολούνται με τη δημιουργία, αποθήκευση,

συναρμολόγηση, διαχείριση και διανομή υπερμεσικού μαθησιακού υλικού. Στην πλειοψηφία των συστημάτων αυτών η μορφή του μαθησιακού υλικού είναι ιστοσελίδες του Παγκόσμιου Ιστού. Μερικά από τα συστήματα αυτά παρέχουν εργαλεία διαχείρισης μετα-δεδομένων, έτσι ώστε το μαθησιακό υλικό να συνοδεύεται από την κατάλληλη περιγραφή.

- Συστήματα Υποστήριξης της Συνεργατικής Μάθησης (Collaborative Learning Support Systems), τα οποία δίνουν έμφαση στη δημιουργία και διαχείριση ομάδων συνεργασίας και παρέχουν σύγχρονα και ασύγχρονα εργαλεία συνεργασίας για την υποστήριξη της συνεργατικής μάθησης. Παράδειγμα τέτοιου συστήματος είναι το IBM Lotus Learning Space (www.lotus.com, 2011).

- Συστήματα Διαχείρισης Διαγωνισμάτων Αξιολόγησης (Question and Test Management Systems), τα οποία διευκολύνουν το σχεδιασμό και τη συγγραφή ερωτήσεων και διαγωνισμάτων που δημοσιεύονται στον Παγκόσμιο Ιστό. Τα συστήματα αυτά προσφέρουν εργαλεία για τη δημιουργία των διαγωνισμάτων και την on-line παράδοση τους, την αυτόματη βαθμολόγηση τους, τη διαχείριση των αποτελεσμάτων και την παραγωγή αναφορών σχετικά με τα αποτελέσματα. Παράδειγμα τέτοιου συστήματος είναι το Respondus

- Συστήματα Διαχείρισης Πόρων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Instructional Institute Resource Management Systems), τα οποία αφορούν στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων καθώς και στην οικονομική διαχείριση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Τα συστήματα αυτά αναφέρονται και ως Συστήματα Διαχείρισης των Μαθητών (Student Administration Systems).

- Εικονικές Τάξεις (Virtual Classrooms), δηλαδή, συστήματα τα οποία δημιουργούν εικονικούς χώρους μάθησης και ζωντανής αλληλεπίδρασης μεταξύ των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία. Παράδειγμα τέτοιου συστήματος είναι το Centra

Εκτός όμως από αυτές τις πέντε εξειδικευμένες κατηγορίες, υπάρχει και μια ακόμη γενική κατηγορία συστημάτων, τα οποία προσφέρουν ποικίλο αριθμό εργαλείων για τη δημιουργία και τη διαχείριση των μαθημάτων, αλλά δεν δίνουν έμφαση σε κάποιο συγκεκριμένο σύνολο χαρακτηριστικών από αυτά που προαναφέρθηκαν. Τα συστήματα αυτά αποκαλούνται Ολοκληρωμένα Συστήματα (π.χ., WebCT, Blackboard) και όχι «Συστήματα Διαχείρισης Μαθημάτων», καθώς προσφέρουν πληθώρα χαρακτηριστικών, που εκτείνονται σε πολλές διακριτές περιοχές, και στοχεύουν στην προσφορά πλήρως λειτουργικών on-line μαθημάτων. Τα συστήματα αυτά είναι γνωστά και ως μαθησιακές πύλες (learning portals) (Ψαθά, 2009, σ12)

2.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΣΔΜ

Ενώ με βάση τα σενάρια χρήσης τα ΣΔΜ μπορούν να καταταχθούν σε κάποια από τις κατηγορίες που περιγράφηκαν, οι λειτουργίες που επιτελούν δεν κατανέμονται αντίστοιχα. Αυτό σημαίνει ότι συναντάμε λειτουργίες που δεν ανήκουν διακριτά σε μία μόνο κατηγορία από αυτές που αναφέρθηκαν. Οι λειτουργίες τις οποίες ένα ΣΔΜ υποστηρίζει, συνήθως υλοποιούνται με τη μορφή συγκεκριμένων εργαλείων που παρέχονται στον τελικό χρήστη. Μάλιστα πολλές φορές οι λειτουργίες αυτές αναφέρονται και ως χαρακτηριστικά που ενσωματώνουν τα συστήματα αυτά. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να ταξινομηθούν στις εξής συγκεκριμένες ομάδες:

- Διαχείριση Μαθημάτων (Course Management), η οποία περιλαμβάνει εργαλεία που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία, την προσαρμογή, τη διαχείριση και την επιτήρηση των μαθημάτων.
- Διαχείριση Τάξης (Class Management), η οποία περιλαμβάνει εργαλεία για τη διαχείριση των μαθητών, τη δημιουργία ομάδων, την ανάθεση εργασιών κ.λπ.
- Εργαλεία Επικοινωνίας (Student Tools), για τη σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία όπως η ηλεκτρονική αλληλογραφία (e-mail), η συζήτηση (chat), τα βήματα συζήτησης (discussion fora), οι συνδιασκέψεις ήχου και εικόνας (audio/video-conferencing), οι ανακοινώσεις. Τα πλέον ανεπτυγμένα από αυτά προσφέρουν και σύγχρονες δυνατότητες συνεργασίας όπως ο διαμοιρασμός επιφάνειας εργασίας, αρχείων και εφαρμογών (desktop, file and application sharing)
- Εργαλεία Μαθητών (Student Tools), τα οποία διευκολύνουν τους μαθητές στη διαχείριση και μελέτη των μαθησιακών πόρων. Τέτοια εργαλεία είναι οι προσωπικές και δημόσιες σημειώσεις επί του κειμένου, οι υπογραμμίσεις, οι σελιδοδείκτες, η προσωπική ιστορία, off-line μελέτη, μηχανές αναζήτησης μέσω των κατάλληλων μεταδεδομένων κ.λπ.
- Διαχείριση Περιεχομένου (Content Management), η οποία περιλαμβάνει εργαλεία για τη δημιουργία, αποθήκευση και διανομή του μαθησιακού υλικού, τη διαχείριση των αρχείων κ.λπ.
- Εργαλεία Αξιολόγησης (Assessment Tools), για τη διαχείριση διαγωνισμάτων στο Διαδίκτυο, των παραδοτέων εργασιών, τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, στατιστικά για την ενεργή συμμετοχή των χρηστών στα διάφορα τμήματα του μαθήματος κ.λπ.

- Διαχείριση Σχολής (School Management), η οποία περιλαμβάνει εργαλεία για τη διαχείριση απουσιών, βαθμών, εγγραφών μαθητών, προσωπικών στοιχείων των μαθητών, οικονομικών θεμάτων κ.λπ. (Ρετάλης, 2005)

2.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΩΝ

Η χρήση ηλεκτρονικών πλατφόρμων για τη διεξαγωγή εξ αποστάσεως εκπαίδευσης παρουσιάζει μία σειρά από πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τα οποία ταυτίζονται με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που παρέχει η χρήση του διαδικτύου στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Συνοπτικά ως **πλεονεκτήματα** της χρήσης των τεχνολογιών του διαδικτύου στη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, μπορούν να αναφερθούν ότι το διαδίκτυο:

- απελευθερώνει τη διδασκαλία και τη μάθηση από τα φυσικά όρια της αίθουσας διδασκαλίας"
- είναι ένα διαρκώς αυξανόμενο «εργαλείο» για τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους και έχει τη δυναμική να μεταμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η μετάδοση και η πρόσληψη των γνώσεων»
- παρέχει πρόσβαση σε μεγάλες βάσεις δεδομένων, σε αλληλεπιδραστικό υλικό πολυμέσων, σε υλικό σχεδιασμένο για ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- παρέχει πρόσβαση σε τεράστιες ποσότητες πληροφορίας διαφορετικού τύπου, όπως κείμενα, εικόνες, γραφικά, ήχο
- δίνει δυνατότητες για σύνδεση με μεγάλες ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες προκειμένου να αναζητηθεί ερευνητικό υλικό, πολιτιστικές και παιδαγωγικές πληροφορίες
- ως μέσο επικοινωνίας δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες (εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους) να επικοινωνήσουν μεταξύ τους μέσω ποικίλων ασύγχρονων και σύγχρονων υπηρεσιών (Αθανασόπουλος et al., 2008)

Επίσης η χρήση των τεχνολογιών του διαδικτύου δίνει την δυνατότητα:

- μείωσης του κόστους της εκπαίδευσης ανά εκπαιδευόμενο όταν ο αριθμός των εκπαιδευόμενων ξεπερνά ένα ελάχιστο αριθμό, ο οποίος εξαρτάται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- εκπαίδευσης μεγάλου αριθμού ατόμων
- να βελτιωθεί σημαντικά ο τρόπος επικοινωνίας εκπαιδευτή -εκπαιδευόμενων, να γίνει άμεσος, με μικρότερο κόστος και με μεγαλύτερη συχνότητα. (Nielsen, 1991)

Τα σημαντικότερα **μειονεκτήματα** που παρουσιάζει η χρήση του διαδικτύου είναι ότι:

- απαιτείται περισσότερος χρόνος ενασχόλησης για τον εκπαιδευτή
- πολλοί εκπαιδευόμενοι αδυνατούν να επεξεργαστούν κείμενα από την οθόνη του Η/Υ και για τον λόγο αυτό πολλές φορές απαιτείται η εκτύπωση τους
- απαιτείται πολλές φορές η πρόσβαση του χρήστη στο εκπαιδευτικό υλικό να πραγματοποιείται μέσω ευρυζωνικών δικτύων.

Σημαντικό πλεονέκτημα της χρήσης των ηλεκτρονικών πλατφορμών αποτελεί η χρήση της εφαρμογής του φυλλομετρητή ιστού για την πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έτσι δεν απαιτείται εγκατάσταση επιπλέον λογισμικού στον Η/Υ του εκπαιδευόμενου και οι εκπαιδευόμενοι δεν αναλώνονται στην εκμάθηση μίας εξειδικευμένης εφαρμογής διασύνδεσης χρήστη με την ηλεκτρονική πλατφόρμα. Ο φυλλομετρητής ιστού αποτελεί ένα ενοποιημένο περιβάλλον, στο οποίο ο χρήστης με ευκολία μπορεί να χρησιμοποιεί τις διαφορετικές τεχνολογίες του διαδικτύου και να έχει πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία. (Peters, 1998)

2.4 Blackboard

Το Blackboard CourseSites είναι η δοκιμαστική έκδοση της πλατφόρμας Blackboard Learning System. Η δοκιμαστική αυτή έκδοση είναι διαθέσιμη μέσα από τον δικτυακό τόπο (<http://coursesites.blackboard.com>) και στην οποία επιτρέπεται η δωρεάν συγκρότηση διδακτικών ενοτήτων για το χρονικό διάστημα των τριάντα (30) ημερών. Αντιπρόσωπος του Blackboard Learning System στην Ελλάδα είναι η εταιρεία Comart AE με έδρα την Αθήνα.

Σύμφωνα με την κατασκευάστρια εταιρία το Blackboard LS διαθέτει τρία επίπεδα αδειοδότησης (licensing). Το πρώτο επίπεδο (Basic) περιγράφεται ως ένα σύστημα διαχείρισης εκπαιδευτικών κύκλων, ενώ τα δύο επόμενα αναφέρονται σε ευρύτερες ανάγκες μεγαλύτερων εκπαιδευτικών κλιμάκων, όπως για παράδειγμα η διαχείριση ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Το λογισμικό Blackboard στοχεύει στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών μέσα από μέσα σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας. Δηλαδή, παρέχει δυνατότητες επικοινωνίας και εκπαιδευτικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των φοιτητών και των διδασκόντων μέσα σε περιβάλλοντα πραγματικού ή μη χρόνου. (Ψαθά, 2009)

2.4.1 Βασικά Στοιχεία του Blackboard CourseSites

Ρόλοι χρηστών: Οι ρόλοι των χρηστών που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι τρεις (3), ο καθηγητής, ο χρήστης-εκπαιδευόμενος και ο διαχειριστής. Ο κεντρικός ρόλος είναι αυτός του καθηγητή, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία και διαχείριση των ηλεκτρονικών μαθημάτων.

- Ο καθηγητής μπορεί να δημιουργήσει όσα μαθήματα επιθυμεί, να εγγράψει/διαγράψει χρήστες-εκπαιδευόμενους σε/από αυτά, να ανεβάσει το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος σε ψηφιακή μορφή (κείμενα, εικόνες, παρουσιάσεις, video, κλπ.), να δημιουργήσει ομάδες συζητήσεων και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης.
- Ο σπουδαστής μπορεί να εγγραφεί σε όσα μαθήματα του επιτρέπεται, να μελετήσει το ψηφιακό υλικό, να συμμετάσχει σε ομάδες συζητήσεων καθώς και σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο λογαριασμός του χρήστη δημιουργείται αυτόματα με την εγγραφή του χωρίς την ανάγκη μεσολάβησης του διαχειριστή.

- Τέλος, ο διαχειριστής είναι αυτός που έχει την εποπτεία όλης της πλατφόρμας, δημιουργεί τους λογαριασμούς των καθηγητών, παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη μηχανή που φιλοξενεί την πλατφόρμα, εποπτεύει και έχει πρόσβαση στην βάση δεδομένων, διαχειρίζεται τα μαθήματα όλων των καθηγητών, διαχειρίζεται τους λογαριασμούς όλων των χρηστών και ανανεώνει τα μαθήματα. Να σημειωθεί ότι στην δοκιμαστική έκδοση της πλατφόρμας δεν υπάρχει δυνατότητα να εξεταστεί ο ρόλος του διαχειριστή και για το λόγο αυτό παραλείπεται και το αντίστοιχο μέρος.

Κατηγορίες μαθημάτων: Η κατηγορία - κατάσταση στην οποία θα ανήκει ένα μάθημα καθορίζεται από τον καθηγητή κατά τη δημιουργία του μαθήματος. Η κατηγορία - κατάσταση του μαθήματος μπορεί να αλλάζει δυναμικά από τον καθηγητή μέσα από την διεπαφή διαχείρισης του μαθήματος. Οι κατηγορίες μαθημάτων που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι τρεις (3):

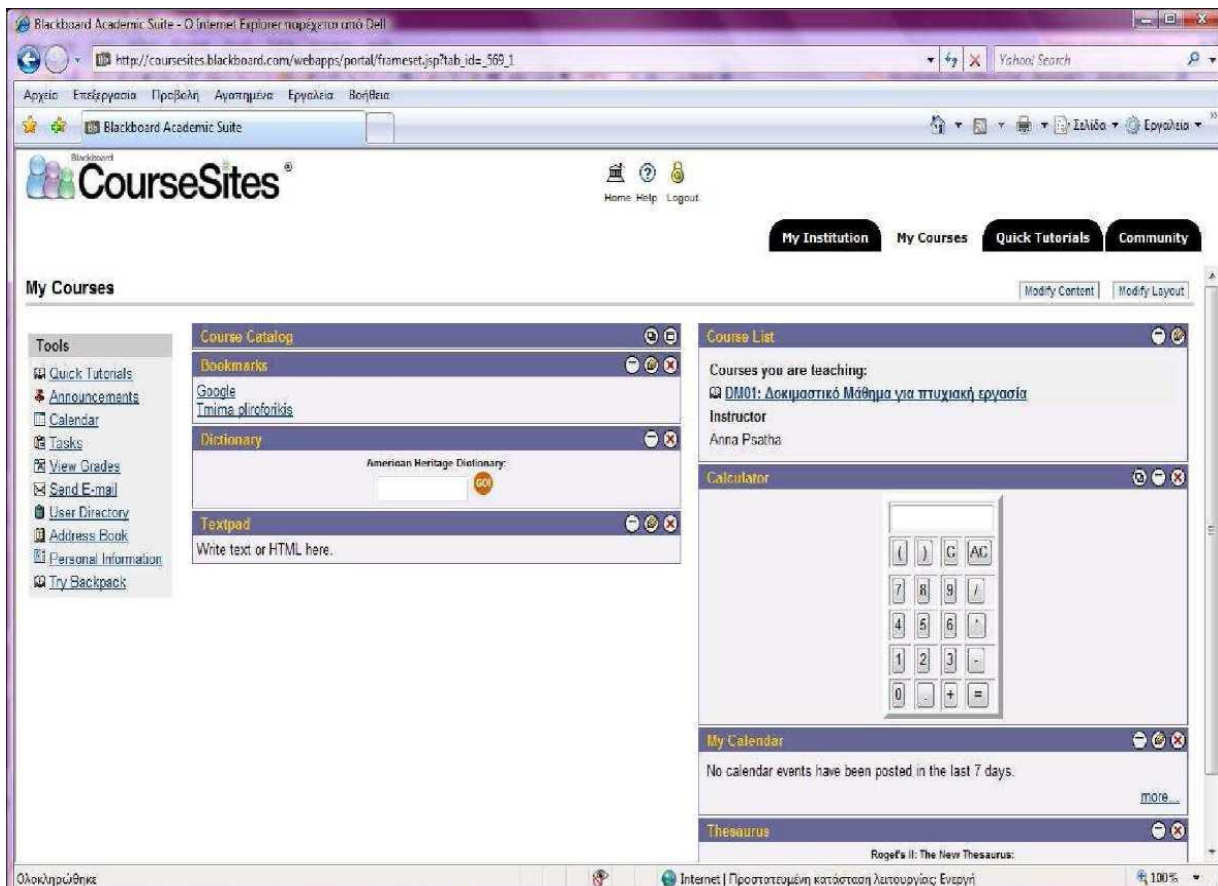
- **ανοικτά μαθήματα.** Θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης ακόμα κι αν δεν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Τα μαθήματα αυτά παρουσιάζονται στην πρώτη σελίδα.
- **ανοικτά σε εγγραφή μαθήματα.** Θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης μόνο αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα και εγγραφεί σε αυτά. Μπορεί να έχει τεθεί περιορισμός στον διάστημα χρόνου εγγραφής.
- **κλειστά μαθήματα.** Θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία δεν μπορεί να εγγραφεί ένας χρήστης ακόμα κι αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Πρόσβαση στα μαθήματα αυτά έχουν όσοι χρήστες εγγράφηκαν όταν το μάθημα ήταν σε άλλη κατάσταση (ανοικτό, ανοικτό σε εγγραφή) και παρήλθε ο χρόνος εγγραφής ή εγγράφηκαν από τον ίδιο τον καθηγητή. Στην κατηγορία αυτή περιέρχονται τα μαθήματα που απαιτείται κωδικός για την εγγραφή.

Στοιχεία που συνθέτουν ένα μάθημα: Η πρώτη αυτή σελίδα (My Courses) αποτελεί τον προσωπικό χώρο του κάθε χρήστη του προγράμματος, από τον οποίο μπορεί να εποπτεύει όλη του την συμμετοχή του σε όλα τα μαθήματα, αλλά και να επικοινωνεί. Αντιστοιχώντας το με ένα πιο διαδεδομένο πρόγραμμα είναι κάτι ανάλογο με το Microsoft Outlook, μόνο που είναι προσαρμοσμένο στις εκπαιδευτικές ανάγκες και απαιτήσεις του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος 'My Courses' μπορεί να μετατραπεί σε οποιαδήποτε άλλον όρο, όπως για παράδειγμα λΤΕΙ Πληροφορικής'.

Το My Courses είναι χωρισμένο σε δύο στήλες (εικόνα 1). Η αριστερή στήλη περιλαμβάνει τα εργαλεία ελέγχου (tools). Η δεξιά στήλη, η οποία καταλαμβάνει και

το μεγαλύτερο μέρος, περιλαμβάνει τα παράθυρα μηνυμάτων των συγκεκριμένων εργαλείων. Το τμήμα αυτό καθορίζεται από τον χρήστη με την ενεργοποίηση του πλήκτρου Modify Content και έτσι μπορεί ο ίδιος να ορίσει τι θέλει να εμφανίζεται άμεσα στην οθόνη του. Επίσης με το πλήκτρο Modify Layout ο χρήστης ορίζει τα χρώματα τα οποία επιθυμεί να βρίσκονται στα πλαίσια των παραθύρων (εικόνα 2). Τα εσωτερικά παράθυρα με την σειρά τους μπορούν:

- να εμφανιστούν σε ειδικότερο παράθυρο
- να επεξεργασθούν
- να ελαχιστοποιηθούν
- να κλειστούν

EIKONA 1

Τα εργαλεία ελέγχου αποτελούνται από:

- **Γρήγορα Μαθήματα** (Quick Tutorials). Επιλογή που υπάρχει μόνο στην δοκιμαστική έκδοση του Blackboard και περιλαμβάνει μια γρήγορη περιήγηση στις λειτουργίες του Blackboard με μια σύντομη οπτική παρουσίαση.
- **Ανακοινώσεις** (Announcements). Χώρος για την ανάγνωση ανακοινώσεων. Η ανάγνωση γίνεται με βάση χρονικές υποδιαιρέσεις, π.χ. ημέρας, εβδομάδας, μήνα, αλλά και με βάση την θεματική κάλυψη των μηνυμάτων, π.χ. όλα, του ιδρύματος, του συγκεκριμένου μαθήματος.
- **Ημερολόγιο** (Calendar). Χώρος ημερολογίου, όπου καταγράφονται οι υποχρεώσεις του χρήστη ή τα γεγονότα που πρέπει να παρακολουθήσει. Και εδώ η ανάγνωση των γεγονότων γίνεται με τον ίδιο τρόπο. Το χαρακτηριστικό Quick Jump επιτρέπει την ανάγνωση του ημερολογίου κατά μια συγκεκριμένη ημερομηνία, χωρίς να είναι αναγκασμένος ο χρήστης να παρακολουθήσει όλο το υπόλοιπο ημερολογιακό του πρόγραμμα.
- **Εργασίες** (Tasks). Χώρος που αναγράφονται και διαβάζονται οι «αποστολές» του χρήστη. Το πρόσθετο στοιχείο είναι η απόδοση προτεραιότητας, π.χ. μέγιστης προτεραιότητας, και κατάστασης της «αποστολής» π.χ. σε πρόοδο.
- **Βαθμολογία** (View grades). Χώρος ανάγνωσης των βαθμών.
- **Αποστολή e-mail** (Send e-mail). Χώρος για την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων.
- **Εύρεση χρήστη** (User Directory). Μέσω ευρετηρίου χρηστών. Το ευρετήριο μπορεί να αναζητηθεί μέσω ονόματος ή της διεύθυνσης του e-mail ή να επιλεγεί ο χρήστης βάση του αρχικού γράμματος του ονόματος του ή ενός αριθμού (προφανώς του μητρώου του ή αυτού που παίρνει κατά την εισαγωγή του στο σύστημα).
- **Βιβλίο Διευθύνσεων** (Address Book). Χώρος για την προσθήκη στοιχείων προσώπων, που ο χρήστης επιθυμεί να έχει.
- **Προσωπικές Πληροφορίες** (Personal Information). Χώρος για τις προσωπικές πληροφορίες του χρήστη. Εδώ μπορεί να σχηματίσει το προφίλ του, να αλλάξει το password του, να ορίσει έναν οδηγό CD-ROM από το οποίο εισαγάγει δεδομένα, και να παραμετροποιήσει την εμφάνιση των προσωπικών του στοιχείων. (blackboard. 2011)

2.4.2 Περιγραφή Συστήματος

Η είσοδος στη δοκιμαστική έκδοση του συστήματος γίνεται από την σελίδα <http://coursesites.blackboard.com> με την πληκτρολόγηση ενός ονομαστικού κωδικού (login) και ενός password. Με την είσοδο στο σύστημα ο χρήστης εισέρχεται στην πρώτη ταμπέλα My Institution (Το Ίδρυμά μου), όπου παρουσιάζονται όλα τα μαθήματα στα οποία συμμετέχει ο χρήστης και παράθυρα με διάφορες λειτουργίες, όπως το ημερολόγιο, εργασίες, ανακοινώσεις.

Τα εικονίδια στο άνω κεντρικό μέρος της οθόνης παρουσιάζουν:

- το Home, το οποίο οδηγεί στην κεντρική σελίδα του Blackboard (<http://www.blackboard.com>),
- το δεύτερο είναι το Help, το οποίο οδηγεί στην σελίδα παροχής υποστήριξης του Blackboard (<http://support.blackboard.com>)
- και το Log out, το οποίο οδηγεί στην αποσύνδεση του χρήστη και την έξοδο του προς την σελίδα από την οποία εισήχθη.

Ο διαχειριστής του συστήματος μπορεί να ορίσει τα εικονίδια αυτά να οδηγούν σε δικτυακούς τόπους του εκπαιδευτικού ιδρύματος, π.χ. το Home μπορεί να οδηγήσει στην σελίδα του ΤΕΙ Πληροφορικής, ενώ το λογότυπο του Blackboard μπορεί να αντικατασταθεί από το λογότυπο του ιδρύματος.

Οι ταμπέλες (tab) είναι εργαλεία πλοήγησης που δίνουν πρόσβαση σε περιοχές του Blackboard. Με το πάτημα σε μια ταμπέλα δίνεται πρόσβαση στις αντίστοιχες πληροφορίες που καθορίζει το όνομα της ταμπέλας. Οι ταμπέλες με ονομασίες My Institution, My Courses, Quick Tutorials και Community χωρίζουν το χώρο σε διακριτές περιοχές.

EIKONA 2

2.4.3 Εξέταση λειτουργιών ενός online μαθήματος

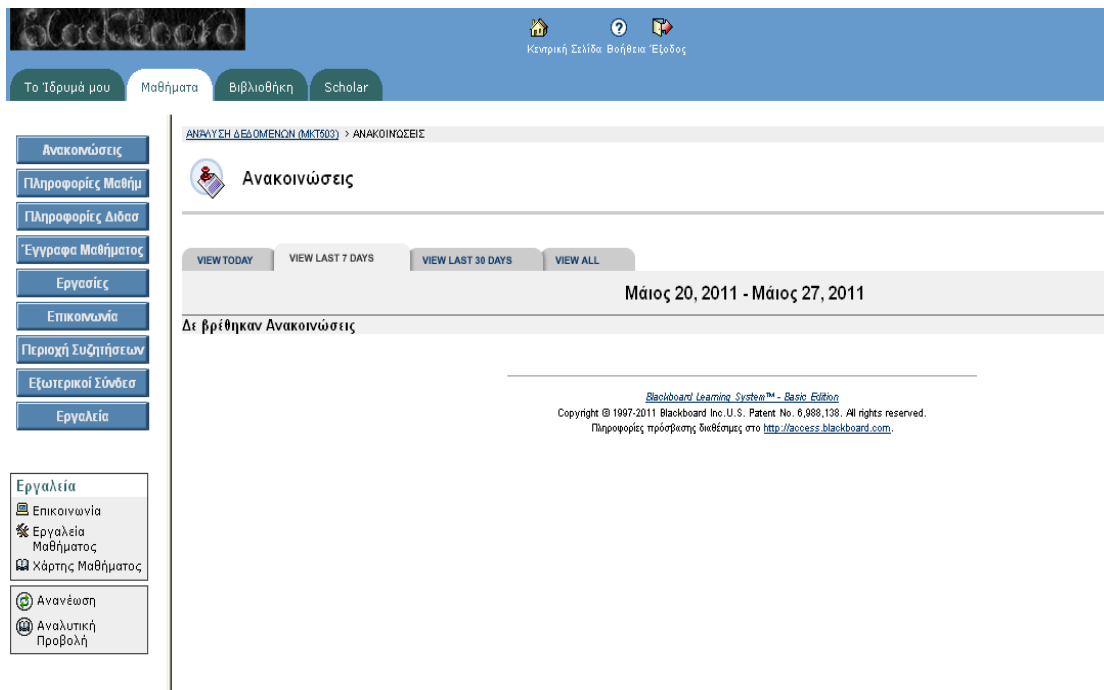
Επιλέγοντας ένα εκ των μαθημάτων ο χρήστης εισέρχεται στο περιβάλλον του κάθε μαθήματος. Όλα τα μαθήματα έχουν μια κοινή δομή. Αποτελούνται από τα ίδια εργαλεία, τα οποία είναι

- **Ανακοινώσεις** (Announcements): Είναι ο χώρος όπου ο χρήστης διαβάζει τις ανακοινώσεις που του έχουν σταλεί, ανά ημέρα, εβδομάδα κ.ο.κ.
- **Πληροφορίες Μαθήματος** (Course information): Στον χώρο αυτόν μπορεί κάποιος να δει την περιγραφή του μαθήματος, τους στόχους του, τις ημερομηνίες παράδοσης υλικού και άλλες πληροφορίες, οι οποίες χρειάζονται για να περιγράψουν το μάθημα.
- **Πληροφορίες Εκπαιδευτικών** (Staff information): Διαθέτει πληροφορίες για το διδακτικό προσωπικό.
- **Έγγραφα Μαθήματος** (Course documents): Είναι ο χώρος για διδακτικό υλικό, ποικίλων τύπων, π.χ. εικόνες, κείμενα, video κτλ.
- **Εργασίες** (Assignments): Χώρος περιγραφής εργασιών και προβολής χρονικών προθεσμιών.
- **Επικοινωνία** (Communication): Εδώ περιλαμβάνονται όλα τα εργαλεία επικοινωνίας, τα οποία είναι:
 - η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων (Send e-mail)
 - ο χώρος σύγχρονης επικοινωνίας (discussion board)
 - ο χώρος σύγχρονης επικοινωνίας (virtual classroom)
 - τα πρόσωπα επικοινωνίας (roster)
 - οι σελίδες ομάδων επικοινωνίας (group pages).
- **Chat**: Χώρος σύγχρονης επικοινωνίας, όπου κάποιος μπορεί να εισαχθεί στο Virtual Classroom ή να δει τα αρχεία των συζητήσεων.
- **Discussion board**: Χώρος ασύγχρονης επικοινωνίας μέσω αναρτήσεων σε χώρους συζητήσεων βάσει θεμάτων (forum).
- **Tools**: Το χαρακτηριστικό αυτό περιλαμβάνει μια σειρά από εργαλεία για την καλύτερη διαχείριση του μαθήματος. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
 - Digital drop box
 - ρυθμίσεις για την αρχική σελίδα (Edit your homepage)
 - προσωπικές πληροφορίες (Personal information)
 - ημερολόγιο (Calendar)

- το εγχειρίδιο (Manual), το οποίο δεν υπάρχει στην κανονική έκδοση
- Task
- Electric Blackboard
- βιβλίο διευθύνσεων (Address book)

Επειδή τα εργαλεία αυτά εμφανίζονται και στο Control Panel, τον χώρο διαχείρισης του διδάσκοντα, η παρουσίαση τους γίνεται στο κεφάλαιο αυτό. Τα εργαλεία αυτά διατίθεται στους φοιτητές για τον έλεγχο και την διαχείριση του υλικού τους, αλλά και για να παρακολουθούν την πορεία τους μέσα στον κύκλο του μαθήματος.

- **Course map:** Ένας χάρτης του μαθήματος, ο οποίος ανοίγει σε ένα νέο παράθυρο και ο οποίος δίνει μια σχηματική απεικόνιση του.
- **Control panel:** Το Control panel (εικόνα 3) είναι το κυριότερο ίσως τμήμα για την κατασκευή ενός κύκλου μαθημάτων. Είναι το χαρακτηριστικό εκείνο με το οποίο ο χρήστης (δηλ. ο διδάσκοντας) διαχειρίζεται το μάθημα. Εδώ αποφασίζει ποια μορφή θα του δώσει, αν θέλει να εισαγάγει νέους χρήστες, πως θα εισαγάγει εκπαιδευτικό υλικό ή νέες διδακτικές ενότητες κ.α. Στο τμήμα αυτό έχουν πρόσβαση μόνο το αρμόδιο προσωπικό, όπως ο διδάσκοντας, οι βοηθοί του, οι εξεταστές και οι διαχειριστές του συστήματος. (blackboard. 2011)

EIKONA 3

2.4.4 Κρίσεις

Πλοήγηση

Η πλοήγηση μέσα στις σελίδες των μαθημάτων είναι αρκετά καλή, χάρη στα διάφορα μέσα που το πρόγραμμα διαθέτει, όπως για παράδειγμα οι φάκελοι, τα πλήκτρα, οι σύνδεσμοι και οι εικόνες. Έμφαση πρέπει να δοθεί στην λεκτική μπάρα πλοήγησης, η οποία εμφανίζεται σε κάθε σελίδα, στο άνω μέρος. Οι ενεργοί σύνδεσμοι επιτρέπουν στον χρήστη την γρήγορη επιστροφή του σε προηγούμενες ή στην αρχική σελίδα, ενώ ο ανενεργός σύνδεσμος υποδεικνύει το σημείο στο οποίο βρίσκεται ο χρήστης και ποια διαδρομή ακολούθησε για να φτάσει ως εκεί. Παρ' όλα, αυτά σε κάποια λιγοστά σημεία το λογισμικό φαίνεται πως πάσχει στο θέμα της πλοήγησης. Για παράδειγμα η έξοδος από το Control panel πρέπει να γίνει μέσω της μπάρας πλοήγησης και όχι μέσα από κάποιο πλήκτρο στην κύρια οθόνη. Αυτό είναι περισσότερο όμως θέμα συνεπούς σχεδιασμού του λογισμικού.

Γενικά η κίνηση μέσα στο περιβάλλον, είναι απλή και εύκολη. Είναι όμως ταυτόχρονα χρονοβόρα και απαιτητική σε αριθμό κινήσεων. Το παράδειγμα της αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος είναι ενδεικτικό. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό με την ενεργοποίηση του οδηγεί τον χρήστη σε μια σελίδα, όπου επιλέγει ένα μάθημα από τα οποία συμμετέχει και στην συνέχεια στο περιβάλλον του συγκεκριμένου μαθήματος, όπου αποστέλλει το μήνυμα, μέσω του συγκεκριμένου εργαλείου. Αυτό δημιουργεί μια αλυσίδα ενεργειών, προκειμένου ο χρήστης να μπορέσει να κάνει μια απλή και συχνή διαδικασία.

Ένα ακόμη παράδειγμα είναι πως μετά την υποβολή αίτησης προς το σύστημα, π.χ. μετά την εισαγωγή της περιγραφής ενός μαθήματος, το σύστημα, στέλνει αυτόματα μια απόδειξη ότι την δέχθηκε. Ο χρήστης όμως καθυστερεί να επιστρέψει στην σελίδα στην οποία αρχικά βρισκόταν, δεχόμενος μια πληροφορία - που πιθανόν δεν χρειάζεται- και αναγκαζόμενος να επιβεβαιώσει ότι την διάβασε, ώστε να προχωρήσει.

Βοήθεια και υποστήριξη κατά την εφαρμογή

Για την βοήθεια και την υποστήριξη των χρηστών η εταιρία έχει διαθέσει τα αντίστοιχα για κάθε κατηγορία χρήστη εγχειρίδια τα οποία μπορούν να παρέχονται, εσωτερικά σε κάθε μάθημα, στην ενότητα Εργαλεία (Tools). Παράλληλα υπάρχουν και οι σχετικοί σύνδεσμοι προς τις σελίδες της βοήθειας του συστήματος, δηλαδή το

πλήκτρο Help, όπως και παρέχονται και υποβοηθητικά μαθήματα (Quick tutorials) τα οποία δίνουν σαφείς οδηγίες για κάθε λειτουργία με προβολή βίντεο.

Η υποστήριξη του λογισμικού κατά την εφαρμογή είναι ένα από τα δυνατά σημεία του Blackboard. Η κάθε ενέργεια που ο χρήστης επιθυμεί να κάνει, εξηγείται με σύντομο και σαφή τρόπο. Επίσης η κάθε ενέργεια γίνεται σταδιακά, ακολουθώντας ο χρήστης κάποια βήματα, ενώ ειδοποιείται άμεσα, αν κάτι το οποίο απαιτείται έχει παραλειφθεί ή αν κάτι έχει εισαχθεί λανθασμένα. Υπάρχουν κάποια σημεία στα οποία ίσως να χρειαζόταν μεγαλύτερη καθοδήγηση, όπως για παράδειγμα στην εισαγωγή μεταδεδομένων

Λειτουργικότητα

Το Blackboard CourseSites διαθέτει πλήθος λειτουργιών, οι οποίες καλύπτουν τις απαιτήσεις που πρέπει να διαθέτει μια ολοκληρωμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα. Υπάρχουν όμως κάποια σημεία τα οποία θα ήθελαν μεγαλύτερη επιμέλεια, ώστε να καταστούν πιο λειτουργικά.

Στο χαρακτηριστικό του Ημερολογίου (Calendar) η προσθήκη μιας λειτουργίας, η οποία θα επέτρεπε την σάρωση όλων των επερχόμενων γεγονότων, αντί την σάρωση τους ανά κάποια χρονική κατηγοριοποίηση, ίσως να ήταν να αύξανε την λειτουργικότητα του προγράμματος.

Στην περίπτωση του χαρακτηριστικού Εύρεση χρήστη (User directory) το ευρετήριο δεν μπορεί να σαρωθεί (browse). Εάν κάποιος δεν έχει τα ακριβή στοιχεία του χρήστη δεν μπορεί να τον βρει. Η δυνατότητα διαχείρισης των μηνυμάτων σε κάθε forum είναι δυνατόν να προβάλλεται ή να κρύβεται ανάλογα με την επιθυμία του χρήστη. Αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί περιττό, αφού ο χρήστης καθυστερείται καθώς καλείται να πάρει μια απόφαση, η οποία σε άλλες περιπτώσεις είναι προκαθορισμένη.

Επίσης η επιστροφή σε προηγούμενες σελίδες δεν γίνεται με εύκολο τρόπο. Για παράδειγμα στη σελίδα Manage groups, αν κάποιος επιλέξει όλους τους χρήστες και μετά κάποιον ειδικότερα, μετά την επεξεργασία των στοιχείων του χρήστη, το σύστημα δεν θα επιστρέψει στην προηγούμενη σελίδα, όπου θα εμφανίζονταν όλοι οι χρήστες, αλλά στην αρχική σελίδα, όπου ο χρήστης καλείται να επαναλάβει από την αρχή την ίδια διαδικασία για κάθε χρήστη ξεχωριστά.

Η πληθώρα των χαρακτηριστικών του Blackboard CourseSites το κατατάσσει στα πιο περιζήτητα συστήματα που κυκλοφορούν στην αγορά. Η ευκολία της χρήσης του, τα επικοινωνιακά εργαλεία και η προσιτή διαχείριση ανήκουν στα θετικά σημεία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Από την άλλη μεριά καθοριστικός παράγοντας για την επανεξέταση της υιοθέτησης του συστήματος είναι η ακριβή τιμή του BLS, που είναι

\$495 το χρόνο για την φιλοξενία ενός μαθήματος. Ένα ολοκληρωμένο πακέτο αγοράς για πανεπιστημιακή χρήση αγγίζει τα \$4000. (blackboard. 2011)

2.5 eClass

Η πλατφόρμα eClass είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων και αποτελεί την πρόταση του Ακαδημαϊκού Διαδικτύου GUnet για την υποστήριξη της Υπηρεσίας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Αναπτύχθηκε από την Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Ακαδημαϊκού Διαδικτύου, υποστηρίζεται κεντρικά από το GUnet και διανέμεται ελεύθερα ως Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα. Το e-Class είναι η ελληνοποιημένη έκδοση του λογισμικού Claroline.

Το λογισμικό Claroline (Classroom Online) έχει αναπτυχθεί από το Καθολικό Πανεπιστήμιο του Louvain του Βελγίου και ειδικότερα από το Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Παιδαγωγικής και των Πολυμέσων. Το λογισμικό αυτό έχει μεταφραστεί σε δεκαπέντε γλώσσες και είναι σε χρήση σε πάρα πολλές χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο. Είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα, το οποίο διατίθεται κάτω από την GNU General Public License, η οποία επιτρέπει την αντιγραφή, χρήση και μετατροπή του λογισμικού. Το e-Class είναι η ελληνοποιημένη έκδοση του Claroline, η οποία έχει αναπτυχθεί από την ομάδα τηλεκπαίδευσης του "Πανεπιστημιακού Διαδικτύου/GUnet" και διατίθεται ελεύθερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.openeclass.org/>.

2.5.1 Βασικά στοιχεία e-Class

Ρόλοι χρηστών: Η πλατφόρμα υποστηρίζει τρεις (3) ρόλους χρηστών:

- *Καθηγητής:* Μπορεί να δημιουργήσει όσα μαθήματα επιθυμεί, να διαχειριστεί τους χρήστες-εκπαιδευόμενους, να εισάγει και να επεξεργαστεί το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος (κείμενα, εικόνες, παρουσιάσεις, video, κλπ.), να δημιουργήσει ομάδες συζητήσεων καθώς και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο λογαριασμός του «καθηγητή» δημιουργείται από τους διαχειριστές της πλατφόρμας, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου και τα στοιχεία του λογαριασμού του αποστέλλονται αυτόματα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- *Σπουδαστής:* Μπορεί να εγγραφεί σε όσα μαθήματα του επιτρέπεται, να μελετήσει το ψηφιακό υλικό, να συμμετάσχει σε ομάδες συζητήσεων καθώς και σε

ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο λογαριασμός του εκπαιδευόμενου δημιουργείται αυτόματα με την εγγραφή του χωρίς την ανάγκη μεσολάβησης του διαχειριστή.

- **Διαχειριστής:** Είναι αυτός που έχει την εποπτεία όλης της πλατφόρμας, δημιουργεί τους λογαριασμούς των καθηγητών, παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη μηχανή που φιλοξενεί την πλατφόρμα, παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων, μπορεί να διαχειρίζεται τα μαθήματα όλων των καθηγητών και διαχειρίζεται τους λογαριασμούς όλων των χρηστών.

Κατηγορίες μαθημάτων: Η κατηγορία - κατάσταση στην οποία θα ανήκει ένα μάθημα καθορίζεται από τον καθηγητή κατά τη δημιουργία του μαθήματος. Η κατηγορία - κατάσταση του μαθήματος μπορεί να αλλάζει δυναμικά από τον καθηγητή μέσα από την διεπαφή διαχείρισης του μαθήματος. Οι κατηγορίες μαθημάτων που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι τρεις (3):

- **Ανοικτά μαθήματα** θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης ακόμα κι αν δεν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Τα μαθήματα αυτά παρουσιάζονται στην πρώτη σελίδα. Μάλιστα η κατηγορία αυτή είναι η εξ' ορισμού κατάσταση κατά τη δημιουργία νέου μαθήματος.
- **Ανοικτά σε εγγραφή** θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης μόνο αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα και εγγραφεί σε αυτά.
- **Κλειστά μαθήματα** θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία δεν μπορεί να εγγραφεί ένας χρήστης ακόμα κι αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Πρόσβαση στα μαθήματα αυτά έχουν όσοι χρήστες εγγράφηκαν όταν το μάθημα ήταν σε άλλη κατάσταση (ανοικτό, ανοικτό σε εγγραφή) ή εγγράφηκαν από τον ίδιο τον καθηγητή. Στην κατηγορία αυτή περιέρχονται τα μαθήματα που ήταν ανοικτά σε εγγραφή και παρήλθε ο χρόνος εγγραφής.

Στοιχεία που συνθέτουν ένα μάθημα:

- Η Ατζέντα που παρουσιάζει χρονικά τα γεγονότα σταθμούς του μαθήματος (διαλέξεις, συναντήσεις, αξιολογήσεις, κλπ)
- Τα Έγγραφα περιέχουν το ψηφιακό υλικό του μαθήματος (κείμενα, εικόνες, παρουσιάσεις)
- Οι Εργασίες Φοιτητών είναι οι περιοχές που «τοποθετούν» οι εκπαιδευόμενοι τις εργασίες τους, τις οποίες διαχειρίζεται μόνο ο καθηγητής του μαθήματος.
- Η Περιοχή Συζητήσεων για θέματα που αφορούν το μάθημα τα οποία καθορίζονται από τον καθηγητή.
- Οι Ομάδες Χρηστών είναι το εργαλείο που επιτρέπει τη δημιουργία και τη

διαχείριση ομάδων εργασίας.

- Στην Κουβέντα μπορούν να πραγματοποιούνται συζητήσεις σε πραγματικό χρόνο ανάμεσα στον καθηγητή και στους χρήστες που είναι εγγεγραμμένοι στο μάθημα.
- Χρήσιμοι Σύνδεσμοι από το διαδίκτυο που αφορούν το μάθημα
- Στην περιοχή Βίντεο υπάρχουν αρχεία βίντεο (τύπου mpeg, avi κ.λπ.) που έχει ανεβάσει στην πλατφόρμα ο διδάσκοντας.
- Οι Ανακοινώσεις από τον καθηγητή προς τους εκπαιδευόμενους.
- Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης τις οποίες δημιουργεί ο καθηγητής του μαθήματος.
- Ο χώρος Ανταλλαγής Αρχείων είναι ένα εργαλείο ανταλλαγής αρχείων μεταξύ καθηγητή και εκπαιδευόμενων. Επιτρέπεται η ανταλλαγή οποιουδήποτε τύπου αρχείων (π.χ. αρχεία Word, Excel, PDF κ.λπ.).
- Η Περιγραφή Μαθήματος δίνει πληροφορίες που αφορούν τους στόχους του μαθήματος, τη δομή του, τους καθηγητές που το υποστηρίζουν κλπ

Σε όλα τα παραπάνω στοιχεία δίνεται η δυνατότητα να ενεργοποιούνται ή να απενεργοποιούνται από τον καθηγητή ανάλογα με τη δομή και το υλικό του μαθήματος που διαθέτει, ώστε να απλοποιείται ακόμα περισσότερο το περιβάλλον του εκπαιδευόμενου και να εμφανίζονται μόνο οι απολύτως απαραίτητες ενότητες. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στον καθηγητή να παρακολουθεί στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή στο μάθημα, καθώς επίσης και η δυνατότητα να αλλάζει δυναμικά την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το μάθημα (ανοικτό, ανοικτό σε εγγραφή, κλειστό). (Open eClass 2011)

The screenshot displays the eClass platform interface. At the top, there is a logo for eClass and the text 'Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης'. Below this, a navigation bar shows 'Καρτοφυλάκιο Χρήστη > Λειτουργικά Συστήματα II'. The main content area is titled 'Λειτουργικά Συστήματα II (ΤΜΑ100)' and identifies the user as 'Καθηγητής: Άννα Ψαθά (e-mail)' from the 'Τμήμα: Τμήμα I (προπτυχιακό)'. A section for 'Εισαγωγικό κείμενο μαθήματος' includes a red 'X' icon and a note: 'Το μάθημα αυτό ασχολείται με τα βασικά στοιχεία πάνω στο λειτουργικό σύστημα του Linux.' Below this, there are two columns of icons with labels and links for various features: 'Ατζέντα', 'Εγγραφα', 'Εργασίες Φοιτητών', 'Περιοχή Συζητήσεων', 'Ομάδες Χρηστών', 'Κουβέντα', 'Σύνδεσμοι', 'Βίντεο', 'Ανακοινώσεις', 'Ασκήσεις', 'Ανταλλαγή Αρχείων', and 'Περιγραφή Μαθήματος'. At the bottom, a box titled 'Εργαλεία Διαχείρισης Μαθήματος' contains icons for 'Διαχείριση Μαθήματος', 'Προσθήκη νέου υποσυστήματος', 'Διαχείριση Χρηστών', and 'Στατιστικά Μαθήματος'.

2.5.2 Περιγραφή Συστήματος

Η είσοδος στην αρχική σελίδα πραγματοποιείται με την πληκτρολόγηση ενός ονομαστικού κωδικού (username) και ενός password. Με την επιτυχή είσοδο στο σύστημα ο χρήστης βλέπει την κεντρική σελίδα και αναλόγως με τα δικαιώματα που έχει ως χρήστης (φοιτητής, καθηγητής ή διαχειριστής) του εμφανίζονται και οι αντίστοιχες επιλογές.

EΙΚΟΝΑ 6

Χαρτοφυλάκιο Χρήστη

Με την είσοδο ενός εγγεγραμμένου χρήστη στην πλατφόρμα, μεταφέρεται στο προσωπικό του χαρτοφυλάκιο, έναν χώρο που του επιτρέπει να οργανώνει και να ελέγχει τη συμμετοχή του στα ηλεκτρονικά μαθήματα της πλατφόρμας.

Στην αριστερή στήλη, υπάρχουν μια σειρά από επιλογές που αφορούν τη δημιουργία μαθήματος, την εγγραφή σε μάθημα, τη διαμόρφωση του προφίλ, τη διαχείριση των μαθημάτων ανάλογα πάντα με τον ρόλο του χρήστη.

Στην δεξιά στήλη, υπάρχει μια λίστα με τα μαθήματα που υποστηρίζει ο χρήστης (καθηγητής), καθώς και μία λίστα με τα μαθήματα που παρακολουθεί (φοιτητής). Στα μαθήματα που υποστηρίζει ο χρήστης ως καθηγητής υπάρχει δεξιά η επιλογή «Διαχείριση» του μαθήματος ενώ κάνοντας κλικ στον τίτλο του μαθήματος ο

χρήστης εισέρχεται στο ηλεκτρονικό μάθημα με δικαιώματα χρήστη - καθηγητή. Αντίστοιχα στα μαθήματα που παρακολουθεί έχοντας κάνει εγγραφή υπάρχει δεξιά η επιλογή «Απεγγραφή» ώστε να το διαγράψει από τη λίστα, ενώ κάνοντας κλικ στον τίτλο του μαθήματος εισέρχεται στο ηλεκτρονικό μάθημα με δικαιώματα χρήστη - φοιτητή.

Υποσύστημα Έγγραφα

Το υποσύστημα «Έγγραφα» είναι όμοιο σε λειτουργία με τον Διαχειριστή Αρχείων του προσωπικού σας υπολογιστή. Δίνεται η δυνατότητα για ανέβασμα αρχείων οποιουδήποτε τύπου (HTML, Word, Powerpoint, Excel, Acrobat, Flash, Quicktime, κ.λπ.). Ο μόνος περιορισμός είναι ότι οι φοιτητές πρέπει να έχουν εγκατεστημένη στον υπολογιστή τους την αντίστοιχη εφαρμογή για να τα διαβάσουν. Τα έγγραφα παρουσιάζονται με αλφαβητική σειρά.

Υποσύστημα Ομάδας Χρηστών

Το εργαλείο αυτό επιτρέπει τη δημιουργία και τη διαχείριση ομάδων εργασίας. Κατά τη δημιουργία, οι ομάδες είναι κενές. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να συμπληρωθούν:

- αυτόματα («Συμπλήρωση των ομάδων χρηστών»),
- από τον υπεύθυνο του μαθήματος («Διόρθωση της ομάδας χρηστών»),
- με αυτοεγγραφή των φοιτητών («Αλλαγή ρυθμίσεων»: Οι φοιτητές επιτρέπονται να εγγραφούν).

Αυτοί οι τρεις τρόποι μπορούν να συνδυαστούν. Η εγγραφή σε ομάδες, αυτόματα ή όχι, λειτουργεί μόνο εάν υπάρχουν ήδη φοιτητές εγγεγραμμένοι στο μάθημα. Οι εγγεγραμμένοι φοιτητές στο μάθημα εμφανίζονται στο εργαλείο «Χρήστες».

Η επιλογή «Δημιουργία καινούριας ομάδας χρηστών» ορίζει το πλήθος των ομάδων που θα δημιουργηθούν. Ο μέγιστος αριθμός μελών είναι προαιρετικός και αν δεν αλλαχτεί, στις ομάδες θα μπορούν να εγγραφούν απεριόριστα μέλη.

Η επιλογή «Ρυθμίσεις ομάδες χρηστών» ορίζει τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν για όλες τις ομάδες. Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας κενών ομάδων και να επιτραπεί η εγγραφή φοιτητών σε αυτές. Αν έχει οριστεί μέγιστος αριθμός μελών, οι πλήρεις ομάδες δε δέχονται νέα μέλη. Στην ίδια κατηγορία η επιλογή «Εργαλεία» ορίζει τα εργαλεία που διαθέτει κάθε ομάδα, δηλαδή κάθε ομάδα έχει είτε μια περιοχή συζητήσεων (δημόσια ή ιδιωτική) είτε μια περιοχή εγγράφων είτε την αποστολή e-mail στα μέλη της ομάδας.

Η επιλογή «Διόρθωση ομάδων» παρέχει μια σειρά από πληροφορίες και λειτουργίες. Μετά την δημιουργία των ομάδων, στο κάτω μέρος της σελίδας εμφανίζεται ο κατάλογος των ομάδων με τις επιλογές της διόρθωσης και διαγραφής της επιθυμητής ομάδας

Υποσύστημα Ανακοινώσεων

Δίνεται η δυνατότητα να πρόσθεσης ανακοινώσεων στην σελίδα του μαθήματος συμπληρώνοντας την περιγραφή της. Επίσης είναι δυνατή η αλλαγή του περιεχόμενου της ανακοίνωσης επιλέγοντας «Αλλαγή» ή διαγραφής μιας ανακοίνωσης επιλέγοντας «Διαγραφή». Αν είναι επιθυμητή η επιλογή η ανακοίνωση να σταλεί και με mail στους φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι στο μάθημα, τότε γίνεται επιλογή του check box «Αποστολή με email» της ανακοίνωσης στους εγγεγραμμένους μαθητές.

Υποσύστημα Ατζέντας

Στο υποσύστημα αυτό είναι δυνατή η προσθήκη γεγονότων στην ατζέντα. Προσφέρεται ένα εύχρηστο ημερολόγιο από όπου είναι δυνατή η επιλογή επιθυμητής ημερομηνίας και ώρα. Η προσθήκη του γεγονότος ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του τίτλου και της περιγραφής του γεγονότος. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα αλλαγής των παραμέτρων του γεγονότος, επιλέγοντας το κουμπί του «μολυβιού» ή να διαγραφής κάποιου γεγονότος από την ατζέντα επιλέγοντας το κουμπί «Διαγραφή».

Υποσύστημα Ασκήσεων (Αυτοαξιολόγησης)

Το εργαλείο των ασκήσεων επιτρέπει τη δημιουργία ασκήσεων που περιέχουν ερωτήσεις χωρίς περιορισμό πλήθους. Υπάρχουν διάφοροι τύποι ερωτήσεων:

- Πολλαπλής επιλογής (Μία απάντηση)
- Πολλαπλής επιλογής (Πολλαπλές απαντήσεις)
- Ταιριάσματος
- Συμπληρώματος κενού

Μια άσκηση περιλαμβάνει ένα μόνο κοινό τύπο ερωτήσεων. Για τη δημιουργία μιας άσκησης, απαιτείται το όνομα της άσκησης, καθώς και μία προαιρετική περιγραφή της. Η εμφάνιση των ασκήσεων είναι δυνατή με δυο τρόπους:

- Ερωτήσεις σε μία μόνο σελίδα

- Μία ερώτηση ανά σελίδα

Και εδώ περιλαμβάνονται οι επιλογές της αλλαγής, της διαγραφής και της ορατότητας των ασκήσεων. Συγκεκριμένα, η ορατότητα πρέπει να είναι ενεργοποιημένη για να μπορούν οι φοιτητές να χρησιμοποιήσουν τις ασκήσεις. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα τυχαίας εμφάνισης των ερωτήσεων. Αυτό σημαίνει ότι, ενεργοποιώντας την επιλογή αυτή, οι ερωτήσεις θα εμφανίζονται σε διαφορετική σειρά κάθε φορά που θα εκτελείται η άσκηση από τους μαθητές.

Όταν διαγράφεται μια άσκηση, οι ερωτήσεις της δεν διαγράφονται από την βάση δεδομένων και μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν σε μια καινούρια άσκηση (Άδιαθέσιμες ερωτήσεις'). Με αυτό τον τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ίδιες ερωτήσεις σε αρκετές ασκήσεις.

Υποσύστημα Εισαγωγής Βίντεο

Το εργαλείο αυτό δίνει δυο επιλογές:

- Ανέβασμα αρχείων video (τύπου mpeg, avi κ.λπ.) στην πλατφόρμα.
- Προσθήκη συνδέσμων βιντεοσκοπημένων μαθημάτων.

Μετά την προσθήκη των video ή των συνδέσμων των βιντεοσκοπημένων μαθημάτων υπάρχει η δυνατότητα διόρθωσης των στοιχείων ή της διαγραφής

Υποσύστημα Κουβέντα

Το εργαλείο αυτό δίνει τη δυνατότητα ζωντανής συνομιλίας με όσους χρήστες είναι εγγεγραμμένοι στο μάθημα πληκτρολογώντας μήνυμα και συνέχεια κάνοντας κλικ στο πλήκτρο λ>>'. Αν είναι επιθυμητή η αποθήκευση κάποιας συνομιλίας, επιλέγοντας «Αποθήκευση», δημιουργείται ένα αρχείο .txt το οποίο αποθηκεύεται στα «Έγγραφα» και περιέχει τα μηνύματα των συνομιλιών που βρίσκονται στην «Ζωντανή Συζήτηση». Τέλος υπάρχει η επιλογή διαγραφής όλων των μηνυμάτων που υπάρχουν στην ζωντανή συζήτηση επιλέγοντας «Καθάρισμα».

Υποσύστημα Χώρος Ανταλλαγής Αρχείων

Το εργαλείο της Ανταλλαγής Αρχείων είναι ένα εργαλείο ανταλλαγής αρχείων μεταξύ των εκπαιδευτών και των σπουδαστών. Υπάρχει η δυνατότητα ανταλλαγής οποιουδήποτε τύπου αρχείων (π.χ. αρχεία Word, Excel, PDF κ.λπ.)

Υπάρχουν δύο κατάλογοι στο Χώρο Ανταλλαγής Αρχείων. Στον κατάλογο Εισερχόμενα Αρχεία εμφανίζονται τα αρχεία που έχουν παραληφθεί από άλλους χρήστες της πλατφόρμας, με κάποιες επιπλέον πληροφορίες που αφορούν το αρχείο, όπως το όνομα του χρήστη, το μέγεθος του αρχείου και η ημερομηνία που

παραλήφθηκε. Στον κατάλογο Απεσταλμένα Αρχεία εμφανίζονται τα αρχεία που έχουν σταλθεί σε άλλους χρήστες της πλατφόρμας με τις αντίστοιχες πληροφορίες.

Με τη διαγραφή ενός αρχείου από τον κατάλογο από τον εισερχόμενο ή τον εξερχόμενο κατάλογο, το αρχείο δεν διαγράφεται από τη βάση δεδομένων της πλατφόρμας παρά μόνο από τον κατάλογο.

Υποσύστημα Συνδέσμων

Δίνεται η δυνατότητα προσθήκης συνδέσμων προς κάποιες υπάρχουσες ιστοσελίδες στο δίκτυο. Προσφέρεται και η δυνατότητα προσθήκης συνδέσμων ανά κατηγορία που μπορεί να δημιουργήσει ο χρήστης, με σκοπό την ομαδοποίηση των συνδέσμων. Επιλέγοντας «Διαγραφή» κατηγορίας διαγράφεται η κατηγορία και όλοι οι σύνδεσμοι που περιέχει. Τέλος η επιλογή «Εμφάνιση» αποκρύπτει ή εμφανίζει τους συνδέσμους που περιέχονται σε μια κατηγορία.

Υποσύστημα Περιγραφής Μαθήματος

Το εργαλείο αυτό δίνει τη δυνατότητα προσθήκης πληροφοριών για το μάθημα επιλέγοντας «Δημιουργία και Διόρθωση». Δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να προσθέσει μια κατηγορία, επιλέγοντας την από τον κατάλογο με τις υπάρχουσες κατηγορίες. Οι κατηγορίες που προσφέρονται είναι:

- Στόχοι
- Περιεχόμενο Μαθήματος
- Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες
- Βοηθήματα
- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Τρόποι Αξιολόγησης/ Εξέτασης
- Συμπληρωματικά Στοιχεία

Υποσύστημα Εργασιών

Το εργαλείο των εργασιών είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα δημιουργίας, παράδοσης και βαθμολογίας εργασιών.

Ο καθηγητής δημιουργεί μια εργασία κάνοντας κλικ στη «**Δημιουργία Εργασίας**». Με την συμπλήρωση των στοιχείων της εργασίας, καθορίζεται και η ημερομηνία υποβολής. Υπάρχουν και εδώ οι αντίστοιχες λειτουργίες της αλλαγής, διαγραφής και ορατότητας. Κάνοντας κλικ στον τίτλο της εργασίας εμφανίζονται οι τυχόν εργασίες που έχουν υποβληθεί από τους φοιτητές. Στα στοιχεία του φοιτητή εμφανίζεται ο αριθμός μητρώου, η ημερομηνία υποβολής και το αντίστοιχο αρχείο.

Κάνοντας κλικ στο «Κατέβασμα όλων των εργασιών σε μορφή .zip» γίνεται λήψη όλων των αρχείων που έχουν υποβάλλει οι φοιτητές (σε συμπιεσμένη μορφή .zip) και που αντιστοιχούν στην εργασία που έχει οριστεί.

Για τη βαθμολόγηση των εργασιών συμπληρώνεται ο αντίστοιχος βαθμός δίπλα στο όνομα του φοιτητή και υποβάλλεται η βαθμολογία. Ο φοιτητής θα δει τον βαθμό του μόλις κάνει κλικ στο τίτλο της εργασίας. Ο φοιτητής μπορεί να δει όλες τις εργασίες που έχουν υποβληθεί από τον καθηγητή. Ο κατάλογος των εργασιών περιλαμβάνει (εκτός από τον τίτλο της εργασίας), την προθεσμία υποβολής, τυχόν βαθμολογία από τον καθηγητή και μια ένδειξη για το αν έχει στείλει εργασία ή όχι. Μπορεί να υποβάλλει την εργασία κάνοντας κλικ στον αντίστοιχο τίτλο της. Να σημειωθεί, ότι ο φοιτητής δεν μπορεί να υποβάλλει εργασία μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Επίσης αν έχει "ανεβάσει" μια εργασία και θέλει να "ανεβάσει" ακόμα μία, η παλιά του εργασία θα σβηστεί και θα αντικατασταθεί από την καινούρια.

Υποσύστημα Περιοχής Συζητήσεων

Οι περιοχές συζητήσεων είναι ένα εργαλείο για ασύγχρονη γραπτή επικοινωνία. Για την οργάνωση των περιοχών συζητήσεων, κάνουμε κλικ στο «Διαχείριση». Οι συζητήσεις είναι οργανωμένες σε σύνολα και υποσύνολα ως εξής: Κατηγορία > Περιοχή > Θέμα > Απαντήσεις

Για να είναι οργανωμένες οι συζητήσεις των φοιτητών, είναι απαραίτητο να οργανωθούν κατηγορίες και περιοχές από πριν και να γίνει η δημιουργία των θεμάτων και των απαντήσεων από τους φοιτητές. Οι περιοχές συζητήσεων του eClass έχουν μια περιοχή συζήτησης και ένα θέμα ως δείγματα.

Μια κενή κατηγορία (χωρίς περιοχές) δεν εμφανίζεται στις σελίδες που βλέπουν οι φοιτητές. Η περιγραφή κάποιας περιοχής μπορεί να περιλαμβάνει τον κατάλογο των μελών της, το σκοπό της, κάποιο έργο ή θέμα, κλπ. (Open eClass 2011)

2.5.3 Κρίσεις

Πλοήγηση

Η πλοήγηση στην πλατφόρμα του eClass ακολουθεί την ίδια τακτική όπως και στο Blackboard Learning System, όπου υπάρχει και εδώ η λεκτική μπάρα πλοήγησης, που εμφανίζεται στο πάνω μέρος κάθε σελίδας. Ο χρήστης μέσω της μπάρας μπορεί εύκολα να περιηγηθεί στις προηγούμενες σελίδες της διαδρομής που ακολούθησε ή στην αρχική σελίδα. Η πλοήγηση στο περιβάλλον της πλατφόρμας είναι πολύ εύκολη και ο χρήστης δύσκολα θα «παγιδευτεί» στις σελίδες του eClass.

Το eClass πλεονεκτεί ίσως σε κάποια σημεία έναντι του Blackboard Learning System. Ένα σημείο είναι ότι μετά την υποβολή κάποιας αίτησης από τον χρήστη, δεν του επιστρέφει κάθε φορά μήνυμα, όπου πρέπει να επιβεβαιώσει το γεγονός που επικαλέστηκε ο χρήστης. Έτσι οι διαδικασίες συντομεύονται, χωρίς την συνεχόμενη, άσκοπη επιβεβαίωση του χρήστη.

Βοήθεια και υποστήριξη κατά την εφαρμογή

Η πλατφόρμα του eClass διαθέτει σε κάθε υποσύστημα ένα μικρό οδηγό βοήθειας που βρίσκεται στο πάνω μέρος της σελίδας με το εικονίδιο του αγγλικού ερωτηματικού «?». Η δυνατότητα αυτή όμως είναι διαθέσιμη μόνο στους διαχειριστές και τους καθηγητές, με σκοπό να τους καθοδηγήσει στις ρυθμίσεις του εκάστοτε υποσυστήματος, αφήνοντας ωστόσο τους φοιτητές και τους επισκέπτες χωρίς καμία υποστήριξη βοήθειας. Είναι λογικό αυτό, καθώς οι φοιτητές και οι επισκέπτες είναι οι αποδέκτες του μαθήματος και όχι οι ρυθμιστές. Για όλους τους χρήστες προσφέρεται ένα αναλυτικό υποστηρικτικό εγχειρίδιο χρήσης, ανάλογα με τις αρμοδιότητες-ρόλο του καθενός.

Το eClass διαθέτει το πλεονέκτημα της παροχής υποστήριξης από πολλούς και διαφορετικούς φορείς. Σε διεθνές επίπεδο η κοινότητα των χρηστών του Claroline είναι αρκετά μεγάλη και για την εξυπηρέτηση της έχει δημιουργηθεί ένας χώρος δημόσιας συζήτησης (<http://forum.claroline.net/>), όπου υποβάλλονται θέματα και προβλήματα για συζήτηση ή επίλυση. Σε εθνικό επίπεδο η GUnet έχει εγguηθεί στους οργανισμούς που θα χρησιμοποιήσουν το λογισμικό την παροχή τεχνογνωσίας, ενώ και η κοινότητα των χρηστών στον Ελληνικό χώρο αυξάνεται αριθμητικά.

Η υποστήριξη του λογισμικού κατά την εφαρμογή είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο και στην πλατφόρμα του eClass. Ο χρήστης υποβοηθείται σε κάθε βήμα μιας διαδικασίας με επεξηγητικό και σαφή τρόπο. Ο χρήστης δέχεται άμεσα κάποιο

μήνυμα, αν κάποιο σημείο απαιτεί π.χ. συμπλήρωση πεδίου ή πάτημα ενός πλήκτρου το οποίο έχει παραλειφθεί ή αν κάτι έχει εισαχθεί με λανθασμένο τρόπο.

Λειτουργικότητα

Το e-Class θεωρείται ένα εξαιρετικά χρηστικό πρόγραμμα, καθώς απαιτεί ελάχιστες γνώσεις και ικανότητες χειρισμού διαδικτυακών μέσων. Η λειτουργία του δεν απαιτεί κάτι περισσότερο από γνώση χειρισμού ενός browser του διαδικτύου και της υπηρεσίας αποστολής και παραλαβής ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Ωστόσο, οι λειτουργίες που προσφέρει η πλατφόρμα είναι στοιχειώδεις σε σύγκριση με άλλα συστήματα διαχείρισης μάθησης.

Συμπέρασμα

Το λογισμικό του eClass είναι ανοικτού κώδικα, που σημαίνει ότι είναι δυνατή η διόρθωση προβλημάτων και η μετατροπή ή η εξέλιξη χαρακτηριστικών από εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό. Κάτι τέτοιο σημαίνει πως το λογισμικό eClass έχει την δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης του και προσαρμογής του σε ειδικότερα χαρακτηριστικά του ιδρύματος που το φιλοξενεί.

Το eClass έχει την δυνατότητα να προσαρμόζεται στις εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε καθηγητή και στις ιδιαιτερότητες του κάθε μαθήματος. Είναι δυνατή η ενεργοποίηση και απενεργοποίηση χαρακτηριστικών, ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών, η παραμετροποίηση δηλαδή του περιβάλλοντος εργασίας. Είναι ένα πλήρες και ολοκληρωμένο πρόγραμμα μαθησιακού περιεχομένου, που συμφέρει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να υποστηρίξουν. (Open eClass 2011)

2.6 Moodle

Η πλατφόρμα Moodle είναι ένα σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων. Είναι ένα λογισμικό Ανοικτού Κώδικα που διανέμεται υπό τους όρους του GNU (General Public License - Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού). Η λέξη Moodle είναι το ακρωνύμιο για το Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, δηλαδή Συναρτησιακό Αντικειμενοστραφές Δυναμικό Περιβάλλον Μάθησης και αναπτύχθηκε από τον Martin Dougiamas, έναν διαχειριστή του λογισμικού WebCT στο Curtin Πανεπιστήμιο University της Αυστραλίας. Έχει αναπτυχθεί ελληνοποιημένη έκδοση του Moodle και υπάρχουν 50 συνολικά μεταφρασμένες εκδόσεις π.χ. σε Αραβικά, Κινέζικα, Τούρκικα και πολλές άλλες.

2.6.1 Βασικά στοιχεία του Moodle

Ρόλοι Χρηστών:

Η πλατφόρμα του Moodle υποστηρίζει έξι (6) τύπους λογαριασμών χρηστών:

- Φοιτητή - εξ ορισμού λογαριασμός, ο οποίος μπορεί να αλληλεπιδράσει με το περιεχόμενο του μαθήματος μόνο.
- Διδάσκοντα - οι διδάσκοντες μπορούν να κάνουν οτιδήποτε σε ένα μάθημα, καθώς επίσης να αλλάξουν τις δραστηριότητες και τους βαθμούς των φοιτητών.
- Διδάσκοντα περιορισμένων δυνατοτήτων - μπορεί να διδάξει μαθήματα και να βαθμολογήσει τους φοιτητές αλλά δεν μπορεί να αλλάξει τις δραστηριότητες τους.
- Δημιουργό μαθήματος - μπορεί να δημιουργεί και να διδάσκει στα μαθήματα.
- Επισκέπτη - έχει τα λιγότερα δικαιώματα στην πλατφόρμα.
- Διαχειριστή - συνήθως, οι διαχειριστές μπορούν κάνουν οτιδήποτε, σε όλα τα μαθήματα.

Με την δημιουργία ενός λογαριασμού στην πλατφόρμα, το Moodle στέλνει ένα mail επιβεβαίωσης στον χρήστη για την ολοκλήρωση της εγγραφής του. Μόλις ένας λογαριασμός έχει επαληθευτεί, ο διαχειριστής μπορεί να εκχωρήσει στον χρήστη τον κατάλληλο ρόλο του.

Κατηγορίες Μαθημάτων: Οι κατηγορίες μαθημάτων που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι δεν ακριβώς ευδιάκριτες όπως στο eClass, όμως υπάρχουν ανοικτά μαθήματα προς τους επισκέπτες, μαθήματα ελεύθερα προς εγγραφή και με χρονικό περιορισμό. Επίσης, υπάρχει επιλογή για κλειστά μαθήματα, στα οποία απαιτείται

κλειδί εγγραφής από τους χρήστες ή τους επισκέπτες, το οποίο επιτρέπει την είσοδο μόνο σε όσους το κατέχουν, καθώς και κλειστά προς όλους τους χρήστες, στα οποία μόνο ο διαχειριστής του μαθήματος επιλέγει ποιος χρήστης θα έχει πρόσβαση.

Κατά την δημιουργία ενός μαθήματος ή την τροποποίηση ενός ήδη υπάρχοντος, ο διαχειριστής του μαθήματος ρυθμίζει τις κατάλληλες επιλογές, ώστε να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε ανάγκες του.

Στοιχεία που συνθέτουν ένα μάθημα: Ένα μάθημα όταν δημιουργείται συνήθως είναι κενό όπως στην εικόνα 7. Από δεξιά και αριστερά της οθόνης βρίσκονται μικρά παράθυρα (blocks) που υποβοηθούν τον καθηγητή στην διαχείριση του μαθήματος και περιέχουν σημαντικές πληροφορίες, όπως Ημερολόγιο, οι ενεργοί συμμετέχοντες κ.α. Στο κέντρο της οθόνης βρίσκεται το περιεχόμενο του μαθήματος με διάφορες δραστηριότητες. Τα πλαϊνά παράθυρα είναι δυνατόν να προστεθούν, να αφαιρεθούν ή και να μετακινηθούν σε άλλη θέση ώστε να προσαρμόζονται στις ανάγκες του χρήστη.

Για την εμφάνιση των χαρακτηριστικών που μπορούν να επεξεργαστούν, δηλαδή την προσθήκη περιεχομένου καθώς και την διευθέτηση των πλαϊνών παραθύρων, κάνουμε κλικ στο κουμπί «Επεξεργασία» που βρίσκεται στην πάνω δεξιά γωνία της οθόνης.

Αυτή η ενέργεια θα αποκαλύψει τα χαρακτηριστικά για την προσθήκη δραστηριοτήτων στην περιοχή του περιεχομένου και θα επιτρέψει την εργασία με τα πλαϊνά παράθυρα. Με το τέλος της επεξεργασίας, ξανακάνουμε κλικ στο ίδιο κουμπί που τώρα έχει όνομα «Τέλος επεξεργασίας» (moodle.2011)

EΙΚΟΝΑ 7

Όταν έχει πατηθεί το κουμπί της επεξεργασίας, εμφανίζονται στο άνω μέρος κάθε πλαινού παραθύρου διάφορα σύμβολα για την διαχείριση τους, τα οποία είναι:

_ - Εμφανίζει ή αποκρύπτει το block από τους φοιτητές

X - Αφαιρεί το block και το επαναφέρει στην λίστα με τα υπόλοιπα blocks

" "" - Μετακινεί το πλαινό παράθυρο στο αριστερό ή δεξί μέρος της οθόνης.

T 4r - Μετακινεί το πλαινό παράθυρο πάνω ή κάτω μια θέση.

Παρακάτω περιγράφονται συνοπτικά τα πλαινά παράθυρα του Moodle που περιλαμβάνονται κατά την εγκατάσταση. Τα blogs μπορούν να τα διαχειρίζονται μόνο

Οι διαχειριστές του μαθήματος. Πατώντας το πλήκτρο «Επεξεργασία», εμφανίζεται ένα καινούριο block από το οποίο μπορεί να γίνει η προσθήκη block που ακόμα δεν έχουν οριστεί.

Block Blog Menu

Το blog αυτό παρέχει υπερσυνδέσμους για:

- Την προσθήκη νέας εγγραφής blog.
- Προβολή των εγγραφών
- Ρυθμίσεις για τα blogs

Block Blog Tags

Ένα block Blog Tags εμφανίζει μια λίστα με τα blogs με το μέγεθος της γραμματοσειράς τους να δείχνει την χρήση του κάθε blog. Τα πιο συχνά χρησιμοποιημένα blogs εμφανίζονται με μεγαλύτερο μέγεθος γραμματοσειράς και το λιγότερο σε χρήση με μικρότερο μέγεθος.

Block Global Search

Το block αυτό είναι ορατό στους φοιτητές και δίνεται η δυνατότητα πλήρους αναζήτησης στις δραστηριότητες και τις πηγές πληροφοριών σε ολόκληρη την πλατφόρμα. Χρειάζεται η ενεργοποίηση του block από τον διαχειριστή πρώτα με την εξής διαδρομή: Διαχείριση ηλεκτρονικής πλατφόρμας> Διάφορα> Δοκιμαστικά > Ενεργοποίηση του check box enable global search.

Block HTML

Ένα block HTML χρησιμοποιείται για την προσθήκη κειμένου ή εικόνων. Το block είναι ευέλικτο και μπορεί να ενσωματώσει πλήθος λειτουργιών στο περιεχόμενό του. Διαθέτει το τυπικό HTML επεξεργαστή του Moodle για την διαμόρφωση κειμένου, προσθήκη εικόνων, δημιουργία υπερσυνδέσμων και επιτρέπει την χρήση των HTML σημάνσεων. Αυτό επιτρέπει την ενσωμάτωση video, ήχων, Flash αρχείων και άλλα αρχεία.

Block Loan calculator

Το block αυτό επιτρέπει στους σπουδαστές να υπολογίσουν τον τόκο σε δάνειο.

Block Random Glossary Entry

Το block τυχαίου όρου γλωσσάριου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμφάνιση όρων με τυχαία επιλογή από γλωσσάριο, το οποίο συνήθως παίρνει μορφή παρόμοια με ενός λεξικού.

Block Remote RSS Feeds

Εδώ μπορούν να εμφανίζονται οι RSS ανατροφοδοτήσεις από blog sites, εφημερίδες κτλ., οι οποίες αναθεωρούν συχνά το περιεχόμενό τους και τα οποία ο διαχειριστής του μαθήματος έχει επιλέξει για τους σπουδαστές.

Block Δραστηριότητες

Όποτε γίνεται προσθήκη μιας διαφορετικής δραστηριότητας ή ενός περιεχομένου σε ένα μάθημα, εμφανίζεται ένα εικονίδιο σε αυτό το block που αντιπροσωπεύει την συγκεκριμένη «εκπαιδευτική ενότητα» (π.χ. ομάδες συζήτησης, βαθμοί κ.λπ.).

Αυτά τα εικονίδια συνδέονται με υπερσύνδεσμο με ένα κατάλογο όλων των περιπτώσεων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που εμφανίζονται στο μάθημα. Για τους σπουδαστές αυτό παρέχει έναν γρήγορο τρόπο να προσεγγιστεί μια συγκεκριμένη δραστηριότητα εκμάθησης ή π.χ. μια βαθμολογία.

Block Ημερολόγιο

Το παράθυρο αυτό επιτρέπει σε έναν χρήστη να ανακοινώνει σημαντικά γεγονότα, ανάλογα με τους περιορισμούς του λογαριασμού του:

- Γεγονός συστήματος - γεγονός ορατό σε όλα τα μαθήματα, δημιουργείται από τους διαχειριστές
- Γεγονός μαθήματος - γεγονός ορατό μόνο από τους εγγεγραμμένους σε ένα μάθημα χρήστες, δημιουργείται από τους διδάσκοντες
- Ομαδικό γεγονός - γεγονός ορατό μόνο από τα μέλη μιας ομάδας, δημιουργείται από τους διδάσκοντες
- Προσωπικό γεγονός - γεγονός που ένας φοιτητής μπορεί να δημιουργήσει, είναι ορατό μόνο από τον χρήστη αυτόν.

Αν γίνει προσθήκη ημερομηνιών λήξης σε δραστηριότητες εργασιών, φόρουμ, κουίζ ή συζητήσεων σε ένα μάθημα, αυτά τα γεγονότα θα εμφανιστούν στο Ημερολόγιο αυτόματα. Ο χρήστης μπορεί να δει προηγούμενους ή επόμενους μήνες στο Ημερολόγιο, κάνοντας κλικ τα αριστερά/δεξιά βέλη δίπλα στο όνομα του τρέχοντος μήνα.

Η τρέχουσα ημερομηνία χρωματίζεται με μαύρο χρώμα. Άλλες ημερομηνίες παίρνουν το ανάλογο χρώμα του γεγονότος που συμβαίνει, με την αντιστοίχιση χρωμάτων-γεγονότων να δίνεται στο κάτω μέρος του ημερολογίου. Οι διάφορες κατηγορίες γεγονότων μπορούν να εμφανιστούν ή να αποκρύπτον με κλικ πάνω στο αντίστοιχο χρώμα-γεγονός.

Block Αποτελέσματα κουίζ

Εμφανίζεται ο υψηλότερος και ο χαμηλότερος βαθμός σπουδαστή που επιτεύχθηκαν σε διαγώνισμα εντός ενός μαθήματος. Πρέπει να υπάρχει ένα διαγώνισμα τουλάχιστον για την σωστή ρύθμιση αυτού του block. Μπορεί να τηρηθεί η ανωνυμία των σπουδαστών, να εμφανιστούν ομάδες αντί για μεμονωμένα άτομα, καθώς και η μορφή των αποτελεσμάτων να παρουσιάζεται με ποσοστά, κλασματική μορφή ή απόλυτους αριθμούς.

Block Ενότητες

Το block αυτό βοηθάει τους σπουδαστές ή τους εκπαιδευτές να πλοηγούνται γρήγορα σε Section Links συγκεκριμένη ενότητα εβδομάδας/θέμα του 1 234567891011 121314 μαθήματος. Οι αριθμημένοι υπερσύνδεσμοι που εμφανίζονται αντιστοιχούν σε κάθε εβδομάδα ή θέμα που έχει τεθεί από τον διαχειριστή του μαθήματος.

Block Μηνύματα

Εδώ εμφανίζεται λίστα με νέα μηνύματα που έχει λάβει ο χρήστης, με έναν υπερσύνδεσμο που ανοίγει το παράθυρο με τα μηνύματα.

Block Περιγραφής μαθήματος/site

Εμφανίζεται μια σύνοψη με την περιγραφή του μαθήματος, έτσι όπως έχει δηλωθεί από τον διαχειριστή του μαθήματος στις ρυθμίσεις του μαθήματος.

Block Επικείμενα Γεγονότα

Αυτό το παράθυρο εμφανίζει τα προσεχή γεγονότα του Ημερολογίου σε μια σύντομη λίστα, με υπερσυνδέσμους στα γεγονότα για την εμφάνιση όλων των λεπτομερειών. Υπάρχει επίσης υπερσύνδεσμος για το Ημερολόγιο και την προσθήκη νέου γεγονότος.

Block Τελευταία νέα

Το φόρουμ Νέων (προεπιλογή) του μαθήματος παρέχει έναν τρόπο δημοσίευσης των νέων του μαθήματος, τα οποία οι συμμετέχοντες θα παραλαμβάνουν. Οποιαδήποτε δημοσίευση γίνεται σε αυτό το φόρουμ θα εμφανίζεται ως ένα στοιχείο της λίστας στο παράθυρο των Τελευταίων Νέων.

Block Πρόσφατη δραστηριότητα

Αυτό το παράθυρο επιδεικνύει δύο τύπους πληροφοριών για έναν συμμετέχοντα• έναν σύντομο κατάλογο του χρήστη με τις ενέργειες που έχει κάνει από την τελευταία σύνδεσή του (η ημερομηνία και η ώρα από την τελευταία σύνδεση εμφανίζεται μέσα στο block), και μια πιο λεπτομερής «Πλήρης αναφορά για την πρόσφατη δραστηριότητα». Υπάρχει η δυνατότητα για «Προχωρημένη Αναζήτηση», όπου μπορούν να τεθούν διάφορες παράμετροι για τις πρόσφατες δραστηριότητες του χρήστη.

Block Συνδεδεμένοι Χρήστες

Εμφανίζει το όνομα και την εικόνα όλων όσων είναι συνδεδεμένοι στο μάθημα τα τελευταία 5 λεπτά.

Τα στοιχεία αυτά επειδή μπορούν να προστεθούν ή να αφαιρεθούν δυναμικά οποιαδήποτε στιγμή, βοηθούν τον καθηγητή να εμπλουτίσει το μάθημα με τα πλαϊνά παράθυρα που αυτός θεωρεί ότι είναι απαραίτητα για το μάθημά του. (moodle.2011)

2.6.2 Περιγραφή συστήματος

Η κεντρική σελίδα της πλατφόρμας εμφανίζει τα διαθέσιμα προς τους απλούς χρήστες μαθήματα. Οι υπερσύνδεσμοι των μαθημάτων ανοίγουν την σελίδα της σύνδεσης στο σύστημα, καθώς δεν επιτρέπεται η πρόσβαση σε μη χρήστες της πλατφόρμας. Στην αρχική σελίδα υπάρχει επίσης πάνω δεξιά υπερσύνδεσμος για την εισαγωγή του χρήστη στο Moodle (εικόνα 4). Στην σελίδα της εισόδου στο σύστημα, ο χρήστης μπορεί να εισέλθει ως επισκέπτης, αν δίνεται αυτή η δυνατότητα από τις ρυθμίσεις του διαχειριστή του συστήματος και το επιτρέπουν οι διαχειριστές των μαθημάτων. Διαφορετικά, ο χρήστης πρέπει να δημιουργήσει ένα λογαριασμό. (moodle.2011)

Προσθήκη πηγής πληροφοριών:

Πρόσθεση μιας ετικέτας: Η χρήση αυτής της επιλογής είναι για την καλύτερη οργάνωση της σελίδας εισάγοντας ετικέτες ή τίτλους.

Σύνθεση κειμένου: Με την επιλογή αυτή δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας απλού κειμένου.

Σύνθεση ιστοσελίδας: Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας κειμένου με μορφοποίηση, όπως έντονα, πλάγια γράμματα, διαφορετικές γραμματοσειρές κτλ.

Σύνδεση με ένα αρχείο ή ιστοσελίδα: Χρησιμοποιείται για το ανέβασμα αρχείων στο μάθημα ή δημιουργία ενός υπερσυνδέσμου σε ιστοσελίδα.

Εμφάνιση ενός καταλόγου: Δημιουργία καταλόγου (φακέλου) με τα επιθυμητά αρχεία.

Πρόσθεση ενός IMS Content Package: Το IMS Content Packaging είναι μια προδιαγραφή για αποστολή μαθησιακού περιεχομένου από ένα πρόγραμμα σε ένα άλλο, διευκολύνοντας την εύκολη παράδοση και διαμοιρασμό του εκπαιδευτικού υλικού, την επαναχρησιμοποίηση σε καθορισμένο format για διαφορετικά συστήματα, χωρίς να χρειάζεται η μετατροπή του υλικού σε άλλη κωδικοποίηση.

Προσθήκη δραστηριότητας

- **LAMS:** Το LAMS (Learning Activity Management System) είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για τον σχεδιασμό, την διαχείριση και την παράδοση online συνεργατικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Αυτό γίνεται μέσω εικονικού περιβάλλοντος συγγραφής με δημιουργία ακολουθιών μαθησιακών δραστηριοτήτων. Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν ένα σύνολο από εργασίες, ομαδική εργασία και δραστηριότητες για

όλους τους χρήστες ενός μαθήματος, οι οποίες βασίζονται και σε περιεχόμενο και σε συνεργασία.

- **SCORM/AICC:** Το SCORM/AICC είναι μία μαθησιακή δραστηριότητα που επιτρέπει στον εκπαιδευτή να ανεβάζει κάποιο SCORM ή AICC πακέτο στο μάθημα. Το SCORM (Sharable Content Object Reference Model) είναι μια συλλογή από προδιαγραφές που καθιστούν δυνατή την διαλειτουργικότητα, την πρόσβαση και επαναχρησιμοποίηση μαθησιακού διαδικτυακού περιεχομένου. Να σημειωθεί ότι το Moodle δεν μπορεί να δημιουργήσει SCORM πακέτα - η υποστήριξη του SCORM είναι μόνο για την αναπαράστασή τους.
- **Wiki:** Μία Wiki δραστηριότητα είναι μια συλλογή διαδικτυακών εγγράφων που δημιουργούνται σε συνεργασία με όλους τους χρήστες ενός μαθήματος. Δεν απαιτείται γνώση της HTML και στην ουσία το wiki είναι μία γρήγορη μέθοδος για δημιουργία μαθησιακού περιεχομένου ως ομάδα. Υπάρχουν τρεις τύποι wiki: εκπαιδευτής, ομάδες, εκπαιδευόμενος. Ένας εκπαιδευτής μπορεί πάντα να επεξεργάζεται κάθε wiki σε ένα μάθημα.
- **Έρευνα:** Η Έρευνα χρησιμοποιείται για την διεξαγωγή έρευνας στους σπουδαστές. Παρέχεται ένας αριθμός ελεγμένων οργάνων ερευνών που είναι χρήσιμα στην αξιολόγηση και παρακίνηση της μάθησης σε online περιβάλλοντα. Προς το παρόν, το Moodle προσφέρει μόνο συγκεκριμένους τύπους έρευνας. Οι διαθέσιμες έρευνες έχουν επιλεγεί σαν ιδιαίτερα χρήσιμες για την αποτίμηση δικτυακών περιβαλλόντων μάθησης τα οποία χρησιμοποιούν μια δημιουργική παιδαγωγική.
- **Βάση δεδομένων:** Η Βάση δεδομένων επιτρέπει στον καθηγητή και τους σπουδαστές να προβάλλουν και να αναζητούν σε μία συλλογή από εγγραφές δεδομένων για κάποιο θέμα. Η κωδικοποίηση και η δομή αυτών των εγγραφών μπορεί να είναι σχεδόν απεριόριστη, περιλαμβάνοντας εικόνες, αρχεία, URL, αριθμούς και κείμενο και άλλα στοιχεία.
- **Ενότητα:** Εργαλείο στο οποίο ο καθηγητής ζητά από τους σπουδαστές να προβούν σε κάποια εργασία. Μπορεί να γίνει και αξιολόγηση-βαθμολόγηση της εργασίας. Μία ενότητα μπορεί να είναι μια έκθεση ή αναφορά, μια παρουσίαση κτλ. Μόλις υποβληθεί η εργασία ο εκπαιδευτής αξιολογεί την εργασία ο ίδιος. Ο εκπαιδευτής μπορεί να ζητήσει από τον μαθητή να βελτιώσει την εργασία του και να την υποβάλλει ξανά.
- **Επιλογή:** Ο καθηγητής θέτει μια ερώτηση και μια σειρά από πολλαπλές απαντήσεις. Μπορεί να είναι χρήσιμο ως μια γρήγορη δημοσκόπηση για κάποιο θέμα.

- **Εργασίες:** Η επιλογή αυτή χρησιμοποιείται για τα εξής τρία πράγματα:
- **Αποστολή αρχείων:** Οι σπουδαστές μπορούν να υποβάλλουν περισσότερα από ένα αρχείο.
- **Online text:** Οι σπουδαστές εισάγουν την εργασία τους κατά τη διάρκεια της σύνδεσης τους χρησιμοποιώντας επεξεργαστή κειμένου.
- **Αποστολή ενός αρχείου με την απάντηση:** Απαιτεί από έναν σπουδαστή να ανεβάσει ένα αρχείο. Οι εκπαιδευτές μπορούν να προβούν σε βαθμολόγηση.
- **Δραστηριότητα εκτός σύνδεσης:** Είναι χρήσιμο όταν η εργασία πραγματοποιείται εκτός του Moodle. Οι σπουδαστές μπορούν να δουν την περιγραφή της εργασίας αλλά δεν μπορούν να ανεβάσουν αρχείο.
- **Εργαστήριο:** Το Εργαστήριο είναι ένα είδος αξιολόγησης με μια τεράστια γκάμα επιλογών. Επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν τις μεταξύ τους εργασίες, καθώς και τα υποδείγματα των εργασιών, με πολλούς τρόπους. Επίσης, συντονίζει τη συλλογή και κατανομή αυτών των εκτιμήσεων με διάφορους τρόπους.
- **Κουίζ:** Αυτή η ενότητα δίνει τη δυνατότητα στον καθηγητή να σχεδιάσει και να δημιουργήσει τεστ, που περιέχουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστό-λάθος και ερωτήσεις με σύντομες απαντήσεις. Τα κουίζ επιτρέπουν τις πολλαπλές προσπάθειες. Κάθε προσπάθεια μαρκάρεται αυτόματα και ο καθηγητής μπορεί να επιλέξει αν θα δώσει βοήθεια ή αν θα δείξει τη σωστή απάντηση.
- **Λεξικό:** Επιτρέπει στους συμμετέχοντες να δημιουργούν και να συντηρούν μια λίστα από ορισμούς σχετικούς με το περιεχόμενο του μαθήματος.
- **Ομάδα συζήτησης:** Ασύγχρονη συζήτηση (forum) μεταξύ των συμμετεχόντων και των καθηγητών.
- **Συζήτηση:** Συζήτηση (chat) πραγματικού χρόνου. (moodle.2011)

2.6.3 Κρίσεις

Πλοήγηση

Η πλατφόρμα υποστηρίζει και εδώ την λεκτική μπάρα πλοήγησης προς μεγάλη διευκόλυνση του χρήστη. Εμφανίζεται στο πάνω αριστερό μέρος, δείχνει την διαδρομή που ακολουθείται μέχρι την σελίδα που βλέπει ο χρήστης και για κάθε προηγούμενη σελίδα δίνεται υπερσύνδεσμος. Έτσι, ο χρήστης γνωρίζει πάντα που βρίσκεται, έχοντας σαν οδηγό την μπάρα πλοήγηση ή μπορεί να επιστρέψει στην αρχική σελίδα για να προσανατολιστεί. Γενικά η πλοήγηση διενεργείται ομαλά, χωρίς να εμφανίζονται κάποια προβλήματα.

Βοήθεια και υποστήριξη κατά την εφαρμογή

Από άποψη βοήθειας και υποστήριξης το Moodle θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα στους χρήστες μιας και έχει κάποιες ιδιαιτερότητες, και ένας αρχάριος χρήστης του χρειάζεται οπωσδήποτε στην αρχή κάποια καθοδήγηση. Η καθοδήγηση αυτή, όμως, είναι ελλιπής, τουλάχιστον στην ελληνική έκδοση. Ωστόσο, υπάρχει το forum του Moodle (<http://moodle.org/login/index.php>), στο οποίο χρήστες ανταλλάσσουν συμβουλές και βελτιώσεις για την χρήση του, καθώς και το documentation που υπάρχει στην επίσημη σελίδα του Moodle (<http://docs.moodle.org/overview/>) είναι απαραίτητο για τους νέους χρήστες. Διατίθεται και στην ελληνική γλώσσα αλλά παραμένει ελλιπές και απαιτείται καλή γνώση της αγγλικής.

Στην υποστήριξη κατά την εφαρμογή και εδώ η ελληνική έκδοση του Moodle παρουσιάζει μια ελλιπή παρουσίαση, καθώς δεν επεξηγούνται τα σημεία που χρειάζονται περαιτέρω αποσαφήνιση και καθοδήγηση. Έτσι, υπάρχουν μόνο λακωνικές περιγραφές σε κάποια σημεία ή ακόμα και καθόλου. Οι υπερσύνδεσμοι με την βοήθεια στο κάτω μέρος της κάθε σελίδας, συνήθως δεν περιέχουν καθόλου κείμενο, καθώς δεν έχει προστεθεί το περιεχόμενο από την διαχείριση του Moodle.

Λειτουργικότητα

Η πλατφόρμα Moodle για έναν αρχάριο χρήστη φαντάζει δύσκολη υπόθεση, καθώς ο σχεδιασμός της είναι διαφορετικός από άλλα συστήματα ηλεκτρονικής μάθησης. Ο χρήστης χρειάζεται μια εξοικείωση με το σύστημα, πριν μπορέσει να το χειριστεί. Το πλήκτρο της επεξεργασίας αλλά και τα modules, είναι στοιχεία μοναδικά, που πιθανόν να υπάρχουν μόνο στο Moodle. Τα modules προσαρμόζονται στις ανάγκες του χρήστη και μπορούν να προσθαφαιρεθούν, να μετακινηθούν, να

ελαχιστοποιηθούν ανάλογα με τον ρόλο όμως που έχει ο χρήστης. Ο απλός σπουδαστής δε μπορεί να κάνει τίποτα από όλα αυτά. Επίσης, πολύ χρήσιμη εφαρμογή είναι αυτή του ημερολογίου, το οποίο συγκεντρώνει με συνεπτυγμένο τρόπο όλα τα γεγονότα του μήνα.

Επιπλέον, κάτι που δεν υπάρχει σε άλλες πλατφόρμες είναι οι μορφές κατά την ρύθμιση ενός μαθήματος μορφή θεμάτων, εβδομαδιαία μορφή και κοινωνική μορφή. Αυτές δομούν την οργάνωση του μαθήματος, σύμφωνα με τις ανάγκες του μαθήματος. Τέλος, η διαχείριση του Moodle είναι αρκετά πολύπλοκη και απαιτείται κάποιο εγχειρίδιο για την σωστή χρήση του. Περιέχει μεγάλο πλήθος λειτουργιών για τις οποίες χρειάζονται εξειδικευμένες γνώσεις. Για παράδειγμα, στην προσθήκη δραστηριότητας οι εργασίες περιέχουν παρόμοιες λειτουργίες και θα μπορούσαν να είχαν παραλειφθεί κάποιες λειτουργίες λόγω της ομοιότητας που παρουσιάζουν. Οι λειτουργίες αυτές είναι συχνά περιττές, επιβαρύνουν το σύστημα και ο διαχειριστής ή οι καθηγητές μη έχοντας τις απαραίτητες γνώσεις, καταλήγει να μην τις χρησιμοποιεί.

Συμπέρασμα

Και το Moodle ανήκει σε κατηγορία λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Έτσι υπάρχει μια συνεχής προοπτική εξέλιξης, βελτίωσης επόμενων εκδόσεων και εξάλειψης των σφαλμάτων. Είναι ευνόητο ότι η πλατφόρμα θα προσαρμόζεται στις ανάγκες του ιδρύματος που την χρησιμοποιεί. Και όλα αυτά μέσα στα πλαίσια της ελεύθερης διανομής του, χωρίς κάποια οικονομική επιβάρυνση.

Το Moodle είναι μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εφαρμογή, που είναι σχεδιασμένη να δέχεται μεγάλο πλήθος χρηστών και δεδομένων. Προσαρμόζεται στις ανάγκες του κάθε μαθήματος, με την προσθαφαίρεση των modules και άλλων ρυθμίσεων. Ωστόσο, κάποιες λειτουργίες χρειάζεται να απλοποιηθούν, κυρίως στα πλαίσια της διαχείρισης και να εμπλουτιστεί η βοήθεια για τον χρήστη. Τέλος, στους διαχειριστές των μαθημάτων απαιτείται μια περίοδος προσαρμογής στο σύστημα, λόγω του ιδιαίτερου σχεδιασμού του. (moodle.2011)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΙΣΗ

Παρακάτω αναφέρονται περιλήψεις ερευνών για μερικά συστήματα διαχείρισης μάθησης όπου έγινε η εισαγωγή τους στον τομέα της εκπαίδευσης καθώς και τις συνέπειες της χρήσης αυτών. Στις περισσότερες περιπτώσεις εξ αυτών η μέθοδος έρευνας έγινε είτε με ερωτηματολόγια, είτε με την συλλογή των τελικών γραπτών εξετάσεων όπου γινόταν η σύγκριση με γραπτά όπου οι φοιτητές είχαν διδαχτεί με τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης.

3.1 Blackboard research

Πλέον είναι πασιφανές πως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η τεχνολογία μεταφέρει μάθηση σε σύγχρονες τάσεις. Παρόλο που μερικοί είναι σκεπτικοί ως προς τις αλλαγές αυτές, λίγοι είναι αυτοί που δεν αποδέχονται πως αυτές οι τεχνολογίες αλλάζουν τον τρόπο διδασκαλίας για τους εκπαιδευτικούς και τον τρόπο εκμάθησης για τους εκπαιδευόμενους. Πρόσφατες έρευνες ξεκάθαρα έδειξαν ότι η πρόσβαση σε διάφορα διαδικτυακά προγράμματα εκμάθησης έχει αυξηθεί.

Το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 η μελέτη από το εθνικό κέντρο στατιστικής για την εκπαίδευση, σύλλεξε πληροφορίες από 4130 εκπαιδευτικά ιδρύματα και βρέθηκε πως το 56% εξ αυτών προσέφεραν εξ αποστάσεως μαθήματα. Επιπρόσθετα ένα ποσοστό του 12% σχεδιάζει να προσφέρει να προσφέρει εξ αποστάσεως μαθήματα στα επόμενα 3 χρόνια. Στην παρούσα φάση παρουσιάζεται μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε φοιτητές του τμήματος ψυχολογίας σχετικά με το αν ωφέλησε η χρήση του blackboard σε καλύτερη βαθμολογία στην εξεταστική. Το δείγμα αποτελούνταν από 80 φοιτητές από τους οποίους οι 37 ήταν άντρες ενώ οι 43 γυναίκες.

Η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε σε δύο αντιπροσωπευτικά μαθήματα του τμήματος της ψυχολογίας, τα οποία παρόλο που είχαν σχεδιαστεί με τον παραδοσιακό τρόπο, υπήρχαν διαδικτυακές εφαρμογές μέσω του blackboard όπου μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως βοηθητικό κομμάτι του μαθήματος. Παράδειγμα αποτελεί στο ότι οι φοιτητές μπορούσαν να δουν όλες τις εργαστηριακές εργασίες, τις ομάδες φοιτητών αλλά και να παραλάβουν από το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του μέσω blackboard, κάποιες παλιότερες ειδοποιήσεις για εργασίες, θέματα παλιότερων εξεταστικών αλλά και διάφορες άλλες ανακοινώσεις. Σχεδιάστηκε ένα εργαλείο το οποίο είχε την δυνατότητα να μετρήσει τις φορές όπου ένας φοιτητής είχε εισέλθει στο blackboard, όπως επίσης και διάφορες λειτουργίες της πλατφόρμας.

Βασιζόμενοι στο εργαλείο μέτρησης, έγινε μία έρευνα στο αν υπάρχει σχέση ανάμεσα στην συχνότητα χρησιμοποίησης του blackboard με την τελική βαθμολογία που πέτυχαν οι φοιτητές στις τελικές εξετάσεις. Συλλέγοντας τα αποτελέσματα παρατηρήθηκε πως οι γυναίκες όπου είχαν μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στο blackboard από τους άντρες, είχαν και καλύτερη επίδοση στις τελικές εξετάσεις. Όμως με το εργαλείο μέτρησης παρατηρήθηκε ότι εάν υποθετικά είχαν την ίδια επισκεψιμότητα με αυτή των γυναικών, θα είχαν καλύτερη βαθμολογία από αυτές. Αυτό ερμηνεύεται πώς οι άντρες είναι πιο αποδοτικοί από την χρήση του blackboard στην συγκεκριμένη περίπτωση.

Συμπερασματικά, παρατηρούμε πώς το blackboard είναι ένα χρήσιμο βοηθητικό εργαλείο της εκπαίδευσης για τους φοιτητές, όπου αυξάνει την απόδοση τους προσφέροντας τους πολλές διευκολύνσεις και επιλογές. (Asynchronous Learning Networks and Student Outcomes: The Utility of Online Learning Components in Hybrid Courses SOURCE: 2006)

3.2 Η ηλεκτρονική υποστήριξη με το σύστημα e-Class της παραδοσιακής διδασκαλίας στο τμήμα πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας.

Το τμήμα πληροφορικής του ΤΕΙ Αθηνών έχοντας εγκαταστήσει από το 2003 την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης e-Class, θέλησε να κάνει μία έρευνα όσον αφορά στην χρήση και στην προσαρμογή των φοιτητών και καθηγητών στο σύστημα αυτό. Το σύστημα διαχείρισης μαθημάτων e-Class βασίζεται στο λογισμικό ανοιχτού κώδικα Classroom On Line (Claronline) που αναπτύχθηκε στο πανεπιστήμιο de Louvain του Βελγίου, που όμως το ελληνικό πανεπιστημιακό δίκτυο (GUnet) ανέλαβε και το μετέφρασε και το ονόμασε e-Class ώστε να το διαθέσει ανέξοδα στα όποια ενδιαφερόμενα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η πλατφόρμα αυτή επιτρέπει στον διαχειριστή να οργανώσει το εκπαιδευτικό υλικό και να το παρουσιάσει σε διάφορες του μορφές μέσω του διαδικτύου. Από την πλευρά των φοιτητών υπάρχει η δυνατότητα της απομακρυσμένης πρόσβασης, της ανάρτησης εργασιών και εγγράφων. Στο χειμερινό εξάμηνο του 2005 σχεδιάστηκαν δύο ερωτηματολόγια προκειμένου να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με την συνεισφορά της πλατφόρμας. Συγκεκριμένα το πρώτο ερωτηματολόγιο δόθηκε σε έντυπη μορφή σε φοιτητές που είχαν επιλέξει 4 μαθήματα τα οποία ανήκουν από το 1ο μέχρι και το 7ο εξάμηνο. Ενώ το δεύτερο αναρτήθηκε στην πλατφόρμα τον μήνα Δεκέμβριο και έμεινε εκεί μέχρι και τέλη Ιανουαρίου του 2006. Το πρώτο ερωτηματολόγιο περιείχε 3 μέρη, το πρώτο μέρος αφορούσε τα γενικά στοιχεία των ερωτώμενων, το δεύτερο τα τεχνικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά και το τρίτο τα εκπαιδευτικά της χαρακτηριστικά.

Το δείγμα αξιολόγησης του πρώτου ερωτηματολογίου αποτελούνταν από 392 άτομα όπου είναι και το 30% όλων των φοιτητών του τμήματος. Το 77% του δείγματος ήταν άντρες ενώ το 23% γυναίκες. Ένα θετικό είναι η διαπίστωση ότι μόνο το 8% δηλώνει σπάνια έως καθόλου χρήση του e-Class ενώ το 92% (24% καθημερινή χρήση και 68% όταν απαιτείται) το χρησιμοποιεί. Επίσης από τον έλεγχο του χ² αποδείχτηκε η εξάρτηση του βαθμού χρήσης του e-Class με την συχνότητα παρακολούθησης των παραδόσεων των μαθημάτων. Όσον αφορά το θεωρητικό υπόβαθρο η διαπίστωση είναι πως οι θετικές γνώμες κυμαίνονται από 73% έως και 88% κάτι που είναι σαφώς και ενθαρρυντικό. Για την βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας ένα μικρό ποσοστό των τακτικών χρηστών διαφωνεί (5%). Ενώ όσοι το χρησιμοποιούσαν σπάνια το e-Class, ο βαθμός διαφωνίας της βελτίωσής τους έφτασε στο 17%.

Για το δεύτερο ερωτηματολόγιο απάντησαν 150 άτομα εκ των οποίων το 74% ήταν άντρες και το 26% γυναίκες. Αξιοπρόσεκτο είναι το ποσοστό του 80% που απάντησαν ότι έχουν μέχρι και 10 προσβάσεις την εβδομάδα. Με συχνότητα ασχολίας με τα εργαλεία της πλατφόρμας έως και 5 ώρες. Το 72% συμφωνεί για την ευκολία χρήσης της πλατφόρμας ενώ το 92% των ερωτηθέντων πιστεύει πως υπήρξε βελτίωση της οργάνωσης του μαθήματος. Συμπερασματικά το e-Class θεωρείται ένα εύκολο στη χρήση δωρεάν σύστημα, το οποίο είναι αποδεκτό σε μεγάλο ποσοστό των φοιτητών, όπου και βοηθάει αποτελεσματικά στην βελτίωση της εκπαιδευτικής διδασκαλίας. Ενώ τέλος αξίζει να τονιστεί πως οι φοιτητές ζητούν περαιτέρω υλικό και πληρέστερη χρήση των εργαλείων του e-Class. (e- Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας σελ.1)

3.3 Ηλεκτρονική υποστήριξη με το σύστημα e-Class της παραδοσιακής διδασκαλίας σε φοιτητές φυσικής αγωγής

Αρκετές είναι οι έρευνες που γίνονται πλέον όσον αφορά για τον βελτιωτικό ρόλο που έχουν τα συστήματα διαχείρισης μάθησης στην εκπαίδευση. Μερικές εξ αυτών είναι τα πανεπιστήμια central Florida όπου παρατηρήθηκε πως εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν εξίσου αποτελεσματική με την παραδοσιακή και paisley της Σκωτίας όπου εκεί οι φοιτητές που διδάχτηκαν με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, παρουσίασαν καλύτερες επιδόσεις. Επίσης στο la Crosse και στο Michigan έχουν γίνει παρόμοιες έρευνες. Στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε έρευνα όπου οι φοιτητές του τμήματος φυσικής αγωγής συμμετείχαν σε αυτήν. Σκοπός της ήταν να εξετάσει την αποτελεσματικότητα της χρήσης ενός ασύγχρονου συστήματος μάθησης και συγκεκριμένα του e-class ως βοήθημα της παραδοσιακής μεθόδου. Στην έρευνα συμμετείχαν 163 πρωτοετής όπου το 58,9% ήταν άντρες και το 41,1% γυναίκες. Κατασκευάστηκε ένα ερωτηματολόγιο των 20 ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής όπου βασίστηκε στο γραμμικό πρότυπο το οποίο προσδιόριζε το αποτέλεσμα της δοκιμασίας, από το άθροισμα του αριθμού των σωστών απαντήσεων.

Στην αρχή έγινε διεξαγωγή πιλοτικής έρευνας όπου προσδιορίστηκε η αξιοπιστία της δοκιμασίας γνώσης. Ύστερα πραγματοποιήθηκε η κυρία έρευνα όπου κάποιοι φοιτητές αφού διδάχτηκαν σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο με τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης και κάποιοι άλλοι με τον συνδυασμένο τρόπο εκμάθησης. Στη συνέχεια προέβηκαν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Άξιο αναφοράς είναι πως ο τρόπος διδασκαλίας με το e-class βασίστηκε στην προσωπική οικοδόμηση της γνώσης από τον φοιτητή, ενώ ο ρόλος του εκπαιδευτικού είχε διαχειριστικό χαρακτήρα.

Αναλύοντας τα δεδομένα το αποτέλεσμα που προέκυψε, έδειχνε πως η μέση απόδοση γνώσης με την μέθοδο του e- class ήταν υψηλότερη από το παραδοσιακό τρόπο μάθησης αν και η διαφορά δεν ήταν μεγάλη. Η τελική μέτρηση της απόδοσης γνώσης μέσω του e-class ήταν 12,23 μονάδες ενώ με τον παραδοσιακό τρόπο ήταν 11,52 μονάδες. Συμπερασματικά η κυρία έρευνα απέδειξε πως και οι δυο ομάδες φοιτητών που διδάχτηκαν, δεν είχαν σημαντικές διαφορές στην τελική μέτρηση της αποδοτικότητας τους, αφού αποδείχτηκε πως η παραδοσιακή μέθοδος διδασκαλίας δεν υπερείχε από την συνδυασμένη μέθοδο. (Αναζητήσεις στην φυσική αγωγή & ον αθλητισμό, τόμος 6.)

3.4 Moodle για ενήλικες

Εκ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου αποτελεί βασικό στόχο στα περισσότερα ιδρύματα. Όμως θέλει και κάποιες απαιτήσεις και μία ιδιαίτερη δομή για να μπορέσει κάποιος να χρησιμοποιήσει κάποια από τις υπάρχουσες πλατφόρμες συστήματος διαχείρισης μάθησης. Ένα από τα πιο γνωστά συστήματα είναι το Moodle που είναι από τα πιο ευρύτερα χρησιμοποιούμενα συστήματα. Το κύριο συγκριτικό πλεονέκτημά του είναι ότι παρέχεται δωρεάν με δημόσια άδεια χρήσης.

Με το Moodle ένας εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργήσει μαθήματα στο περιβάλλον του και να τα διαχειρισθεί στους μαθητές του, χρησιμοποιώντας τις πρόσθετες δυνατότητες που του παρέχει το σύστημα (ημερολόγιο, προσωπικά μηνύματα, επικείμενα γεγονότα κ.α.). Ο εκπαιδευτικός ενηλίκων συνήθως διαθέτει τις βασικές δεξιότητες πληροφορικής όπως είναι η χρήση του MS Windows, MS word, MS Excel και Internet Explorer οι οποίες είναι απαραίτητες για την επιτυχή χρήση του συστήματος.

Στα πλαίσια αξιολόγησης της χρησιμότητας του συστήματος διεξήχθη έρευνα όπου ζητήθηκε από 5 εκπαιδευτικούς να κατασκευάσουν online μαθήματα ώστε να τα χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι, οι οποίοι ήταν απόφοιτοι ΤΕΙ και ΑΕΙ. Στο τέλος της διαδικασίας αυτής ζητήθηκε να συμπληρώσουν ερωτηματολόγιο ώστε να καταγραφούν οι απόψεις τους. Στη συνέχεια έγινε ανάλυση του ερωτηματολογίου όπου βγήκαν χρήσιμα συμπεράσματα.

Σε ερώτηση σχετικά με το Graphical User Interface το συντριπτικό ποσοστό των εκπαιδευτών είχε θετική άποψη (80%), ενώ στο ερώτημα χρησιμότητας του συστήματος όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν θετικά (100%). Τέλος στην πιθανότητα μελλοντικής χρήσης του εργαλείου, για το 60% ήταν θετική η απάντηση και ένα 80% θεώρησαν απαραίτητη την ύπαρξη τεχνικής υποστήριξης για την άμεση αντιμετώπιση προβλήματος κατά την χρήση της πλατφόρμας.

Πάντως αξίζει να επισημανθεί πως ενώ υπάρχει μια συνολική αποδοχή και ευμενή άποψη από τους εκπαιδευτικούς για το εργαλείο, κρίνονται απαραίτητες κάποιες ενέργειες για την πιο αποτελεσματική χρήση του. Η άποψη ότι χρειάζονται περισσότερες επεξηγήσεις για το Graphical User Interface και ότι πρέπει να προστεθούν περισσότερες λειτουργίες που έχουν να κάνουν με την αυτοματοποίηση της δημιουργίας των μαθημάτων είναι μερικές εξ αυτών. Όσον αφορά για τους εκπαιδευόμενους δεν αναφέρθηκαν προβλήματα κατά τη διάρκεια χρήσης και πλοήγησης στο Moodle. Μάλιστα ένα 36,58% είχε τη δυνατότητα ενημέρωσης και για άλλα θέματα, το οποίοι είναι θεμιτό λόγω του ότι η ενημέρωση μετατρέπεται σε πιο σφαιρική. Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως ένα μικρό ποσοστό των αποφοίτων (οι 6

από τους 41 ερωτηθέντες) εγκατέλειψε την πλοήγηση των εκπαιδευτικών ενοτήτων και επισκέφτηκε σε μη σχετικούς συνδέσμους κάτι που δείχνει πως είναι αρκετά ενδιαφέρον τρόπος εκμάθησης, αφού κρατάει το ενδιαφέρον στο συντριπτικό ποσοστό των εκπαιδευόμενων σε σύγκριση με άλλων ειδών εκμάθησης όπως είναι τα φωτοαντίγραφα.

Συμπερασματικά θα λέγαμε πως η συγκεκριμένη πλατφόρμα διαχείρισης εκμάθησης, αντιμετωπίζεται θετικά λόγω του ότι ο καθένας που την χρησιμοποιεί, μπορεί να αποκτήσει εύκολη πρόσβαση σε επιπλέον πηγές και να συλλέξει πρόσθετες πληροφορίες. Όμως θεωρείται πως για να γίνει ορθή χρήση του εργαλείου, θα πρέπει να έχει γίνει σωστός σχεδιασμός και να υπάρξει μια υποτυπώδη γνώση των χρηστών πάνω σε αυτό. (Λαζαρίνης et al, 2006)

3.5 Moodle vs blackboard σε πανεπιστήμιο της Πορτογαλίας

Το 2006 στην Πορτογαλία το πανεπιστήμιο MINHO εισήγαγε το εκπαιδευτικό λειτουργικό περιβάλλον blackboard στις μεθόδους εκπαίδευσης που χρησιμοποιούσε μέχρι τότε. Η υιοθέτηση των αρχών Διακήρυξης της Μπολόνιας προέτρεψε στη διαδεδομένη συζήτηση νέων τρόπων, προσεγγίσεων και μεθόδων εκμάθησης και της διδασκαλίας μέσω του διαδικτύου (e-learning). Ωστόσο υπήρχαν και οι σωστές βάσεις ώστε να γίνει εύκολη η εκμάθηση του blackboard λόγω του ότι από το 2005 χρησιμοποιείται ευρύτατα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση το Moodle το οποίο είναι και αυτό ένα εκπαιδευτικό λειτουργικό περιβάλλον. Με αποτέλεσμα οι αυξανόμενοι αριθμοί σπουδαστών που έρχονται στο πανεπιστήμιο MINHO, όπου έχει αρχίσει και χρησιμοποιείται το blackboard να έχουν δοκιμάσει Moodle στο Γυμνάσιο. Επομένως είναι αναπόφευκτη η σύγκριση του blackboard και του Moodle επειδή οι περισσότεροι σπουδαστές έχουν χρησιμοποιήσει είτε τη μια είτε και τις δύο πλατφόρμες.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε συμπεριέλαβε όλους τους εγγεγραμμένους σπουδαστές (περίπου 15000) του πανεπιστημίου κατά την περίοδο 2008-2009. Στους οποίους ανήκουν και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Η έρευνα περιλάμβανε τέσσερα μέρη τα οποία είναι:

1. **Χαρακτηριστικά:** Σε αυτό το μέρος έγινε η συλλογή των βιογραφικών των φοιτητών όπου παρουσιάζονται χαρακτηριστικά όπως είναι το εξάμηνο σπουδών.
2. **Επίπεδο εμπειρίας χρήσης:** Σε αυτό το μέρος περιλάμβανε το επίπεδο γνώσης των σπουδαστών στην κατανόηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όπου κάλυπταν θέματα με το εάν είχαν χρησιμοποιήσει και σε ποιο βαθμό ήταν εξοικειωμένοι με το e-learning πριν εισαχθούν στο πανεπιστήμιο. Επίσης έχει αποδειχτεί ότι υπάρχει σύνδεση στην ικανοποίηση της χρήσης του blackboard με το επίπεδο χρήσης του διαδικτύου.
3. **Χαρακτηριστικά:** Αναλύονται χαρακτηριστικά του blackboard που χρησιμοποιούνται περισσότερο από τους φοιτητές.
4. **Βαθμός ικανοποίησης.** Σε αυτό το κομμάτι θα πρέπει οι φοιτητές να βαθμολογήσουν τον βαθμό ικανοποίησης τους από τα χαρακτηριστικά του blackboard και του Moodle.

Η έρευνα έγινε ηλεκτρονικά μέσω αποστολής e-mail στους σπουδαστές και η ανταπόκριση ήταν το αντιπροσωπευτικό δείγμα των 876 ατόμων που απαριθμεί το 6% του συνόλου των φοιτητών.

Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν το συμπέρασμα είναι πως το e-learning υιοθετείται όλο και περισσότερο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτή η μελέτη ερεύνησε τις αντιλήψεις των σπουδαστών και την εμπειρία με το blackboard και το Moodle, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου ικανοποίησής τους και του τρόπου δέσμευσης, και τη σφαιρική προτίμηση και την αξιολόγηση των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων και των λειτουργιών τους.

Ενθαρρυντικό είναι το ποσοστό των φοιτητών που είναι εξοικειωμένη με το blackboard (30%), ενώ συγκριτικά με το Moodle το οποίο παρόλο που είναι και παλιότερο εκπαιδευτικό λειτουργικό, ο βαθμός εξοικείωσης με το blackboard είναι εμφανής (46,6 έναντι 34,7 για το Moodle) Συμπερασματικά οι σπουδαστές φαίνονται να εκτιμούν τη συμβολή ενός εκπαιδευτικού λειτουργικού περιβάλλοντος στην εκμάθησή τους, βλέποντας τους ως συμπλήρωμα παρά ένα υποκατάστατο των σπουδών τους. (British Journal of Educational Technology 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 ΕΡΕΘΙΣΜΑ

Στη σημερινή εποχή, όπου η τεχνολογία συνεχώς αναπτύσσεται και διεισδύει σε όλο και περισσότερους τομείς της καθημερινότητάς μας, δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος και ο τομέας της εκπαίδευσης. Συνεχώς, όλο και περισσότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό υιοθετούν και εντάσσουν στο πρόγραμμά τους την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως τρόπο διδασκαλίας. Σε αυτό το φαινόμενο δεν μπορεί να μείνει αμέτοχο το ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

4.2 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Στο τμήμα του Εμπορίας και Διαφήμισης της σχολής κ και Οικονομίας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, έχει ξεκινήσει από τον Σεπτέμβριο του 2010 το σύστημα διαχείρισης μάθησης blackboard. Επειδή η χρονιά αυτή λειτουργεί πιλοτικά το συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης μάθησης, μας δίνεται η ευκαιρία να μελετήσουμε στο τέλος του χειμερινού εξαμήνου 2010-2011, τις γνώσεις και στάσεις των φοιτητών, που εξετάστηκαν στο εργαστηριακό μάθημα «Εισαγωγή στους Η/Υ», σχετικά με το σύστημα αυτό, αλλά και γενικότερα γίνεται διερεύνηση του επιπέδου γνώσεών τους στη χρήση του Η/Υ και του Internet.

4.3 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ MARKETING

Η παρούσα έρευνα βοηθά τους ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητές αλληλεπιδρούν με αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας. Έτσι τα ενδιαφερόμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα μπορέσουν να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους στα νέα δεδομένα και να προσθέσουν αλλά και να συνδυάσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον ήδη υπάρχοντα τρόπο της παραδοσιακής διδασκαλίας.

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας αφορά την διερεύνηση του κατά πόσο συντελεί η χρήση εκπαιδευτικού υλικού μέσω διαδικτύου στη βελτίωση της μάθησης των φοιτητών. Εξετάζεται, επίσης, το ενδεχόμενο να είχε αντίκτυπο στην απόδοση των φοιτητών στις εξετάσεις του μαθήματος, στην περίπτωση που αυτοί είχαν προχωρημένες γνώσεις χρήσης Η/Υ και διαδικτύου και χρησιμοποιούσαν πιο συχνά αυτό το υλικό. Τέλος, διερευνάται και η στάση των φοιτητών στον συγκεκριμένο τρόπο εκμάθησης.

4.4 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην ενότητα αυτή θα περιγραφεί ο τρόπος διεξαγωγής της έρευνας, καθώς και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των δεδομένων και την επεξεργασία τους.

Βασικός σκοπός της έρευνας είναι να περιγραφούν οι αντιλήψεις και οι στάσεις των φοιτητών με προχωρημένες γνώσεις χρήσης Η/Υ και διαδικτύου. Θα εξεταστεί επίσης, αν οι γνώσεις αυτές έχουν αντίκτυπο στην απόδοσή τους στις εξετάσεις του μαθήματος, αλλά και πως αντιδρούν οι φοιτητές στον συγκεκριμένο τρόπο εκμάθησης.

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου, το οποίο περιλαμβάνει δεκαέξι (16) ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις αυτές χωρίζονται σε δύο ομάδες

- στις δημογραφικές ερωτήσεις, οι οποίες καταγράφουν τα προσωπικά δεδομένα των ερωτώμενων
- στις βασικές ερωτήσεις, οι οποίες καλύπτουν το ερευνώμενο θέμα

Προτιμήθηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου, διότι έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- δημιουργεί την καλύτερη επικοινωνία με τους ερωτώμενους και ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους στην έρευνα
- οι ερευνητές μπορούν να παρέχουν επί τόπου επισημάνσεις και διευκρινίσεις στους ερωτώμενους, βοηθώντας σημαντικά στην ελαχιστοποίηση των μη απαντημένων ερωτήσεων
- τα ερωτηματολόγια συλλέγονται αμέσως μετά τη συμπλήρωσή τους, προσφέροντας έτσι στην γρήγορη διεκπεραίωση της έρευνας

Το σύνολο των μεταβλητών που προκύπτουν από τις δεκαέξι (16) ερωτήσεις είναι εικοσιπέντε (25) μεταβλητές. Στο ερωτηματολόγιό μας ερωτήσεις κλειστού και ανοιχτού τύπου. Συγκεκριμένα, υπάρχουν 10 ερωτήσεις όπου ο ερωτώμενος μπορούσε να απαντήσει με μία μόνο απάντηση. Μία ερώτηση πολλαπλής επιλογής όπου ο ερωτώμενος είχε δικαίωμα να απαντήσει μέχρι 3 απαντήσεις. Τέλος, υπήρχαν έξι ερωτήσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν κλίμακες. Δύο από αυτές είχαν την κλίμακα Likert και οι υπόλοιπες τέσσερις χρησιμοποιούσαν κλίμακες τεσσάρων τάξεων.

Η έρευνα διεξήχθη στο Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στους φοιτητές του τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης. Επιλέχθηκαν κυρίως σπουδαστές οι οποίοι φοιτούσαν στο Α' και Β' εξάμηνο και εξετάστηκαν στο εργαστηριακό μάθημα «Εισαγωγή στους Η/Υ». Η χρονική περίοδος που διεξήχθη η έρευνα ήταν το

Φεβρουάριο του 2011, κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού εξαμήνου 2010-2011.

Τα δεδομένα των ερωτηματολογίων εισήχθησαν στο στατιστικό πρόγραμμα “Λογισμικό Στατιστικής Επεξεργασίας Δεδομένων”, κοινώς SPSS, όπου και επεξεργάστηκαν και στη συνέχεια αναλύθηκαν και σχολιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας μέσα από πίνακες και διαγράμματα τα οποία βοηθούν στην καλύτερη κατανόησή τους.

4.5 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ

1	fylo	1 = ΑΝΔΡΑΣ 2 = ΓΥΝΑΙΚΑ
2	age	1 = 18-20 2 = 21-23 3 = 24-26 4 = 27 και πάνω
3	exam	1 = Α-Β 2 = Γ-Δ 3 = Ε-ΣΤ 4 = Ζ και πάνω
4	Job	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
5	Hours	1 = 1-8 2 = 9-17 3 = 18-26 4 = 27-35 5 = 36 και πάνω
6	ef_int	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
7	ef_off	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
8	ef_email	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
9	ef_inch	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
10	fr_in	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΑ 3 = ΣΥΧΝΑ 4 = ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ
11	fr_off	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΑ 3 = ΣΥΧΝΑ 4 = ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ
12	fr_email	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΑ 3 = ΣΥΧΝΑ 4 = ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ
13	fr_inch	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΑ 3 = ΣΥΧΝΑ 4 = ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ
14	epi_in	1 = ΧΑΜΗΛΟ 2 = ΜΕΤΡΙΟ

		3 = ΚΑΛΟ 4 = ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ
15	epi_off	1 = ΧΑΜΗΛΟ 2 = ΜΕΤΡΙΟ 3 = ΚΑΛΟ 4 = ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ
16	epi_email	1 = ΧΑΜΗΛΟ 2 = ΜΕΤΡΙΟ 3 = ΚΑΛΟ 4 = ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ
17	epi_inch	1 = ΧΑΜΗΛΟ 2 = ΜΕΤΡΙΟ 3 = ΚΑΛΟ 4 = ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ
18	emp_eae	1 = ΚΑΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 3 = ΟΥΤΕ ΚΑΛΗ/ ΟΥΤΕ ΚΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 4 = ΑΡΚΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 5 = ΑΡΙΣΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
19	emp_blb	1 = ΚΑΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 2 = ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 3 = ΟΥΤΕ ΚΑΛΗ/ ΟΥΤΕ ΚΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 4 = ΑΡΚΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 5 = ΑΡΙΣΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
20	xr_blb	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΛΙΓΟ 3 = ΠΟΛΥ 4 = ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
21	h_mel	1 = 0-1 2 = 2-3 3 = 3 και πάνω
22	teach	1 = ΚΑΘΟΛΟΥ 2 = ΛΙΓΟ 3 = ΠΟΛΥ 4 = ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
23	prob	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ
24	Ti_prob	1 = ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ 2 = ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΟ ΧΕΙΡΙΣΜΟ BLACKBOARD 3 = ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΥ Η ΚΩΔΙΚΟΥ ΧΡΗΣΤΗ 4 = ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ DOWNLOADING
25	efarmogi	0 = ΟΧΙ 1 = ΝΑΙ 2 = ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

4.6 ΣΤΟΧΟΙ

Γενικός Στόχος

Οι γνώσεις αλλά και η στάση των φοιτητών στην συνδυασμένη μέθοδο διδασκαλίας.

Ειδικοί στόχοι

- Σχετίζονται οι γνώσεις σχετικά με το Internet και το φύλο των ερωτηθέντων;
- Πόσο ικανοποιημένοι είναι οι χρήστες από την χρήση του blackboard μετά το τέλος του εξαμήνου, όπου και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ουσιαστικά;
- Κατά πόσο επηρέασε η εργασία των φοιτητών με την χρονική περίοδο που χρειάστηκε να κατανοήσουν το πρόγραμμα εκμάθησης μάθησης;
- Το φύλο των ερωτηθέντων συσχετίζεται με τη χρονική περίοδο εξοικείωσης με το blackboard;

4.7 ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ερώτηση 1

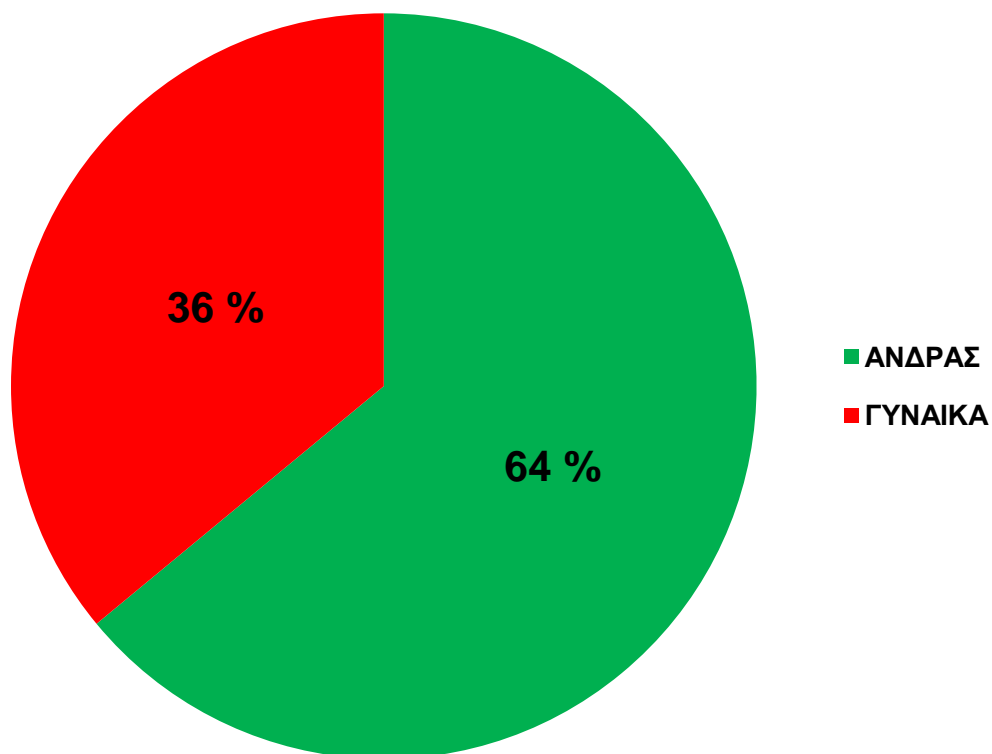
Πίνακας 1

ΦΥΛΟ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	Άντρας	64	64,0	64,0	64,0
	Γυναίκα	36	36,0	36,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 64% των ερωτηθέντων ήταν άντρες και μόλις το 36% του δείγματος ήταν γυναίκες.

Διάγραμμα 1: ΦΥΛΟ

Ερώτηση 2

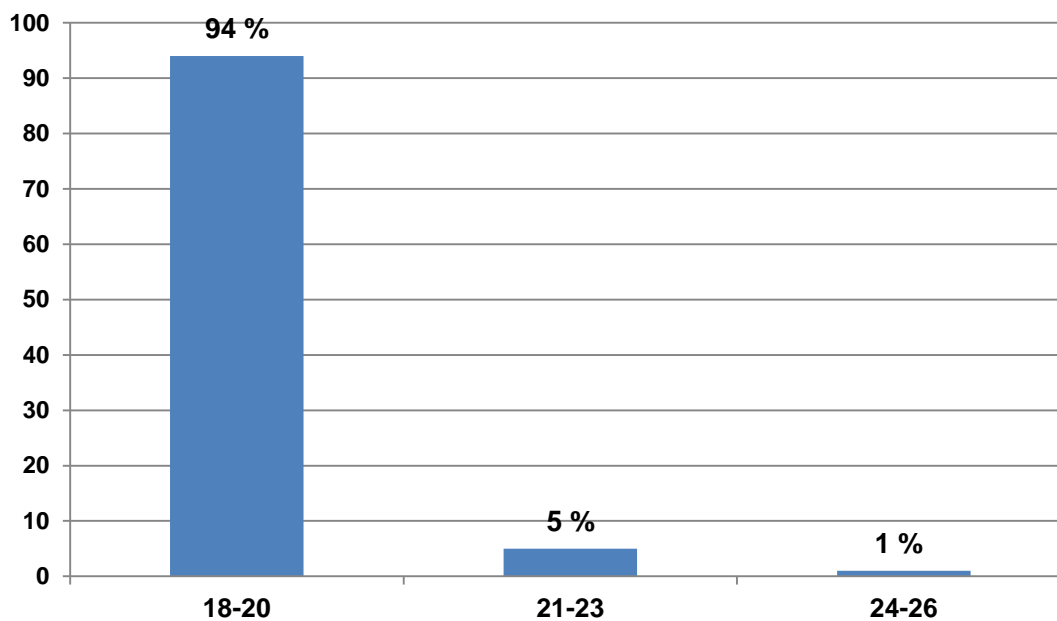
Πίνακας 2

ΗΛΙΚΙΑ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	18-20	94	94,0	94,0	94,0
	21-23	5	5,0	5,0	99,0
	24-26	1	1,0	1,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 94% του δείγματος ήταν άτομα ηλικίας 18 έως 20 ετών. Το 5% είναι ηλικίας 21 έως 23 ετών και μόλις το 1% είναι πάνω από 24 ετών.

Διάγραμμα 2: ΗΛΙΚΙΑ

Ερώτηση 3

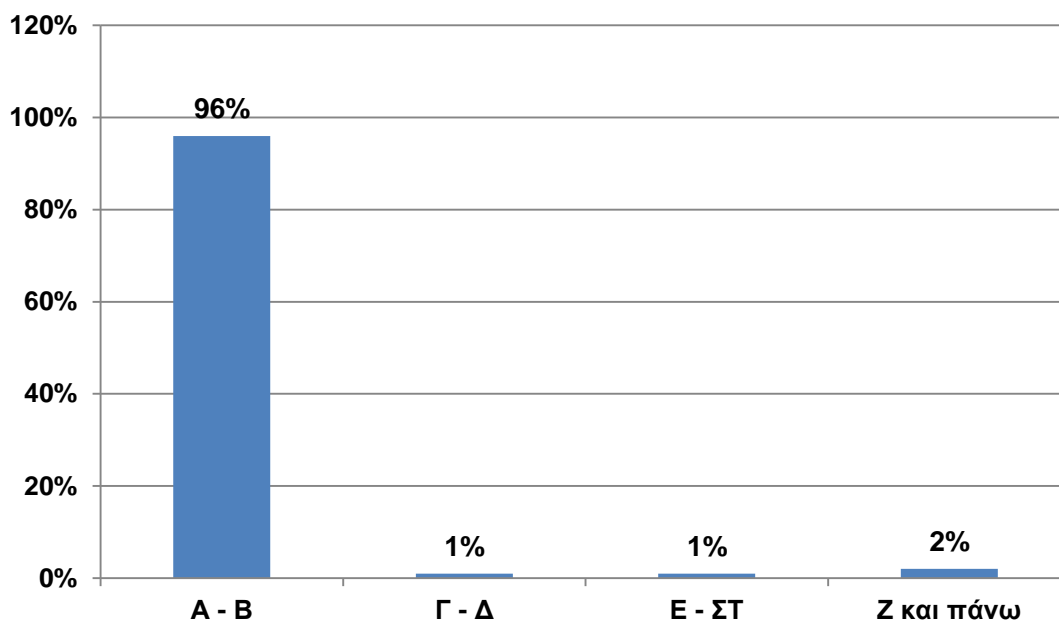
Πίνακας 3

ΣΕ ΠΟΙΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	A - Β	96	96,0	96,0
	Γ - Δ	1	1,0	97,0
	Ε - ΣΤ	1	1,0	98,0
	Ζ και άνω	2	2,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων βρίσκεται στα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών, ενώ το υπόλοιπο 4% μοιράζεται στα υπόλοιπα εξάμηνα. Πιο αναλυτικά, το 2% είναι φοιτητές μεταξύ τρίτου και έκτου εξαμήνου και το υπόλοιπο 2% είναι φοιτητές έβδομου εξαμήνου και άνω.

Διάγραμμα 3: ΣΕ ΠΟΙΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ

Ερώτηση 4

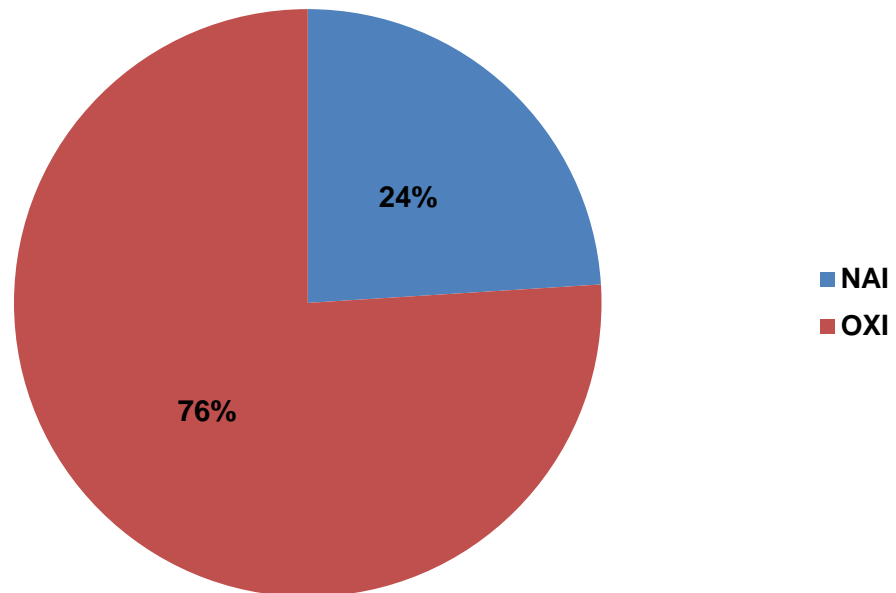
Πίνακας 4

ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	24	24,0	24,0
	ΟΧΙ	76	76,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Μεταξύ των φοιτητών του δείγματος, μόλις το 24% αυτών εργάζεται.

Διάγραμμα 4: ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ

Ερώτηση 5

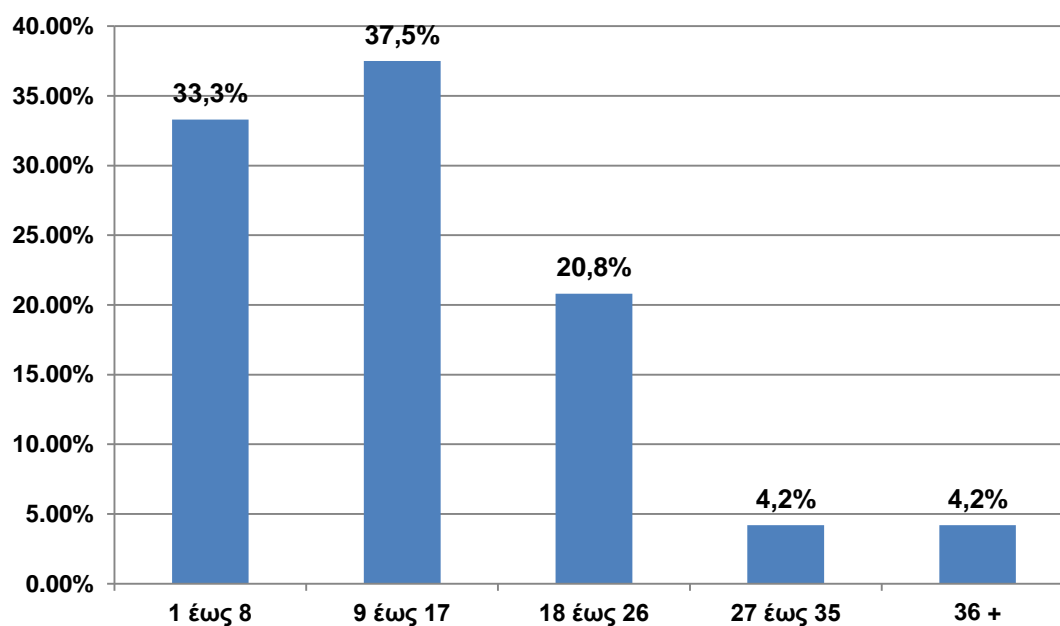
Πίνακας 5

ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	1 - 8 ώρες	8	33,3	33,3	33,3
	9 - 17 ώρες	9	37,5	37,5	70,8
	18 - 26 ώρες	5	20,8	20,8	91,6
	27 - 35 ώρες	1	4,2	4,2	95,8
	36 - και άνω	1	4,2	4,2	100,0
	Σύνολο	24	100,0	100,0	

Το 76% των ερωτηθέντων δηλώνουν μηδενικές ώρες εργασίας, καθώς σύμφωνα με την προηγούμενη ερώτηση δεν εργάζονται. Από το υπόλοιπο 24% το 8% εργάζεται μέχρι 8 ώρες, το 9% δουλεύει από 9 έως 17 ώρες, το 5% εργάζεται από 18 έως 26 ώρες ενώ το υπόλοιπο 2% εργάζεται περισσότερες από 27 ώρες.

Διάγραμμα 5: ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ερώτηση 6

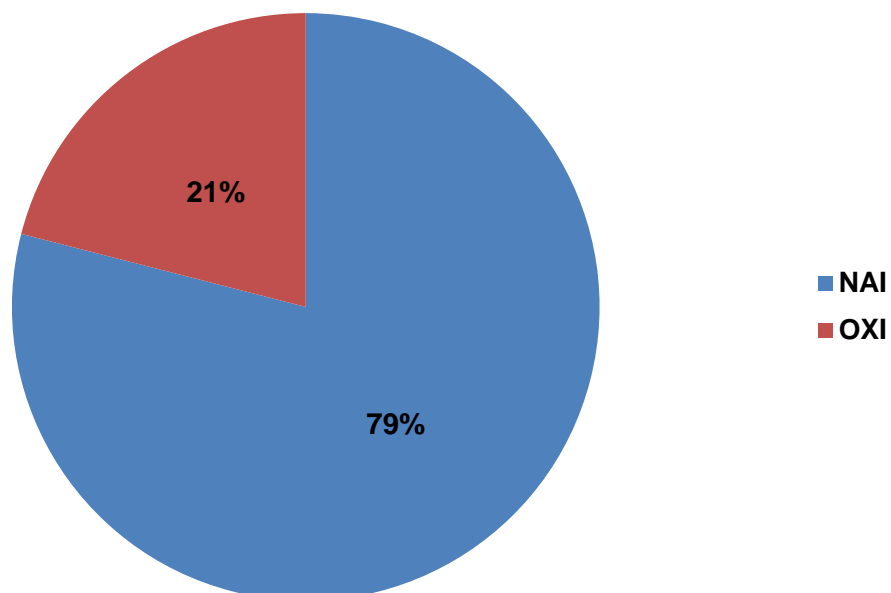
Πίνακας 6

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	79	79,0	79,0	79,0
	ΟΧΙ	21	21,0	21,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 79% των ερωτηθέντων γνωρίζουν την εφαρμογή internet browser, δηλαδή την πλοήγηση στο internet, σε αντίθεση με το 21% το οποίο δεν έχει γνώση του internet browser.

Διάγραμμα 6: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Ερώτηση 6

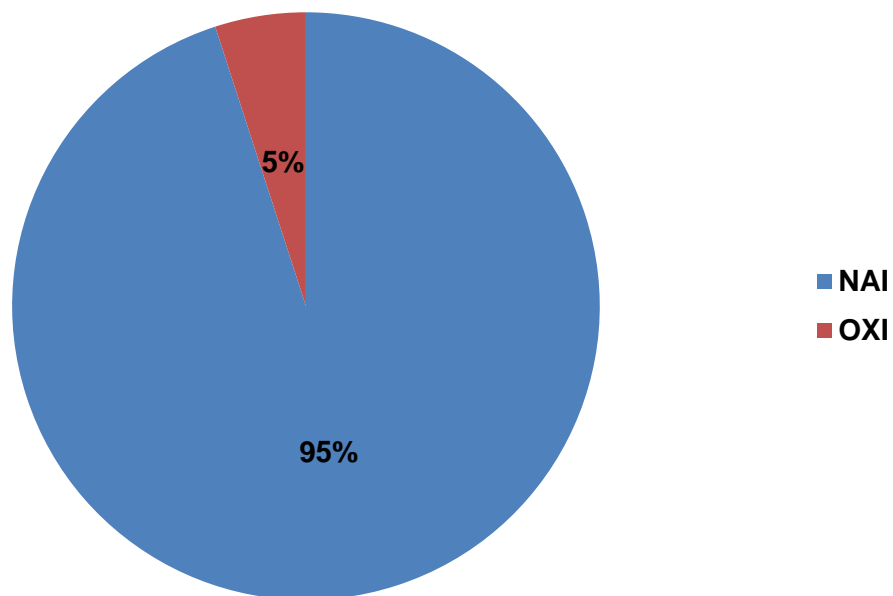
Πίνακας 7

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	95	95,0	95,0
	ΟΧΙ	5	5,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Αντιθέτως, η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (95%) γνωρίζει τις εφαρμογές του office.

Διάγραμμα 7: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Ερώτηση 6

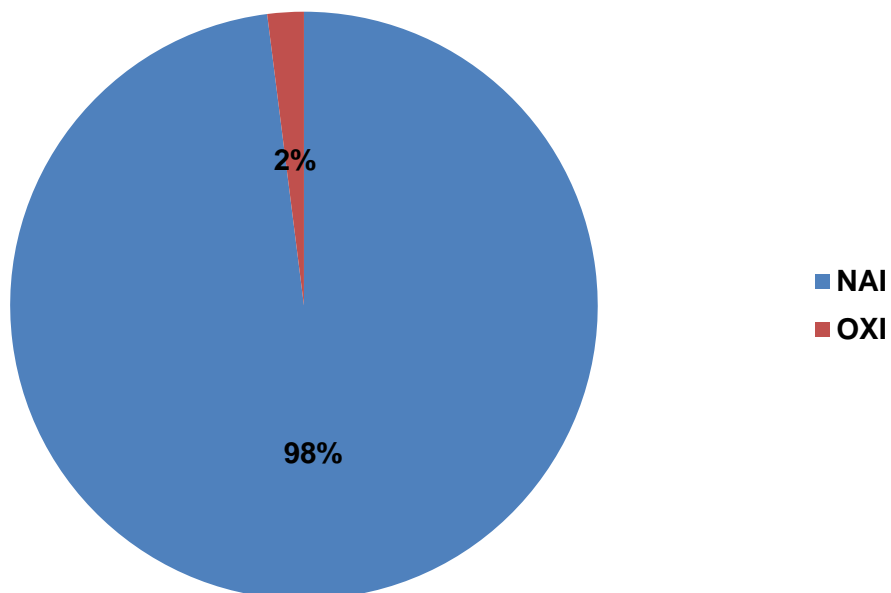
Πίνακας 8

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	98	98,0	98,0	98,0
	ΟΧΙ	2	2,0	2,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Την εφαρμογή του email τη γνωρίζει σχεδόν το σύνολο των ερωτηθέντων, σε ποσοστό 98%.

Διάγραμμα 8: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

Ερώτηση 6

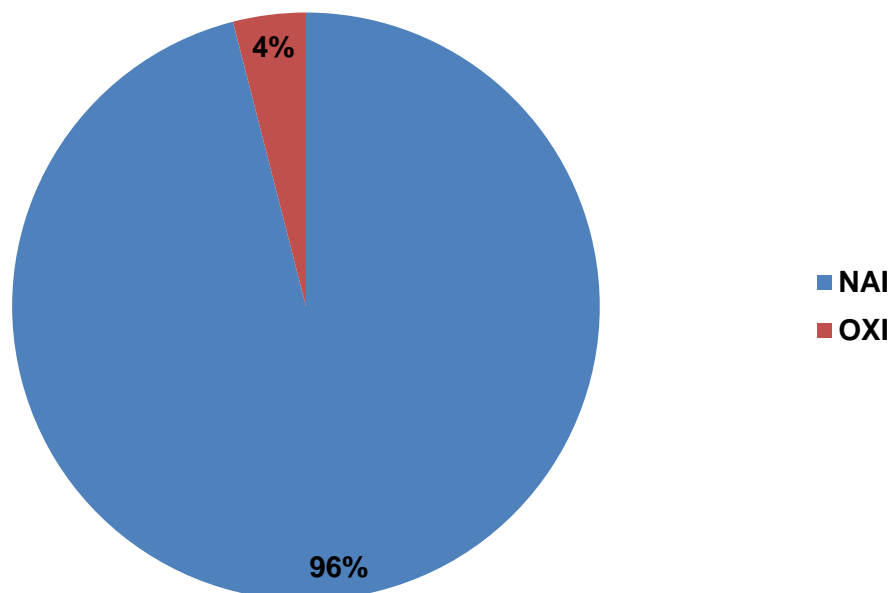
Πίνακας 9

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet - chat)

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	96	96,0	96,0	96,0
	ΟΧΙ	4	4,0	4,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το internet και το chat το γνωρίζουν το 96% των ερωτηθέντων σε αντίθεση με το 4% που δεν έχει γνώση αυτών των εφαρμογών.

Διάγραμμα 9: ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet - chat)

Ερώτηση 7

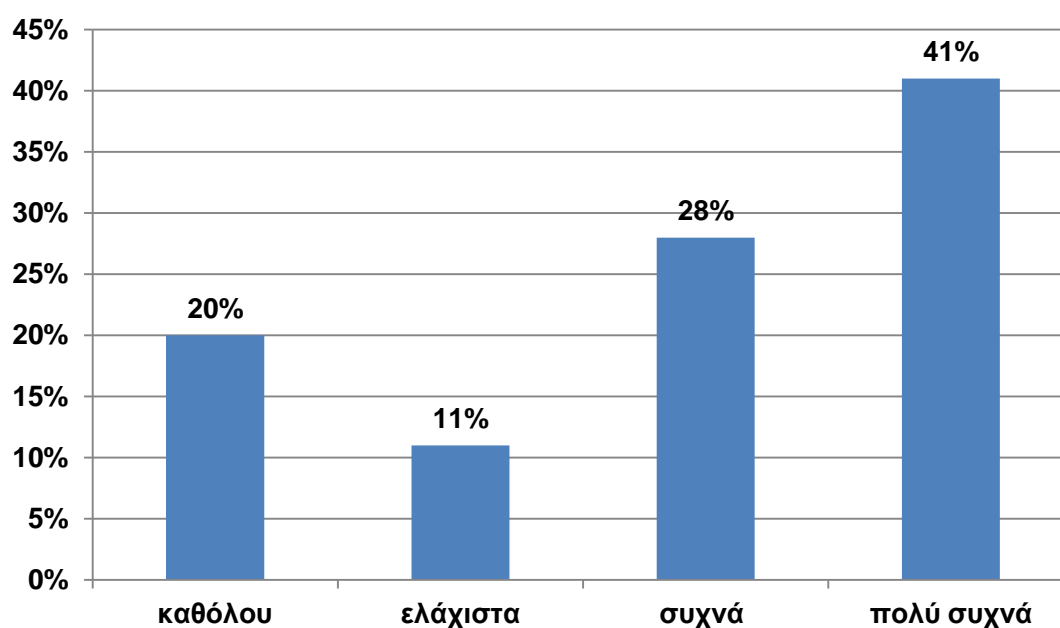
Πίνακας 10

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	καθόλου	20	20,0	20,0
	ελάχιστα	11	11,0	31,0
	συχνά	28	28,0	59,0
	πολύ συχνά	41	41,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Όσον αφορά τη συχνότητα χρήσης των εφαρμογών και συγκεκριμένα του internet browser, το 41% των ερωτηθέντων το χρησιμοποιούν πολύ συχνά, το 28% το χρησιμοποιούν συχνά, το 11% ελάχιστα και μόλις το 20% δεν το χρησιμοποιεί καθόλου.

Διάγραμμα 10: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Ερώτηση 7

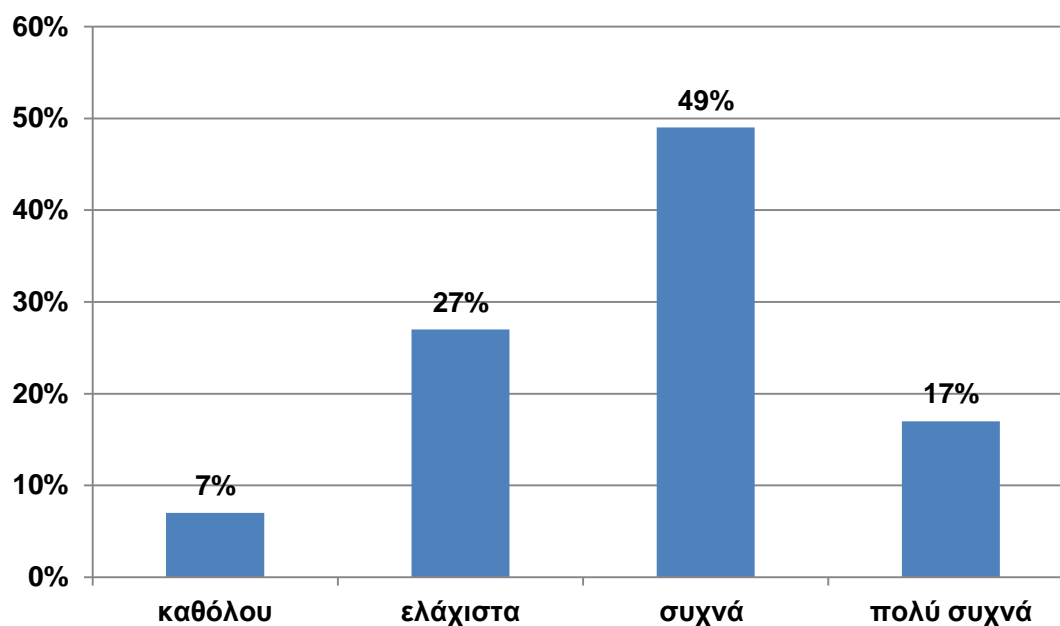
Πίνακας 11

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	καθόλου	7	7,0	7,0
	ελάχιστα	27	27,0	34,0
	συχνά	49	49,0	83,0
	πολύ συχνά	17	17,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Όσον αφορά τη συχνότητα χρήσης των εφαρμογών και συγκεκριμένα του internet browser, το 41% των ερωτηθέντων το χρησιμοποιούν πολύ συχνά, το 28% το χρησιμοποιούν συχνά, το 11% ελάχιστα και μόλις το 20% δεν το χρησιμοποιεί καθόλου.

Διάγραμμα 11: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Ερώτηση 7

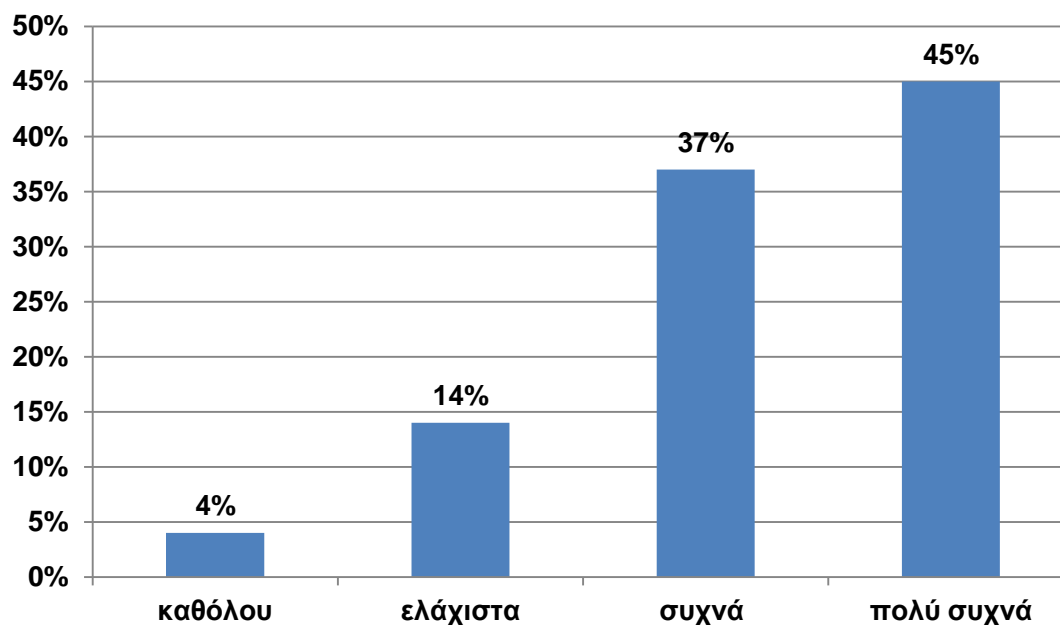
Πίνακας 12

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (email)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	καθόλου	4	4,0	4,0
	ελάχιστα	14	14,0	18,0
	συχνά	37	37,0	55,0
	πολύ συχνά	45	45,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Όσον αφορά τη συχνότητα χρήσης των εφαρμογών και συγκεκριμένα του internet browser, το 41% των ερωτηθέντων το χρησιμοποιούν πολύ συχνά, το 28% το χρησιμοποιούν συχνά, το 11% ελάχιστα και μόλις το 20% δεν το χρησιμοποιεί καθόλου.

Διάγραμμα 12: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (email)

Ερώτηση 7

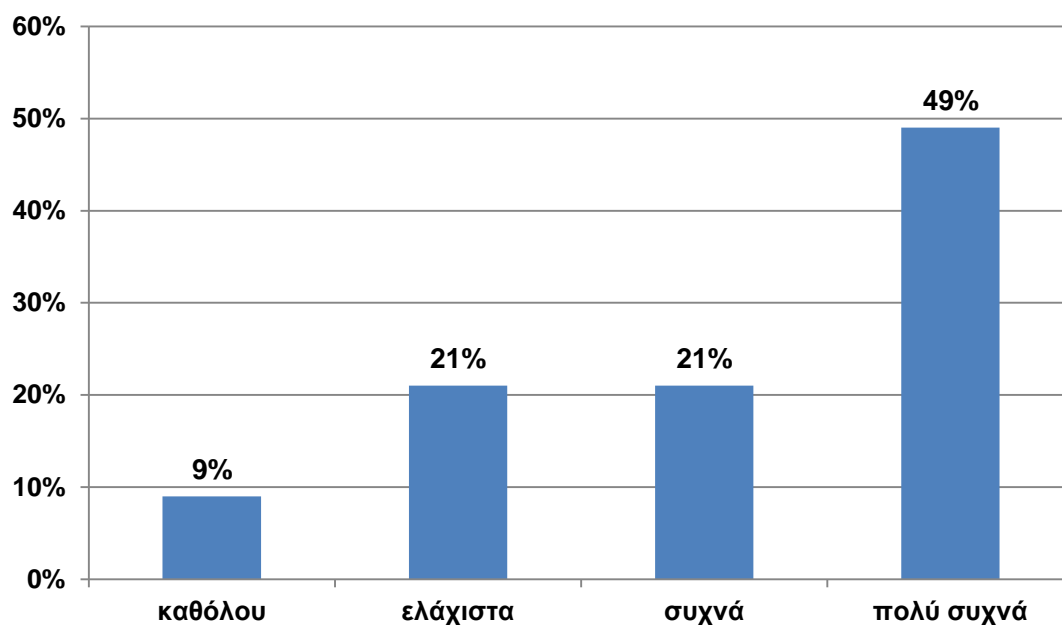
Πίνακας 13

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	καθόλου	9	9,0	9,0
	ελάχιστα	21	21,0	30,0
	συχνά	21	21,0	51,0
	πολύ συχνά	49	49,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Το 70% των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί συχνά την εφαρμογή του internet chatting. Το 21% το χρησιμοποιεί ελάχιστα, ενώ το 9% δεν το χρησιμοποιεί καθόλου.

Διάγραμμα 13: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

Ερώτηση 8

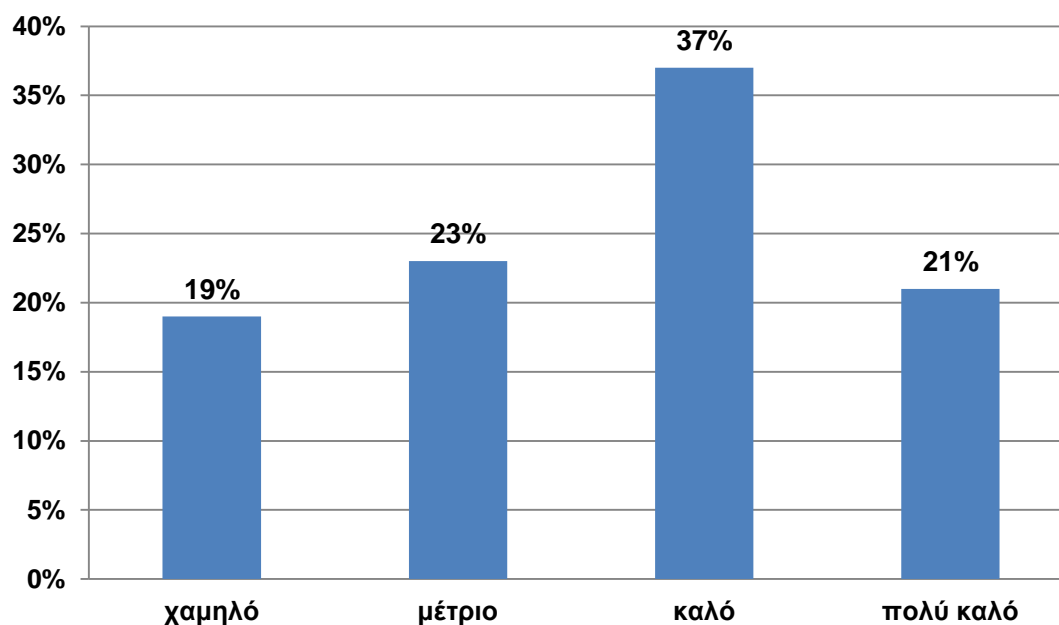
Πίνακας 14

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	χαμηλό	19	19,0	19,0
	μέτριο	23	23,0	42,0
	καλό	37	37,0	79,0
	πολύ καλό	21	21,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Αρκετά καλό επίπεδο γνώσης του internet έχει το 58% των ερωτηθέντων, σε αντίθεση με το 19% που θεωρεί τις γνώσεις του πολύ χαμηλού επιπέδου. Το υπόλοιπο 23% είναι μετρίου επιπέδου.

Διάγραμμα 14: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet browser)

Ερώτηση 8

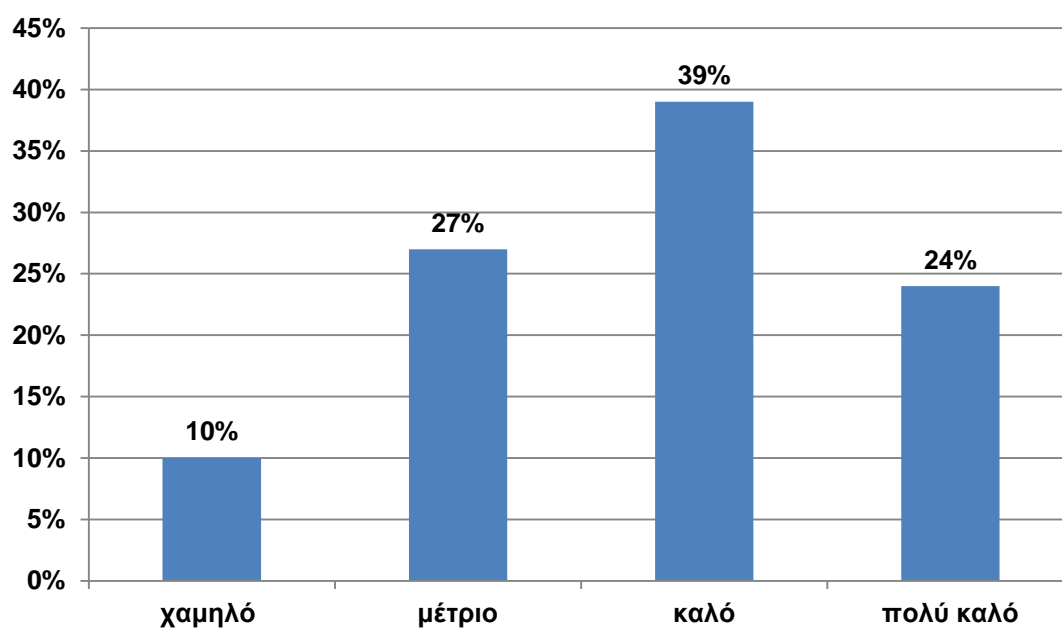
Πίνακας 15

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	χαμηλό	10	10,0	10,0
	μέτριο	27	27,0	37,0
	καλό	39	39,0	76,0
	πολύ καλό	24	24,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Πολύ καλό επίπεδο γνώσης του email έχει το 63% των ερωτηθέντων, σε αντίθεση με το 10% που έχει χαμηλό επίπεδο γνώσης.

Διάγραμμα 15: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (office)

Ερώτηση 8

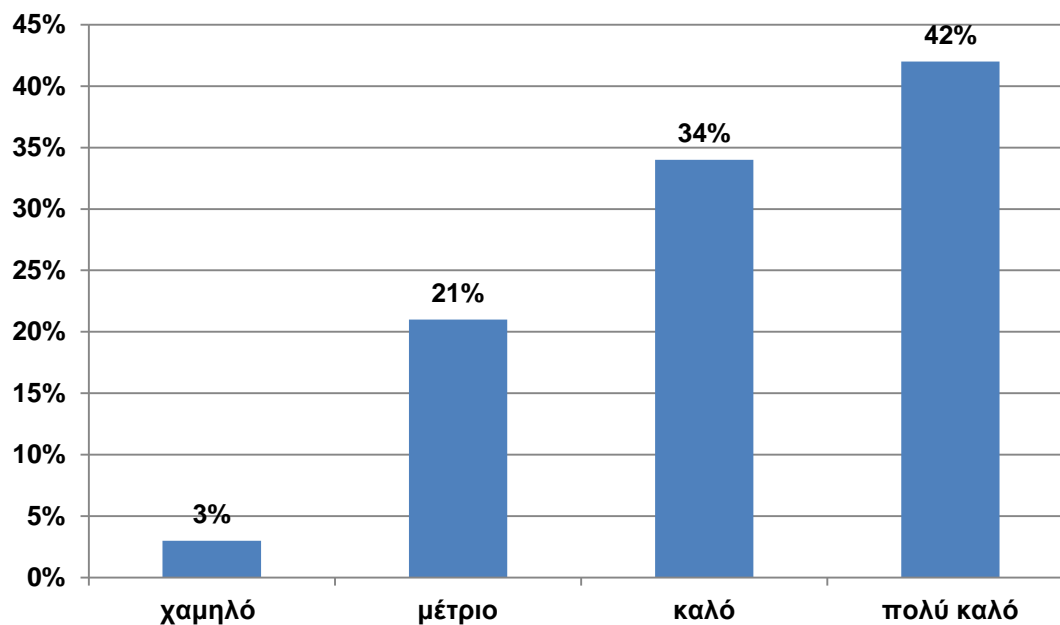
Πίνακας 16

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα χαμηλό	3	3,0	3,0	3,0
μέτριο	21	21,0	21,0	24,0
καλό	34	34,0	34,0	58,0
πολύ καλό	42	42,0	42,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Πολύ καλό και καλό επίπεδο γνώσης του email έχει το 76% των ερωτηθέντων, σε αντίθεση με το 3% που έχει χαμηλό επίπεδο γνώσης.

Διάγραμμα 16: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (e-mail)

Ερώτηση 8

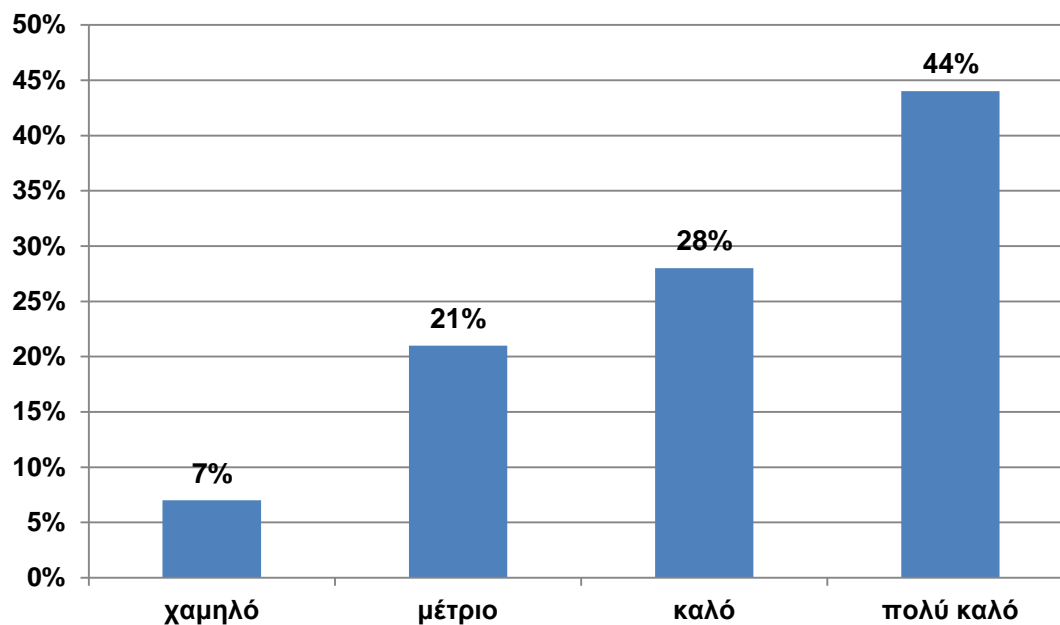
Πίνακας 17

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	χαμηλό	7	7,0	7,0	7,0
	μέτριο	21	21,0	21,0	28,0
	καλό	28	28,0	28,0	56,0
	πολύ καλό	44	44,0	44,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0	

Την εφαρμογή του internet και του chat τη χρησιμοποιεί πολύ συχνά το 49% του δείγματος. Το 21% τα χρησιμοποιεί συχνά, ενώ ένα ακόμη 21% τα χρησιμοποιεί ελάχιστα. Το 9% δεν τα χρησιμοποιεί καθόλου.

Διάγραμμα 17: ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (internet chat)

Ερώτηση 9

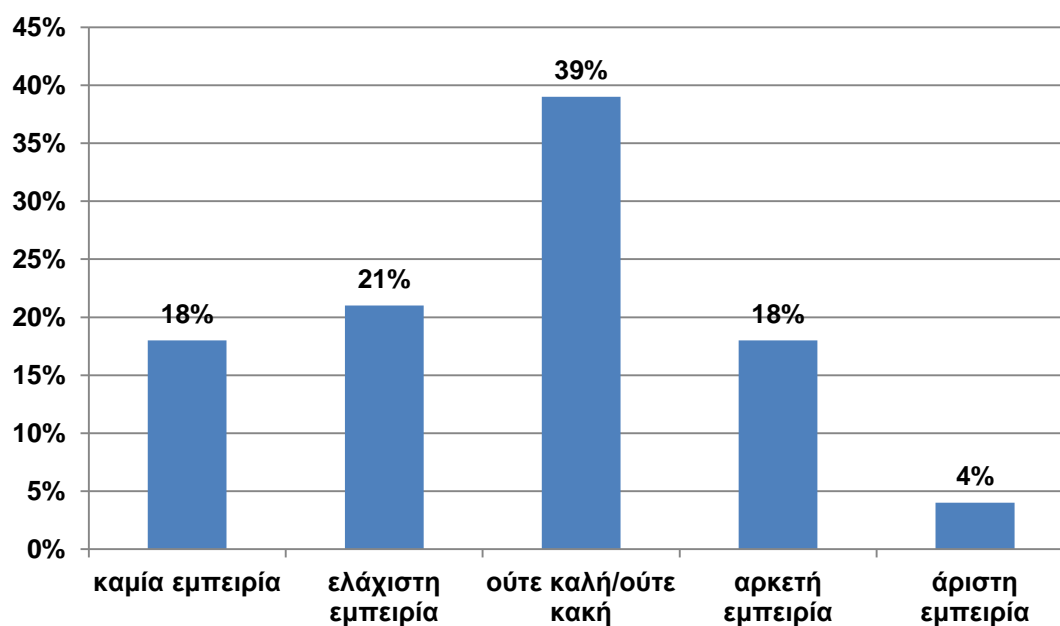
Πίνακας 18

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα Καμία εμπειρία	18	18,0	18,0	18,0
Ελάχιστη εμπειρία	21	21,0	21,0	39,0
Ούτε καλή/ Ούτε κακή εμπειρία	39	39,0	39,0	78,0
Αρκετή εμπειρία	18	18,0	18,0	96,0
Άριστη εμπειρία	4	4,0	4,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 18% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι δεν είχε καμία προηγούμενη εμπειρία με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ενώ το 21% έχει ελάχιστη εμπειρία. Το 22% από την άλλη πλευρά έχει αρκετά καλή εμπειρία έως άριστη. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό, το οποίο αγγίζει το 39% παραμένει ουδέτερο.

Διάγραμμα 18: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ

Ερώτηση 10

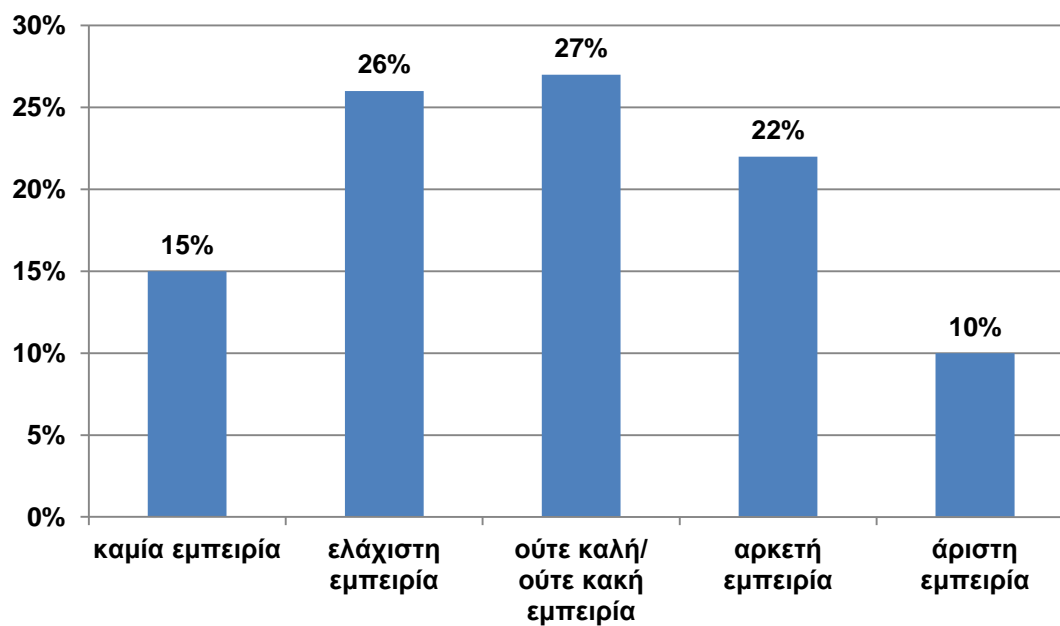
Πίνακας 19

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	Καμία εμπειρία	15	15,0	15,0
	Ελάχιστη εμπειρία	26	26,0	41,0
	Ούτε καλή/ Ούτε κακή εμπειρία	27	27,0	68,0
	Αρκετή εμπειρία	22	22,0	90,0
	Άριστη εμπειρία	10	10,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 41% του δείγματος έχει πολύ λίγη εμπειρία από την πλατφόρμα blackboard, ειδικότερα το 15% αυτών δηλώνει ότι δεν είχε καμία προηγούμενη εμπειρία. Από την άλλη πλευρά, το 32% των ερωτηθέντων έχει πολύ καλή σχέση και εμπειρία με το αντικείμενο.

Διάγραμμα 19: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

Ερώτηση 11

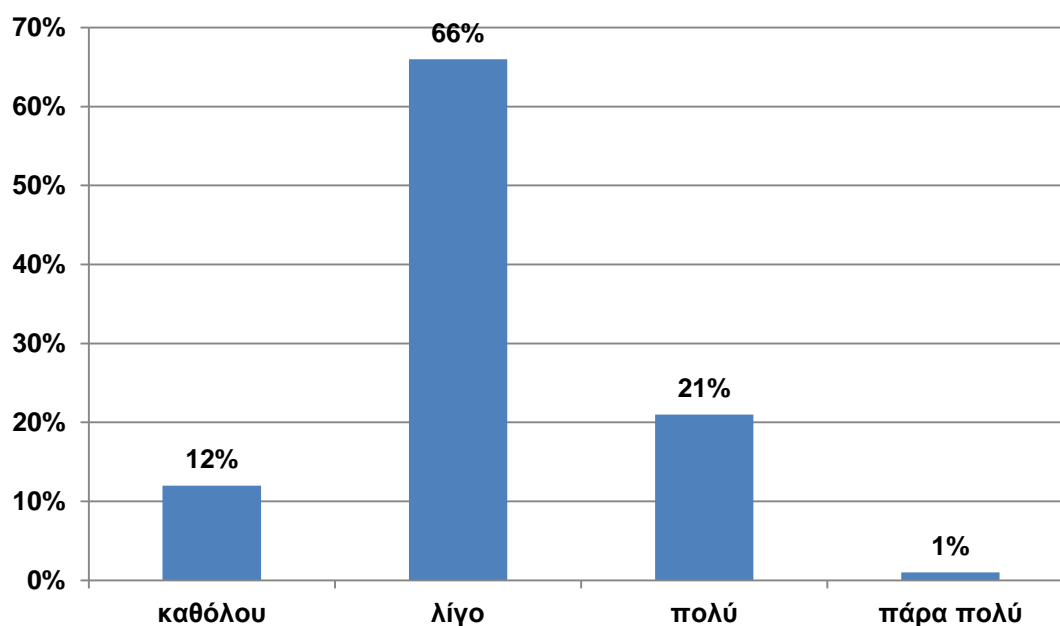
Πίνακας 20

ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΟ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα καθόλου	12	12,0	12,0	12,0
λίγο	66	66,0	66,0	78,0
πολύ	21	21,0	21,0	99,0
πέρα πολύ	1	1,0	1,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Μόλις το 1% δήλωσε πως χρειάστηκε πάρα πολύ χρόνο για να εξοικειωθεί με την πλατφόρμα του blackboard, ενώ το 21% χρειάστηκε αρκετό χρόνο. Η πλειοψηφία του δείγματος, δηλαδή το 66%, χρειάστηκε λίγο χρόνο μέχρι να εξοικειωθεί με την πλατφόρμα, ενώ το 12% δεν χρειάστηκε καθόλου χρόνο.

Διάγραμμα 20: ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΟ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD

Ερώτηση 12

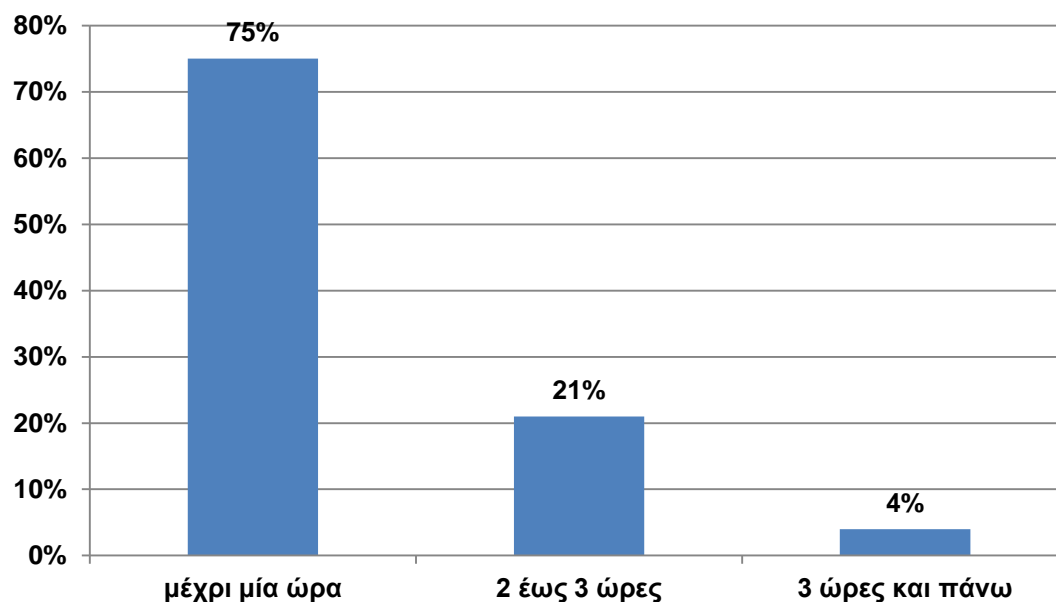
Πίνακας 21

ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΑΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	0-1	75	75,0	75,0
	2-3	21	21,0	96,0
	3 και άνω	4	4,0	100,0
Σύνολο	100	100,0	100,0	

Το 75% του δείγματος μελετά μέχρι μία ώρα για το μάθημα Εισαγωγή στους Η/Υ του Α' εξαμήνου. Το 21% μελετά μέχρι 3 ώρες και μόλις το 4% ασχολείται με το μάθημα αυτό για περισσότερες από 3 ώρες.

Διάγραμμα 21: ΠΟΣΕΣ ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΑΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ

Ερώτηση 13

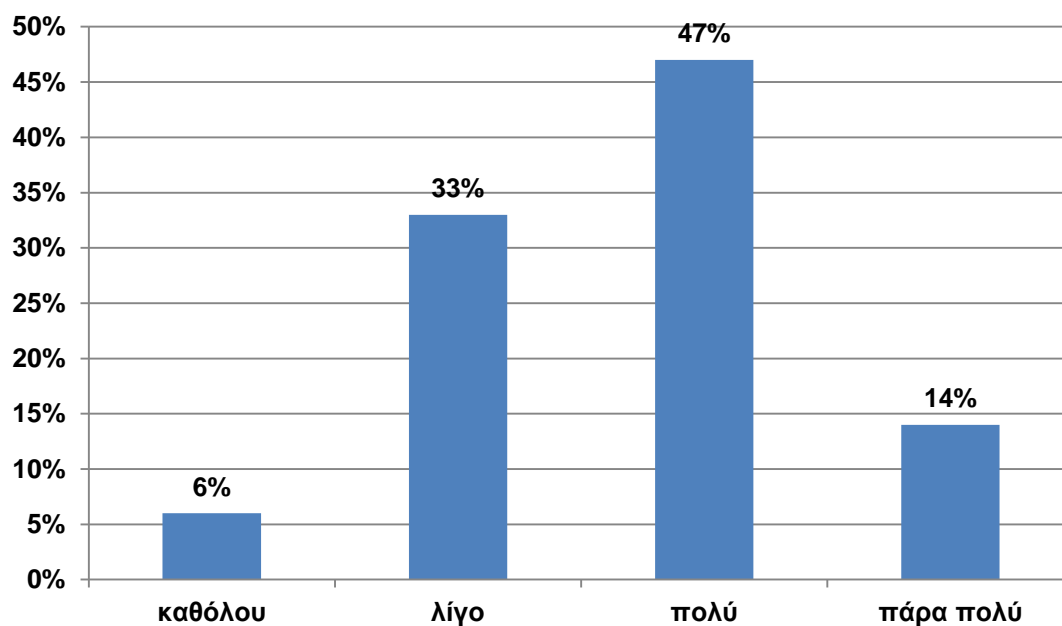
Πίνακας 22

ΠΟΣΟ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ
BLACKBOARD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	καθόλου	6	6,0	6,0
	λίγο	33	33,0	39,0
	πολύ	47	47,0	86,0
	παρα πολύ	14	14,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Το 47% δηλώνει ότι η πλατφόρμα του blackboard τους βοήθησε αρκετά στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος, το 33% βοηθήθηκε λίγο, σε αντίθεση με το 6% που δεν βοηθήθηκε καθόλου από τη χρήση του. Αντιθέτως, μόνο το 14% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι η πλατφόρμα αυτή τους βοήθησε πάρα πολύ στην καλύτερη κατανόηση του μαθήματος.

Διάγραμμα 22: ΠΟΣΟ ΣΑΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Ερώτηση 14

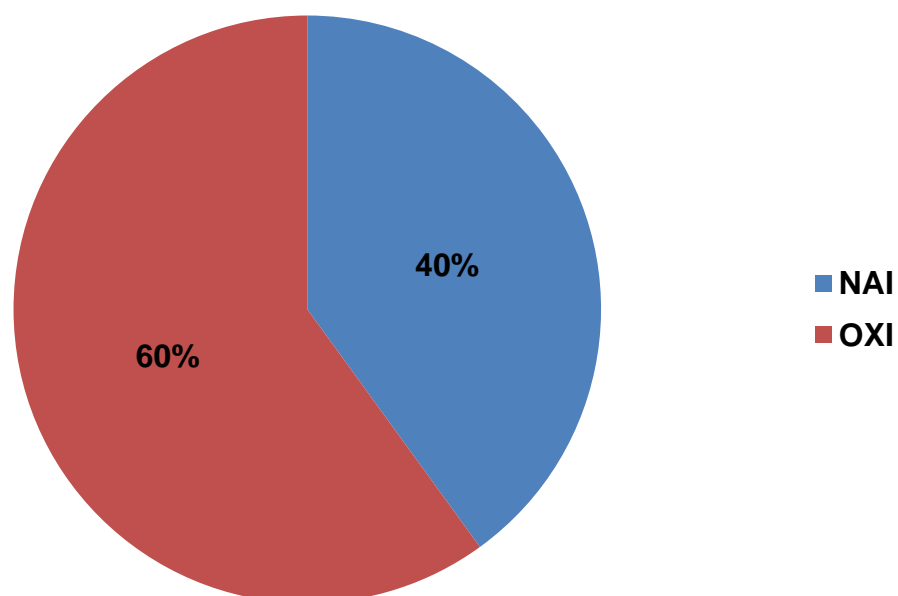
Πίνακας 23

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	40	40,0	40,0
	ΟΧΙ	60	60,0	100,0
	Σύνολο	100	100,0	100,0

Το 40% των ερωτηθέντων αντιμετώπισαν πρόβλημα κατά τη διάρκεια χρήσης της πλατφόρμας Blackboard, σε αντίθεση με το 60% το οποίο δεν αντιμετώπισε τίποτα.

Διάγραμμα 23: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Ερώτηση 15

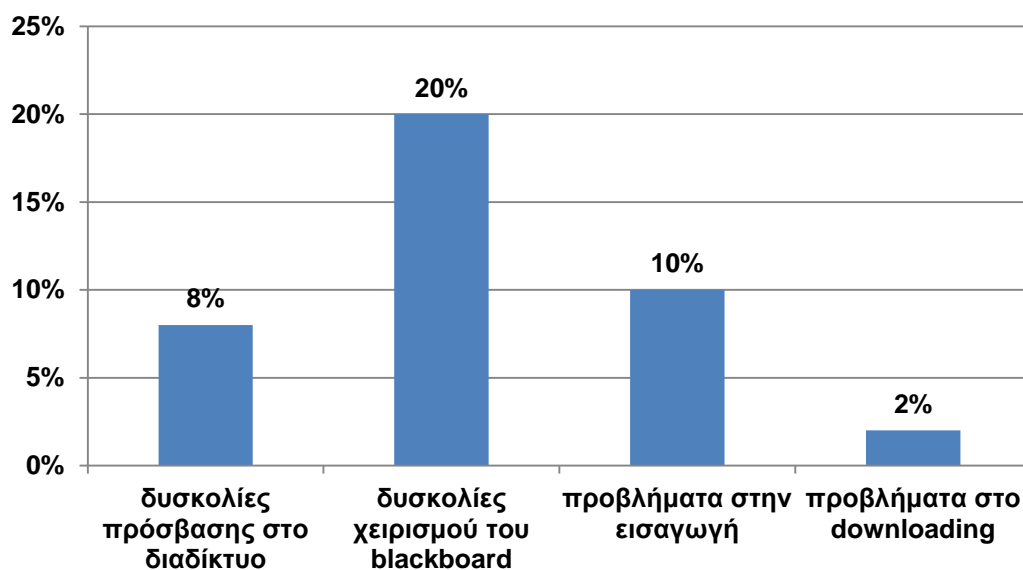
Πίνακας 24

ΤΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	Δυσκολίες πρόσβασης στο διαδίκτυο	8	8,0	20,0
	Δυσκολίες χειρισμού του blackboard	20	20,0	70,0
	Προβλήματα στην εισαγωγή	10	10,0	95,0
	Προβλήματα στο downloading	2	2,0	100,0
Σύνολο	40	40,0	100,0	
Κενά	60	60,0		
Σύνολο	100	100,0		

Το 20% όσων αντιμετώπισαν πρόβλημα με το Blackboard, αυτό είχε να κάνει με διάφορες δυσκολίες χειρισμού της πλατφόρμας. Το 10% είχε προβλήματα στην εισαγωγή, δηλαδή με την εισαγωγή συνθηματικού και κωδικού χρήστη. Το 8% έχει δυσκολίες πρόσβασης στο διαδίκτυο, ενώ το υπόλοιπο 2% έχει προβλήματα κατά τη διαδικασία downloading από το Blackboard. Το υπόλοιπο 60% είναι αυτό που δήλωσε ότι δεν είχε προβλήματα από το πρόγραμμα.

Διάγραμμα 24: ΤΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ BLACKBOARD

Ερώτηση 16

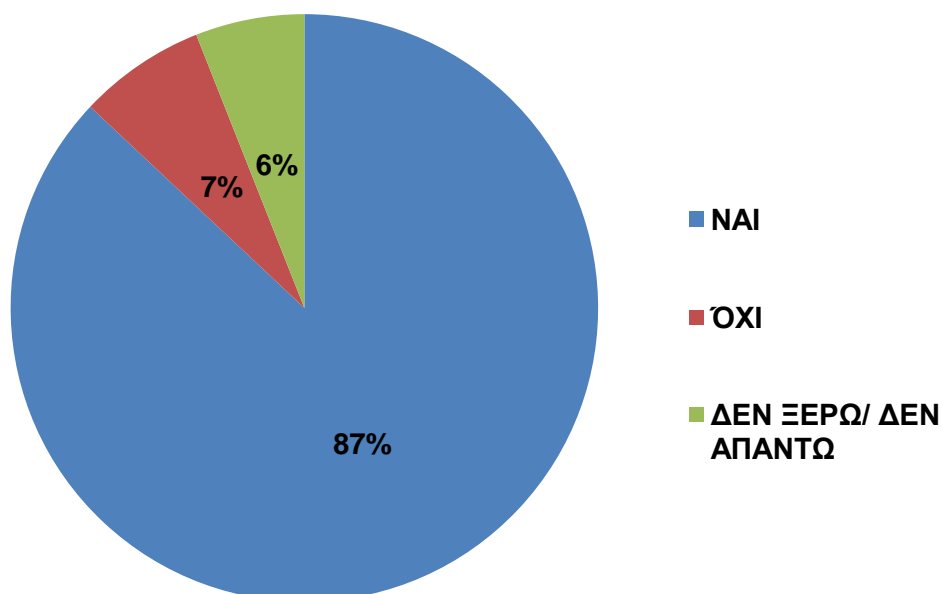
Πίνακας 25

ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	ΝΑΙ	87	87,0	87,0
	ΟΧΙ	7	7,0	94,0
	ΔΕ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	6	6,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0

Το 87% των ερωτηθέντων προφανώς έμεινε ευχαριστημένο από τη χρήση της πλατφόρμας blackboard και δήλωσε πως θα ήθελε να εφαρμοστεί και σε άλλα μαθήματα. Αντιθέτως, το 7% προτιμά απ' ότι φαίνεται τον παραδοσιακό τρόπο παράδοσης και διεξαγωγής των μαθημάτων. Τέλος, το υπόλοιπο 6% του δείγματος παραμένει ουδέτερο, όσον αφορά τη μελλοντική χρήση του blackboard.

Διάγραμμα 25: ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΙ Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ BLACKBOARD ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

4.8 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ερώτηση 1

Πίνακας 26

ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ INTERNET ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ

		Internet		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Φύλο	Άνδρας	46	18	64
	Γυναίκα	33	3	36
Σύνολο		79	21	100

Όπως φαίνεται κι από τον πίνακα, οι γυναίκες είναι αυτές που έχουν μεγαλύτερη σχέση και εξοικείωση με το internet συγκριτικά με τους άνδρες, οι οποίοι έχουν κι εκείνοι σχετικά μεγάλο ποσοστό.

Ερώτηση 2

Πίνακας 27

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ

		Εργάζεστε		Σύνολο
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Χρόνος εξοικείωσης με το blackboard	Καθόλου	7	5	12
	Λίγο	51	15	66
	Πολύ	17	4	21
	Πάρα πολύ	1		1
Σύνολο		76	24	100

Όπως φαίνεται κι από τον παραπάνω πίνακα, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που αντιμετώπισαν πρόβλημα με το Blackboard, εργαζότανε. Συγκεκριμένα, το 67% όσων εργαζόταν, χρειάστηκαν λίγο χρόνο για να εξοικειωθούν με την πλατφόρμα. Ακολουθεί το 22% το οποίο δυσκολεύτηκε πολύ. Ωστόσο, κι από αυτούς που δεν εργαζόταν το 62% δηλώνει ότι λίγο χρόνο χρειάστηκε για να εξοικειωθεί με το Blackboard.

Ερώτηση 3

Πίνακας 28

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ

		Φύλο		Σύνολο
		Άνδρας	Γυναίκα	
Χρόνος εξοικείωσης με το blackboard	Καθόλου	6	6	12
	Λίγο	41	25	66
	Πολύ	16	5	21
	Πάρα πολύ	1		1
Σύνολο		64	36	100

Όπως φαίνεται παραπάνω, οι άνδρες ήταν αυτοί που χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο μέχρι να εξοικειωθούν με την πλατφόρμα του Blackboard απ' ό,τι οι γυναίκες. Συγκεκριμένα, το 64% δήλωσε ότι χρειάστηκε λίγο χρόνο (σε αντίθεση με το 70% των γυναικών), ενώ το 25% (σε αντίθεση με το 13%) δήλωσε ότι χρειάστηκε πολύ χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων γνωρίζουν την εφαρμογή του internet browser, δηλαδή την πλοήγηση στο internet, σε αντίθεση με το 21% το οποίο δεν έχει γνώση του internet. Ωστόσο, σχεδόν το σύνολο του δείγματος γνωρίζει και χειρίζεται πολύ καλά το office και το email, ενώ κάνει και chat μέσω internet. Αντίστοιχα, κυμαίνεται και το επίπεδο γνώσης τους για τις εφαρμογές αυτές.

Όσον αφορά την εκπαίδευση εξ αποστάσεως, υπάρχει ένα σημαντικό ποσοστό του δείγματος το οποίο παραμένει αμέτοχο στο θέμα αυτό. Από την άλλη πλευρά, το ποσοστό αυτών που δεν έχουν καμία εμπειρία ή έχουν ελάχιστη εμπειρία είναι σχεδόν ισόποσο με αυτούς που έχουν άριστη εμπειρία. Παρόμοια είναι και η αντίδρασή τους όσον αφορά την εκπαιδευτική πλατφόρμα του Blackboard.

Επίσης, πολύ καιρό μέχρι να εξοικειωθεί με την πλατφόρμα αυτή χρειάστηκε το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό αντιμετώπισε προβλήματα κατά τη διάρκεια χρήσης της πλατφόρμας Blackboard. Τα περισσότερα προβλήματα έχουν να κάνουν με το χειρισμό της πλατφόρμας και τις δυσκολίες χρήσης του, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό είχε πρόβλημα με το downloading αρχείων από το Blackboard.

Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που αντιμετώπισαν πρόβλημα με το Blackboard, εργαζότανε. Συγκεκριμένα, το 67% όσων εργάζονταν έστω και λίγο, χρειάστηκαν λίγο χρόνο για να εξοικειωθούν με την πλατφόρμα. Ακολουθεί το 22% το οποίο δυσκολεύτηκε πολύ. Ωστόσο, κι από αυτούς που δεν εργάζονταν το 62% δηλώνει ότι δεν δυσκολεύτηκε να εξοικειωθεί με το Blackboard. Οι γυναίκες είναι αυτές που έχουν μεγαλύτερη σχέση και εξοικείωση με το internet συγκριτικά με τους άντρες, οι οποίοι έχουν κι εκείνοι σχετικά μεγάλο ποσοστό.

Αναφορικά με το μάθημα «Εισαγωγή στους Η/Υ», του Α' εξαμήνου του τμήματος, το μεγαλύτερο τμήμα του δείγματος ασχολείται μέχρι μία ώρα. Ενώ, το ποσοστό αυτών που ασχολούνται περισσότερες από 3 ώρες, είναι μονοψήφιο. Απ' ότι φαίνεται, σχεδόν η πλειοψηφία του δείγματος έχει μείνει ευχαριστημένο από τη χρήση της πλατφόρμας Blackboard και δηλώνει πως θα ήθελε να εφαρμοστεί και σε άλλα μαθήματα. Αντιθέτως, μόλις ένα πολύ μικρό ποσοστό επιθυμεί τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και μάθησης.

Επίσης, οι άνδρες ήταν αυτοί που χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο μέχρι να εξοικειωθούν με την πλατφόρμα του Blackboard. Συγκεκριμένα, το 64% δήλωσε ότι χρειάστηκε λίγο χρόνο (σε αντίθεση με το 70% των γυναικών), ενώ το 25% (σε αντίθεση με το 13%) δήλωσε ότι χρειάστηκε πολύ χρόνο.

Τέλος παρόλο που το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών δήλωσε μικρό βαθμό εμπειρίας με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ο χρόνος εξοικείωσης με το σύστημα διαχείρισης μάθησης blackboard ήταν μικρός κάτι που είναι πολύ ευχάριστο, αφού μας δείχνει πως το συγκεκριμένο σύστημα είναι εύχρηστο αλλά και ενδιαφέρον. Ενώ το συμπέρασμα που βγαίνει από το συντριπτικό ποσοστό των φοιτητών που απάντησαν πως θα ήθελαν να το χρησιμοποιήσουν και σε άλλα μαθήματα, είναι πώς τους βοήθησε πραγματικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Α.Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ**

Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011

Ερωτηματολόγιο για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας των φοιτητών:

**Δούκα Ειρήνη
Λειμονής Αλέξανδρος**

1. Φύλο

Άνδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία

18-20

21-23

24-26

27 και άνω

3. Σε ποιά εξάμηνο σπουδών βρίσκεστε;

Α - Β

Γ - Δ

Ε - ΣΤ

Z και άνω

4. Εργάζεστε;

Ναι

Όχι

Εάν (Ναι) προχωρήστε στην επόμενη ερώτηση.

Εάν (Όχι) πηγαίνετε στην ερώτηση (6)

5. Πόσες ώρες εργάζεστε την εβδομάδα;

1-8 ώρες

9-17 ώρες

18-26 ώρες

27-35 ώρες

36- και άνω

6. Γνωρίζετε τις παρακάτω εφαρμογές;

α) Internet browser Ναι Όχι

β) Office Ναι Όχι

γ) E-mail Ναι Όχι

δ) Internet chat (συζήτηση στο διαδίκτυο) Ναι Όχι

7. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω εφαρμογές;

Καθόλου Ελάχιστα Συχνά Πολύ Συχνά

α) Internet browser

β) Office

γ) E-mail

δ) Internet chat (συζήτηση στο διαδίκτυο)

8. Ποιό είναι το επίπεδο γνώσεων σας πάνω στις προαναφερόμενες εφαρμογές;

Χαμηλό Μέτριο Καλό Πολύ καλό

α) Internet browser

β) Office

γ) E-mail

δ) Internet chat (συζήτηση στο διαδίκτυο)

9. Ποιος είναι ο βαθμός εμπειρίας σας με την "εκπαίδευση εξ Αποστάσεως" πριν την ενασχόλησή σας με συγκεκριμένο έργο;

Καμία εμπειρία

Ελάχιστη εμπειρία

Ούτε καλή/ Ούτε κακή εμπειρία

Αρκετή εμπειρία

Άριστη εμπειρία

10. Ποιος είναι ο βαθμός εμπειρίας σας με την εκπαιδευτική πλατφόρμα blackboard πριν την ενασχόλησή σας με συγκεκριμένο έργο;

Καμία εμπειρία

Ελάχιστη εμπειρία

Ούτε καλή/ Ούτε κακή εμπειρία

Αρκετή εμπειρία

Άριστη εμπειρία

11. Πόσο χρόνο χρειαστήκατε για να εξοικειωθείτε με την εκπαιδευτική πλατφόρμα Blackboard;

Καθόλου

Λίγο

Πολύ

Πάρα πολύ

12. Πόσες ώρες την εβδομάδα μελετάτε για το μάθημα Εισαγωγή στους Η/Υ;

0-1

2-3

3 και άνω

13. Πόσο σας βοήθησε το διδακτικό προσωπικό στην χρήση της πλατφόρμας Blackboard;

Καθόλου

Λίγο

Πολύ

Πάρα πολύ

14. Αντιμετωπίσατε πρόβλημα κατά τη διάρκεια χρήσης της πλατφόρμας Blackboard;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

(αν ΟΧΙ, πηγαίνετε κατευθείαν στην ερώτηση 16)

15. Τι προβλήματα αντιμετώπισατε κατά την διάρκεια χρήσης της πλατφόρμας Blackboard;

Δυσκολίες πρόσβασης στο διαδίκτυο

Δυσκολίες γνώσης χειρισμού του Blackboard

Προβλήματα στην εισαγωγή του συνθηματικού ή του κωδικού χρήστη

Πρόβλημα στο κατέβασμα (downloading) αρχείων από το Blackboard.

16. Θα θέλατε να εφαρμοστεί η πλατφόρμα Blackboard και σε άλλα μαθήματα;

Ναι

Όχι

Δε ξέρω/ δεν απαντώ

Ευχαριστούμε για τον χρόνο σας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

► Αθανασόπουλος, Α., Προκοπάκης, Γ, 2008. Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης Ανοιχτού Κώδικα: Συγκριτική παρουσίαση με σκοπό την υποβοήθηση της διαδικασίας επιλογής, 1ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας From http://users.sch.gr/andratha/doc/lms_comparison.pdf

► Βεργίδης, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μακράκης, Β. & Ματράλης, Χ. 1999. Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Θεσμοί και Λειτουργίες. Πάτρα: ΕΑΠ σσ, 18-35

► Βερναδάκης, Ν, Δεκ 2008, Η επίδραση ενός συστήματος Διαχείρισης μαθημάτων ασύγχρονης εκπαίδευσης στην εκμάθηση ενός προγράμματος λογιστικών φύλλων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, Περιοδικό Αναζητήσεις στην Φυσική Αγωγή και στον Αθλητισμό, τόμος 6, σσ 270-279

► Γεωργούλη, Κ, 2005, Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΟΥ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ, e journal of science and technology, pp, 2-5

► Γιαγλή, Σ, Γιαγλής, Γ, Κουτσούμπα, 2010, Αυτονομία στη μάθηση στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, Open Education - The

► **Γκικόσος, Ι, 2008** Η έρευνα στην απόσταση εκπαίδευση: ανασκόπηση και προοπτικές, Περιοδικό Ανοικτή Εκπαίδευση τόμος 4 αρ 1 σσ. 49-60

► **Εθνικό και καποδιστριακό πανεπιστήμιο Αθηνών, 2008, Ανάλυση προϋποθέσεων και συνθηκών εφαρμογή συστήματος σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και στην δια βίου εκπαίδευση.** Αθήνα, Επιστημονική μελέτη, σσ, 184-188

► **Λαζαρίνης, 2006, Εμπειρίες από την ανάπτυξη πολυμεσικών μαθημάτων με το σύστημα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, σε τμήματα εκπαίδευσης ενηλίκων, Τμήμα Εφαρμογών πληροφορικής στην οικονομία και στην διοίκηση ΤΕΙ Μεσολογγίου** σσ, 255-258

► **Λιοναράκης, Α. 2001 α. Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση. Προβληματισμοί για μια ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού.** Στο Α. Λιοναράκης (επιμ.), *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση* Αθήνα: Προπομπός. σσ, 33 - 52

► **Λιοναράκης, Α. 2001β.** Για ποια εξ αποστάσεως εκπαίδευση μιλάμε;. *Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*. Πάτρα: Ε.Α.Π. σ, 5

► **Λιοναράκης, Α. 2003.** Πρακτικά εισηγήσεων - 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Αθήνα: Προπομπός σσ, 296-306

► **Λιοναράκης, Α. 2005, Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης.** Στο Α. Λιοναράκης (επιμ.), *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές Εφαρμογές*. Πάτρα: ΕΑΠ. σελ.. 13-38

► **Λιοναράκης 'Α, Σπανακά, Α, 2008, Η βελτιωτική αξιολόγηση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση,** *Open Education The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology Volume 4, Number 1, Section one.* pp. 61-71

► **Λιοναράκης, Α , 2010 Η βελτιωτική αξιολόγηση στη εξ αποστάσεως εκπαίδευση,** *Περιοδικό Ανοικτή Εκπαίδευση τόμος 6, αρ1,2 σελ. 195-200*

► **Οίκονομιδης, Α. 1997 Επιμόρφωση και συνεχιζόμενη εκπαίδευση μέσω Ιντερνέτ.** Πρακτικά. 3ο Συνέδριο Εφαρμογών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Θεσσαλονίκη, σελ. 149-158

► **Ρετάλης, Σ., 2005. Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης.** Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη

► **Τηλικίδου Ε, 2004 Η Έρευνα του Μάρκετινγκ,** Αθήνα,

▶ Τηλικίδου Ε. και Δελησταύρου Α., 2008 Εφαρμοσμένη έρευνα μάρκετινγκ. Θεσσαλονίκη, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης,

▶ Ψαθά Α, 2009, Περιγραφή και Σύγκριση Εφαρμογών Τηλεκπαίδευσης Ανοικτού Λογισμικού, Πτυχιακή Εργασία, Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών ΤΕΙΘΕ, Τμήμα Πληροφορικής σσ, 12-17

▶ Kotler, P., (2001), “Εισαγωγή στο μάρκετινγκ μάνατζμεντ”, Εκδοτική Γκιούρδας, Αθήνα,

▶ Chatzigiannakoglou P, 2007, Εικονικά Πανεπιστήμια, Πτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη

▶ Chatziplis, P, Vassala, P, 2007, Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Περιοδικό Ανοικτή Εκπαίδευση τόμος 3 αρ 1, σσ. 1-15

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ **Bates, A. 1991. Third Generation Distance Education: The Challenge of New Technology, *Research in Distance Education* 3 (2), pp. 10 - 15.**

- ▶ **Bos, B Munoz, 2005, Blackboard vs Moodle. A comparison of satisfaction with online teaching and learning tools, unpublished raw data. Retrieved February of 2008**

- ▶ **Calder, J., and McCollum, A. 1998. *Open and Flexible Learning in Vocational Education and Training*. London: Kogan Page. pp 12-18**

- ▶ **Carvalho, A, 2010, Student's perceptions of Blackboard and Moodle In a Portuguese university, *British journal of Educational Technology***

- ▶ **Keegan, D. 1996. *Distance Training in the European Union*. Luxembourg: Office of Official Publications of the E.C. pp. 100**

- ▶ **Kirkup, G., and Jones, A. 1996. *New Technologies for Open Learning: The Superhighway to the Learning Society?* In P. Raggat, R. Edwards,**

and N. Small, **The Learning Society: Challenges and Trends**. London: Routledge. pp, 272-291

- ▶ **Nichols, M, 2008, Institutional perspectives: the challenge of e- learning diffusion**, British journal of Educational Technology, 39,4 p. 453-463

- ▶ **Nielsen, D., and Tatto, T. M., with Djalil, A. and Kularatne, N. 1991. *The Cost-effectiveness of Distance Education for Teacher Training***. BRIDGES Research Report Series, No. 9, Cambridge MA: Harvard University. <http://www1.worldbank.org/disted/Management/Benefits/dev-03.html>

- ▶ **Peters, O. 1998. Learning and Teaching in Distance Education: Analyses and Interpretations from an International Perspective**. London: Kogan Page. <http://www.uni-oldenburg.de/zef/cde/found/peters98.htm>

- ▶ **Remien, O. 1996. Distance Education and Economic and Consumer Law in the Single Market**. Luxembourg: European Commission pp 20-25

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ▶ **Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 2010**
http://www.edrase.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=82&lang=el. Ανακτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2011

- ▶ **The Teaching of Learning Strategies**.
<http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?nfpb=true& &E>

[RICEExtSearch SearchValue_0=ED237180&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED237180](http://www.eric.ed.gov/ERICExtSearch/SearchValue_0=ED237180&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED237180) Ανακτήθηκε τον Μάιο του 2011

► Φροντιστήριο μέσω Ιντερνέτ, 2011, http://news247.gr/ellada/paideia/pshfiaka_vothhmata_apo_to_ypourgeio_paideias.788799.html. Ανακτήθηκε τον Μάιο του 2011

► Technology, e-learning and distance education, <http://www.google.com/books?hl=el&lr=&id=yOpH1aOuopC&oi=fnd&pg=PR6&dq=e+learning+education&ots=juJ9-Yh0Mg&sig=KLPD-68QB-pSR2jj4zqbJTPS2VA#v=onepage&q&f=false> Ανακτήθηκε τον Απρίλιο του 2011

► Wikipedia, Μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BE_%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82_%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7 Ανακτήθηκε τον Νοέμβριο του 2010

► Open eClass <http://www.openeclass.org/> Ανακτήθηκε τον Μάρτιο του 2011

► Moodle <http://moodle.org/> Ανακτήθηκε τον Μάρτιο του 2011

► Blackboard <http://blackboard.lib.teithe.gr> Ανακτήθηκε τον Απρίλιο του 2011